

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

APR

25 నవంబరు 1957

4-9-57

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

ప్రజ్ఞంబి

ఫోటో ఎ వి వి సరసింగరావు - కర్నూలు

సెప్టెంబరు నెల
6 వ తేదీనుండి

నరసరా
స్టూడియోస్
భలే అమ్మాయిలు

దైరక్షన్: వేదాంతం రాఘవయ్య
సంగీతం: రాజేశ్వరరావు

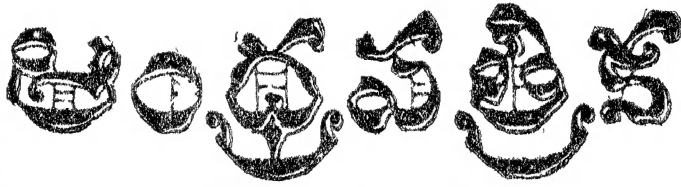

EMARAT
STUDIO

సంవత్సర చందా

రు. 18-0-0

విడిపత్రిక 25 న.పై

సచిత్తవారపత్రిక

Founder: K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 52

సంచిక 2

4-9-57

హేవిళంబి భాద్రపదం, శుద్ధ ఏకాదశి, బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

పొన్నలూరి బదర్షవారి
‘ఘో ఘో ఘో’

రాజసులోచన

స్వతంత్ర మలయా

కాశీహైమవతి...వాత్రినయనీ... 8

న్యూఢిలీ లేఖ — 6

నే చెప్పేనుగా — 8

విక్రమార్కుడి మార్కుసింహాసనం- 11

సత్యాగ్రహం — 18

నయాపైనా దండకం—

రచన : “జలి బిలి” 15

సాక్షి — 17

వందతంత్రం — 20

కలిసిన పట్టాలు — 22

గోమూఖ వ్యాఘ్రం — 24

వి (ఘ్న) నాయకుడు — 28

యథారాజా... — 33

వనితావాణి — 35

కుటుంబకలహం (బాలగేయం) — 43

సినిమా — 48

అతి త్వరలోనే మెత్తగా, ఒత్తుగా నిడుపాటి, నిగనిగలాడు వెంట్రుకలను పెంచును.

హేరోడిన్

హేరోడిన్ కాస్త్రాయుక్తంగా వనమూలికల చేతను పుష్పసుంగంధంతోను రయారచేయబడింది. తలకురాసుకోగానే మెదడును చల్లపరిచి, ఉల్లాసం కలిగించి, మరపుతనాన్ని తల నొప్పిని, కళ్ళి మంటలు పూర్తిగా నివారించగలదు. జాట్లు రాలిపోకుండా నివారించడమేకొక రంగు తిరిగిన, కుదుళ్ళ దగ్గర తెగిపోయిన వెంట్రుకలను పూర్తిగా తీసివేసి, వాటి స్థానంలో వొత్తుగా నల్లటి జాట్లు పెరగడానికి దోహదమిస్తుంది.

ప్రాక్టీసులు : సి. ఆర్. బ్రేడ్ ఏజెన్సీ, విజయవాడ., మద్రాసు టి. యు. సి. ఎస్. బ్రాంచి లన్నిటిలోను ఇవ్వడు లభించును.
మెనర్సు కర్నాటి కె కె మి క ల్ వర్క్సు, మద్రాసు-6.

స్వతంత్ర మలయా

మూడు దశాబ్దాలపాటు 'స్వరాజ్యం' అనేమాట భారతదేశంలో నాలుగు మూలలా ఎలా మారు మోగిపోయిందో, అలాగే ఒక దశాబ్దం నుంచి మలయాలో "మర్దకా" అనేమాట ప్రతిరోజూ తాండవిస్తోంది. భారతదేశానికి స్వరాజ్యం సిద్ధించిన సరిగ్గా దశాబ్దానికి మలయాకు "మర్దకా" సిద్ధిస్తోంది.

"మర్దకా" అంటే స్వాతంత్ర్యమని అర్థం. భారత స్వాతంత్ర్యం ఆసియా ఆఫ్రికా ఖండాలలోని బానిస దేశాలన్నిటిని ఎలా ఉద్బుద్ధం చేసిందో మలయాకు కూడా అలాగే ఉద్బుద్ధం చేసింది. పొరుగున ఉన్న భారతదేశం స్వతంత్రం కావడంతో మలయాకూడా జాగరీతమైంది. ఈ జాగృతి ఫలితంగా మలయా ఆగస్టు 31 న స్వతంత్రదేశంగా అవతరిస్తోంది.

ఆగస్టు నెలకూ ఆసియా దేశాల స్వాతంత్ర్యానికి ఏదోచిత్రమైన సంబంధం ఉన్నట్లుపెన్నుంది. ఆగస్టు 14 న పాకిస్తాన్, 15 న

భారతదేశం, 17 న ఇండోనేషియా, 31 న మలయా స్వాతంత్ర్యం పొందాయి. మలయాన్ స్వాతంత్ర్యంతో ఇక ఆసియాలో బ్రిటన్ కు మిగిలివట్లా చిన్న చిన్న కలసరే కాని పెద్దదేమీ లేవనే చెప్పవచ్చు.

స్వాతంత్ర్య సిద్ధిలో మలయా కామస్వల్పంలో పదివందలదశాబ్దాల, అయినవ శతాబ్దాలదేశమూ, అవుతున్నది. ఈ కారణం చేతనే కాక, మలయాన్ స్వాతంత్ర్యం భారతదేశానికి ఇంకా ఎన్నో విధాల ఆనందదాయక మవుతున్నది.

బ్రిటిష్ అధికారవ్యాప్తి

భారతదేశానికి మలయాకు సంబంధం ఈ వాటిదికాదు. చాలాపు రెండువేల ఏళ్ళుగా ఈ రెండుదేశాలకూ సాన్నిహిత్యం ప్రవర్తిల్లు తున్నది. అతి ప్రాచీన కాలంలోనే భారతదేశానికి మలయాన్ తీరాలకు ప్రయాణించే వాణిజ్యం కొనసాగించినట్లు చరిత్ర తెలుపుతోంది. హిందూమతం, బౌద్ధమతం, కళిలు మలయాకు విస్తరించినట్లు

కూడా చరిత్ర తెలుపుతోంది. ఆ తరువాత బౌద్ధమతం, ఇస్లాం మతాలు కూడా మలయాకు వ్యాపించాయి. ఈ దేశానికి మొట్టమొదటగా వచ్చిన యూరపియనుల పోర్చుగీసువారు (1511) తరువాత 1641 లో డచ్చివారు వచ్చారు. ఆఖరున బ్రిటిషువారు వచ్చారు. 1786 లో పెనాంగ్ ద్వీపాన్ని వీరు కొలను తీసుకోవడంతో ఆ ప్రాంతంలో వీరి ఆధిపత్యానికి ప్రారంభదశ విరచింది. ఆరోజుల్లో మలయా దేశమంతా చిన్న చిన్న స్వతంత్ర సంస్థానాలుగా విడిపోయి ఉండేది. సంస్థానాధిపతులు తమలోతమ వడతెగులుగా కలసింపుకునేవారు. ఈ అంతర్యకలహాల కారణంగానే బ్రిటిష్ వారికి మలయాలో స్థావరాలు చేజిక్కినవి. జరిగింది కదా రాజ్యపుసుల్తాను శత్రువులనుంచి తమను రక్షించవలసిందిని బ్రిటిష్ వారిని చేతుకుని పెనాంగ్ ద్వీపం వారికి కొలను ఇచ్చేట్లుగా ఒడంబడిక చేసుకున్నాడు. అప్పటి ఈస్టిండియా కంపెనీకి ఈ స్థావరం వర్తక

మలయా ఛాడ రేషన్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైన టువంకూ అబ్దుల్ రహమాన్ (నెగ్రీసెంబిలాక్ సంస్థానపు సుల్తాను), ముఖ్యమంత్రి టెంకూ అబ్దుల్ రహమాన్, బ్రిటిష్ హైకమిషనర్ సర్ డానాల్డ్ మెక్ గిలివ్ కే

★ స్వతంత్ర మలయా ★

కేంద్రంగా చాలా ఉపయోగించింది.

అతిరవాత కొంతకాలానికి అనగా 1824వ సంవత్సరంలో ఈస్టిండియా కంపెనీ అధికారి సర్ సాంఫర్డ్ రాఫోల్స్ జూహోర్ సంస్థానపు సుల్తానుతో ఒడంబడిక చేసుకుని సింగపూర్ ద్వీపాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. ఆ కాలంలో ఈ ద్వీపం కేవలం చిత్తిడి నేల. జననివాసానికి అనుకూలంగా ఉండేది కాదు. కాని అద్వీపానికి ఎప్పటికైనా మంచి ఉపయోగం రాగలదనే ఉత్సేహంతో దాన్ని బ్రిటిష్ వారు వశపరచుకున్నారు. అప్పడానే దచ్చి ఈస్టిండియా కంపెనీకి, బ్రిటిష్ ఈస్టిండియా కంపెనీకి జరిగిన ఒప్పందం ఫలితంగా బ్రిటిష్ వారికి మలకా సావరాన్ని దచ్చి వారు అప్పగించివేశారు. 1829 నాటికి బ్రిటిష్ వారికి స్వాధీనమైన పెనాంగ్, సింగపూర్, మలకా ప్రాంతాలను కలిపివేసి, "స్ట్రెయిట్స్ సెటిల్ మెంట్స్" అనే పేరుతో బ్రిటిష్ ఈస్టిండియా కంపెనీ పరిపాలించసాగింది. ఈ కంపెనీ భారత స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వం గా మం ఫలితంగా రద్దు చేయబడినప్పుడు, 1867 నుంచి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే ఈ సెటిల్ మెంట్స్ ను పరిపాలించసాగింది.

1874 — 1895 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో పెరాక్, సెలంగర్, నెగిసెంబిలాన్, పహాంగ్ సంస్థానాల అధిపతులు బ్రిటిష్ వారితో చేసుకున్న అనేక ఒప్పందాల ఫలితంగా వారికి లోబడి పరిపాలించడానికి అంగీకరించారు. ఈ నాలుగు సంస్థానాలూ కలిసి ఒక ఫెడరేషనుగా ఏర్పడ్డాయి. వీటి వ్యవహారాలు చూసేందుకు ఒక బ్రిటిష్ రెసిడెంట్ జనరల్ ఉండేవాడు.

ఇక విభిన్నంగా 1885-1914 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో జూహోర్, కెలంబన్, ట్రెంగాను, పెరిన్, కేడా సంస్థానాలు కూడా బ్రిటిష్ అధిపత్యానికి లోబడడానికి అంగీకరించాయి. అయితే ఈ అయిదు సంస్థానాలు ఫెడరేషనులో చేరడానికి ఇష్టపడక, విడిగానే ఉండిపోయాయి. ఈ విధంగా మొత్తం మలయా దేశం యావత్తూ బ్రిటిష్ వారి స్వాధీనత్యానికి లోబడి పోయింది.

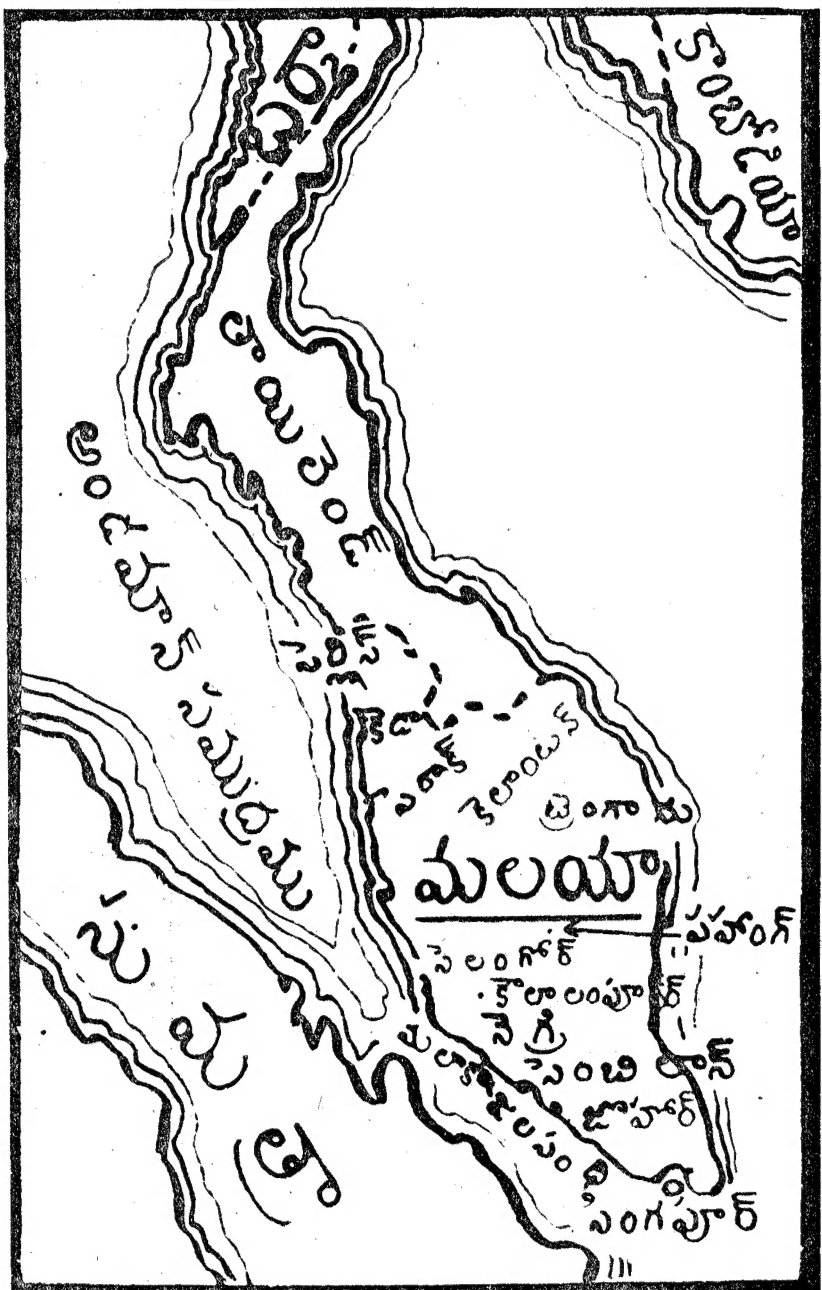
స్వాతంత్ర్యం కోసం ఒత్తిడి

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో మలయా జపాను కైవసమైంది. మొదట్లో కొంతకాలం ప్రతిఘటన జరగలేదుగాని క్రమక్రమంగా మలయానాలో చాలా మంది జపాన్ అధికారాన్ని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించసాగారు. 1945 ఆగస్టులో జపాను లొంగిపోయిన తరువాత బ్రిటిష్ వారు మలయాను తిరిగి ఆక్రమించి వచ్చితిరికి

మలయాన్ జాతీయోద్యమం అంతరించలేదు. క్రమంగా అనేక రాజకీయ పక్షాలు ఏర్పడి బ్రిటిష్ వారిని ఒత్తిడి చేయసాగాయి.

1946 లో బ్రిటిష్ వారు సింగపూరును మాత్రం విడిగా ఉంచి మిగతా మలయా సంస్థానాలన్నిటినీ ఏకం చేసి ఒక యూని

గాన్ని ప్రకటించారు. ఈ రాజ్యాంగం ప్రకారం సింగపూరు మినహాగా, మిగతా 9 సంస్థానాలు, మలకా, పెనాంగ్ సావరాలు ఫెడరేషనుగా ఏర్పడ్డాయి. సంస్థానాలకు సుల్తానులనే అధిపతులుగా ఉంచారు. ఈ ఫెడరేషన్ కు 98 మంది సభ్యులతో ఒక శాసనసభ, ఒక బాధ్యతాయుత మంత్రి వర్గమూ ఏర్పడ్డాయి. ఈ విధంగా మల

యన్ గా ఏర్పరచారు. కాని ఈ ఏర్పాటును మలయాన్ తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. అందుచేత యూనియన్ ను రద్దుచేసి 1948 ఫిబ్రవరిలో బ్రిటిష్ వారు కొత్త రాజ్యాం

యాలో స్వపరిపాలనను పునాదులు ఏర్పడ్డాయి. 1955 జూలైలో జరిగిన ఎన్నికలలో పెంకు ఆబుల్ రహమాన్ పక్షం (56-వ వేజీ చూడండి)

కాశీహనువతి.. శివాత్రిసయసి..

“దా మలు కుయ్యకుండానే లేస్తారను దొరుకుతాడా! ఎవరో మా మేనల్లాంటి కంటాను పీల్చి; ఆనలు నిద్రనేది ఎలా ఉంటుందో ఎరుగుదురా అని? ఇంతకు మిమ్మల్నెరిగినవా శృంగధరికి యిల్లా, పెళ్ళాం, పిల్లలూ ఆ సేవి విచున్నా ఉన్నాయా? ఆగమ్య కాకుల్లా శిశులమృతం తిగగడ మేవా? ఉద్యోగాలు కూడా లేవేమిటి పిళ్ళకు? ఇంకా ఉద్యోగంకూడా యెందుకు? తిగగటానికే తీరిక లేకపోతుంటే... ఇలాటి వాళ్ళకు ఉద్యోగాలుకూడా యిస్తే యింక చెప్పకోనక్కర్లేదు!

“లేకపోతే ఏమిటిది? తెల్లారిందో లేనే లేదో అప్పుడే నిద్రం. పిళ్ళ తాతగారి ఆసి యేదో ఇక్కడ దాచబెట్టినట్టూ, అదెవ్వళ్ళో దోచుకుపోతున్నట్టూను! ఇంతకూ మంచాలు ఎత్తారా? లేదా?

మీ కిదీ చెప్పటం... ఈ వేళ భగవంతుడొచ్చినా సరే మీరు కదలటానికి వీలేదు! వాళ్ళకు పసి, పాటూ, యిల్లా, పెళ్ళాం లేకపోతే యేం ‘బాబా’ వెనకాలా బాకా పట్టమనండి. ఎక్కువ ప్రపాదాలూ దొరుకుతాయి. అంతేకాని, నిజేవంటా కావరం చేసుకోనే ఇళ్ళకొచ్చి, కట్టుకున్న వాళ్ళ కళ్ళనీళ్లు పెట్టించి, మిమ్మల్ని ఉరువంబడి గంగిరెద్దులా తిప్పితే మాత్రం నే నూరుకోను నునుండి!

“అదివారం వస్తుంది గదా, హాయిగా పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకుంటూ నాలుగూ చేసుకుని వచ్చుతూ తిండామనుకుంటే కాబూలీ వాళ్ళల్లా నిద్రం పిళ్ళు!

“అంటే అన్నావంటూరుగానీ, ఈ ఇంట్లో బిక్కుబిక్కుమంటూ ఒక్క ప్రాణినీ యెలా ఉండగలను చెప్పండి? ఆసీసున్నరోజులే నయం! సాయంకాలమయినా, కొస్తవోందరగా ఇంటికొచ్చేవారు. ఈ అదివారం నది అధ్యాన్నం అయిపోతోంది!

“ఒక్కఘడి అయినా ఇంట్లో కూర్చుని కులాసాగా మాట్లాడుకోవోతే, ఇంక పెళ్ళెందుకు? మిమ్మల్ని ఏం లాభం లేండి... నా ఖర్చుకంటే ఇలా అయింది. చదువుకున్నవారూ, ఉద్యోగం చేసున్నవారూ అయితే అచ్చటా—ముచ్చటా, ముదూ—మురిపేమూ తీరతాయని ఉబలాటపడందకు వాకుతగ్గకానే జరిగింది! దాసీదానికి అంటు పడేశారా?

“చెప్పినట్టూ వినే మొగుడు ఉత్తివే

దానికి, ఏ జన్మలో నోచిన ఫలం వలనో లభిస్తాడు! అందరి మొహన్నా ఆ గీత ఉండొద్దూ... కాస్తంత ములిగిపోయిందేలేదు, అలా కళ్ళప్పగించి వింటూ నిలబడకపోతే, కుంపటి విపరదాదూ? పిడు చంకడిగటం లేదుకదా! పిడుమాత్రం మీ కొడుకు కాదేమిటి? వెళ్ళవ చెంకితనం వీడూనూ... అబ్బబ్బ! ఏం పీరుతావురా! నాలుగూ వేసుకుంటే గదా ఒంట్లో రక్తం పట్టదానికి... అదే లేందే పాలెక్కడంటాయి! మా ఇంటి దగ్గరున్నప్పుడు ఎంత యిదిగా ఉండేవాడు! దిష్టి తగులుండమానని రోజూ భయపడుతూనే ఉండే దాన్ని! ఇక్కడి కొచ్చాక నక్కలా తయారయ్యాడు! డబ్బాపాలు కూడా పోయ్యలేమో, యింక! నా బాబు ఎలా అయి

ఉప్పళి వురాజుపండ

పొయ్యడో! ఈ వెళ్ళవతోళ్ళో కుభ్రమయిన పెరుగు, నెయ్యి కూడా దొరకవు. మళ్ళీ చూస్తే కమ్మటూరుకూడాను! అంతా తెలుగు మారిపోయింది!

“అక్కడికి అత్తయ్య శరవిధాలా చెప్పింది. చెప్తేనేం... నా ఖర్చు ఇలా ఉంటే ఎవడు మాత్రం తప్పించగలడూ... ఆవిడ చెప్పినట్టు విని అక్కడే ఇంకో రెండు నెలలుంటే తెలివేది అయ్యగారి పని! మీరేం బాధపడుతుంటారో అని ఊరికే ఇదయిపోయి చూడోనెలన్నా వెళ్ళకుండా వచ్చాను. అయినా నాకు మీ మిదఉన్న ఇది మీకు నామిద యేడిసిందా యేమిటి? నాకంత శోష తప్ప. అయినకాడికి చూడు వేలాపుచ్చుకుని, లాంఛనాలూ సాగించుకుని ఒక్క నగన్నా నా మెడలో తగలేశారా! ఒక్కగొలుసు... ఈ గొలుసుకూడా నగేనా! మా ఇంట్లో దాసీదానికూతురుకుంది... వాళ్ళ నయం, ఏటా ఏదో ఓటి చేయించుకుంటారు. నా బతుక్కి ఆ భాగ్యం కూడానా? అక్కడికి నేనేం వాటికోసం ఏడవటమేలేదు. వాలో పనే కుట్టుకున్నాను! ఎప్పటి

కన్నా చేయించకపోతారా అని. ఆ ఆశ ఆశే. ఎండవాపులో నీరు దొరుకుతుందా? చేసుకున్నమ్మకి చేసుకున్నంతా! అక్కడికి మా వాన్నతో చెప్పి సంక్రాంతికి రీసువాచీ పెట్టించాను. ఎలా అయితే నేం ఓ చీరగడ్డ తెచ్చారు, నా మొహం కప్పటానికి. చాక్కలానికి పారేద్దాం ఆసుకున్నాను... మీరేమన్నా బాధపడకలేమో అని ఊరుకున్నాను. అలా వింటూ కూర్చుంటారంటే... జెల్లం కొట్టిన రాయిలా! ఆ కుంపటిమీద పాలు పొంగుతున్నట్టున్నాయి; కిందికి దింపి ఆ గిన్నెలో డిక్కెనంది కలిపి నా కోగ్గానెడు తగలేయండి. ముందు పాలిగిన్నె దింపి, ఆ డబ్బాలోని రెండు గుప్పెళ్ళో కందిపప్పు చిన్న పప్పుగిన్నెలో పోసి, కుంపటిమీద తగలేయండి. వినిపిస్తోందా? అసలు నా మాటంటే లక్ష్యమా? ఏవన్నానా? ఇగురూ, పొరుగుూంటే ఏవన్నా అమకుని పోతారనన్నా లేదు. చూడండి వాళ్ళ సరోజిని మొగుడు వంటంతా చేసిపెట్టి, ఆసీసుపని మానుకుంటాడు. నా బతుక్కి అంతయోగం కూడానా! మళ్ళీ ఆవిడ కాపరానికొచ్చి ఎనిమిది మాసాలయిందో, లేదో... జీడిమావిడి పింజెల నెక్లెన్నూ, గజాలజతా చేయించుకుంది. ఆవిణ్ణి మాట్టానికి నా మొహం బిక్కచచ్చిపోతోంది! అబ్బరికి ఈ నల్లపూసలకయినా బంగారం చుట్టించుకోలేక పోతున్నాను.

“కుభ్రమయిన రిబ్బనముక్క కొనుక్కొందామంటే అలా డబ్బులుండవు చేతులో. వాళ్ళ రాసులక్షిని చూడండి... ఏ కొత్త సినిమా వచ్చినా, మొగుడుతో హాయిగా నైకిలీకొనిద పోతుంది. చిలకొంగోరింకల్లా అలా ఉండాలి మొగుడూ పెళ్ళాలంటే!”

“ఈ కాఫీ ఇలా తగులపించేమిటి? కాస్త పంచదార ఇలా పొయ్యండి. కొంచెం చల్లారబోవి ఇస్తే, మీ కొంచెం మునిగి పోయిందనీ! అదిగో ఆసీసు బంట్లోతోచ్చి నట్టున్నాడు. ఇంట్లో లేరని చెప్తాను. మీరు మాట్లాడకండి.”

న్యూఢిల్లీ లేఖ

వ్యయ కర్తన సంఘాల తీర్మానం

కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతన పరిశీలక సంఘాన్ని ఇటీవల నియమించారు. ఈ సంఘ సభ్యుల చేర్పు, ఈ సంఘం పరిశీలించబోయే అంశాలను ప్రకటించారు.

భారతదేశంలో ప్రజాస్వామ్యం స్వతస్సిద్ధంగా అంకిరించి వృద్ధి అయినది కాదనలేదు. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ప్రభుత్వ విధానాన్ని ఈ దేశ ప్రజలమీద రుద్దారుగాని, ఇక్కడి ప్రజాజీవితంలోంచి అది ఉద్బవించలేదు.

అసలు సమస్య అంతా ఇక్కడే ఉంది. న్యూఢిల్లీ లోని ప్రభుత్వోద్యోగుల పరదేశ పరిపాలకులకోసం కష్టించి పనిచేసినంతగా, తమ ప్రజలకోసం, తమ దేశానికి పని చేయడంలేదనడం నిర్వివాదాంశం. ఇది తలుచుకుంటే చాలా బాధగా ఉంటుంది. ఇన్నూరేషన్ ఉద్యోగులు ఇంగ్లండ్ కు ఉదాహరణ. జీవితభీమాను జాతీయంచేయక ముందు కొద్ది జీతాలతోనే వారు పనిచేసి సంతోగా ఇప్పుడు చేయడంలేదు. ఇప్పుడు జరుగుతున్న జీవిత భీమా వ్యాపారపు లెక్కలు పరిశీలిస్తే ఇది స్పష్టపడుతుంది.

కేంద్ర ఉద్యోగుల వేతన పరిశీలక సంఘాన్ని నియమించారు, బాగానే ఉంది. మరో సంఘాన్ని కూడా నియమిస్తే ఇంకా బాగుండేది. ఉద్యోగులను తగ్గించడం ద్వారా ఖర్చు తగ్గించే మార్గాలను సూచించడంకోసం ఒక సంఘాన్ని వెయ్యవలసింది. కేంద్ర సచివాలయంలో ఉద్యోగుల సంఖ్య అనవసరంగా పెరిగిపోతోంది. జీతాలు ఒక మోస్తరుగా ఉన్నంతకాలమూ ఎందుకు ఉద్యోగులను కొత్తగా నియమించినా అంత బాధలేదు. అసలు అయిదేళ్ల క్రితం ఉద్యోగులను రిట్రైండ్ చేయబడినప్పుడే కేంద్రోద్యోగులు తమ జీతాలన్నీ తగ్గించుకోవడానికి సిద్ధపడ్డారు. అలాగే ఇప్పుడు కూడా జీతాలు పొచ్చించవలసిన సై ఉద్యోగులను

తగ్గించడం, ముఖ్యంగా తాత్కాలిక నిబ్బందిని తగ్గించడం అవసరం.

* * *
కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని ప్రతిభాఖలానూ వ్యయ కర్తన సంఘాలను ఏర్పాటు చేశారు. ఉన్న సంఘాలు చాలాక ఇవి కూడా జేసికో తెలియడంలేదు. కొన్ని కొన్ని ఉద్యోగాలను భర్తీ చేయకుండా కొంతకాలం వాయిదా వేసినంతమాత్రాన సమస్య పరిష్కారమైపోదు. ఏదో దృఢమైన చర్య తీసుకోవాలిగాని ఇలా వాయిదా వేసినంతలో ఒరిగేదేమీలేదు.

1939 లో న్యూఢిల్లీలో ఆఫీసు భవనాల విస్తీర్ణం 6.48 లక్షల చ. అడుగులు ఉంది. 1945 లో 27.73 లక్షల చ. అడుగుల విస్తీర్ణం కావాలని ఉండగా 22.11 లక్షల చ.

తీర్మానం [అంగరంగ క్రమంలో]

అడుగులు మాత్రమే లభ్యమైంది. 1946 అక్టోబరు నాటికి 26.61 లక్షలు కావాలని ఉండగా 26.28 లక్షల చ. అడుగులు సిద్ధంగా ఉన్నది. 1946 సెప్టెంబరు 2 న తేదీన విద్య భారత ప్రభుత్వాన్ని కాంగ్రెసు స్వీకరించిన తరువాత ఆఫీసు భవనాలకు కొవలసినంత స్థలమూ దాదాపు సమకూరిందనే చెప్పవచ్చు. అప్పటికి భారతదేశం ఇంకా విభక్తం కాలేదు గనుక, యుద్ధ కాలపు ఒత్తిడివల్లా అంత భవనాల స్థలం అవసరమైందనెది గుర్తుచుకోవాలి. అంటే 1939 నాటితో పోలిస్తే భవన స్థలావసరం 20.18 లక్షల చ. అడుగులపైగా పెరిగిందన్నమాట.

ఇక ఈరోజున పరిస్థితి ఎలా ఉంది? ఆఫీసు భవనాలకు 39 లక్షల చ. అ. కావాలని ఉండగా 34.2 లక్షల చ. అ. మాత్రమే

లభ్యమై ఉన్నది. ఇక బస సౌకర్యాల సంగతి మాస్తే పార్లమెంటు సభ్యులకు ఇంకా 156 బసలు కొవల్సి ఉన్నాయి. ఆఫీసర్లలో రూ. 500, అంతకు మించి జీతం ఉన్నవారికి 1.368 బసలు, అంతకు తక్కువ జీతం ఉన్నవారికి 29.017 బసలు, నాలవ తరగతి ఉద్యోగులకు 13, 609 బసలు కొరతగా ఉన్నాయి. ఇంత కొరత ఉండగా సిరూలాంటి చోట్ల ఆఫీసులకు, నివాసాలకి కూడా తగిన భవనాలు బోలెడు ఖాళీగా పడి ఉంటున్నాయి. సిరూలో కొన్ని వందల కోట్ల ప్రజాధనం ఖర్చు చేసి నిర్మించిన ఒక ఎట్టేటును కనీసం ఒక కోటి రూపాయల ఖర్చుతో మరమ్మత్తులు అవ్వచేసి భరిస్తున్నారు. అంత ముఖ్యం కాని ఆఫీసులను ఢిల్లీ నుంచి ఇతర చోట్లకు మార్చే సమస్యతో పడేశామనంచి బోలెడు మంత్రివర్గ సంఘాలు కుస్తీ పడుతున్నాయి. అయినా ఇంతవరకూ ఆకుస్తీ ఫలితానికి చేసిన సుస్థిరమైన కార్యంలేదు. అందుచేత వ్యయ కర్తన అనే మాట ప్రజలకన్నీళ్లు తుడవడానికి ఉపయోగపడే జీబురుమాలే కాని మరేమీ కాదని తెలిసిపోతోంది.

సిమెంటు, ఉక్కు కొరతగా ఉన్నాయనెది అందరికీ తెలిసినదే. న్యూఢిల్లీలో విదేశ ప్రభుత్వాల భవనాలేమైనా కట్టుకోవాలి నేమిసిమెంటు 'మీరే తెచ్చుకోండి' నని చెబుతున్నారు. ఇంత జాగ్రత్తగా ఉన్నట్లు ఆఫీసులు మరో వందల ఆఫీసులకు, నివాసాలకు బోలెడు భవనాలు కొత్తగా కట్టిస్తున్నారు. ఇలా కొత్తనాటికి సిమెంటు తగలేనే బదులు పరిపాలనా సౌధవం ఏమీ చెడకుండానే కొన్ని చిన్న ఆఫీసులను ఇతర చోట్లకు మార్చవచ్చు గదా.

మరో చిత్రం; న్యూఢిల్లీలో మూడవ భవనానికి సిమెంటును నీళ్ళలాగ ఖర్చు చేస్తున్నారు. జాతీయ నాటకాల (నేషనల్ థియేటర్) కలబోతున్నారు గనుక దానికి కూడా సిమెంటును గాలిలాగ

ఖర్చు పెడతారన్నమాట. బహుశా ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలోకలా అత్యంత ప్రధానావసరం నాటకకాలేనేమో!

* * *
ఇటీవల ప్రకటించిన అధికార భాష సంఘం నివేదికలో అధిక సంఖ్యాక సభ్యుల అభిప్రాయాలతో కృత్రిమంబించినందుకు డా॥ పి. సుబ్బారాయన్ గారికి 'శాస్త్ర'జరిగింది. డా॥ సుబ్బారాయన్ తన మాట కొదవనందుకు కోపంవచ్చి సంఘాన్ని తుడుచి ప్రత్యేకంగా ఒక వివరణకూడా జారీచేశారు.

అధిక సంఖ్యాబలంమీద ఆధారపడిన ప్రజాస్వామ్య పద్ధతే భారతదేశవిభజనకు ముఖ్య హేతువు. అంతేకాక పాకిస్తాన్ లో తూర్పు, పశ్చిమరాష్ట్రాలకు మధ్య పచ్చగడ్డి వేస్తే భగ్గుమనదానికి భాషా వివాద మేకారణం. లంకలో ప్రబలిన స్వర్ణ కణికారణం. భారతదేశంలో కూడా భాషా వివాదం మీదనే స్పర్థలు పెరుగుతున్నాయి. అయితే ఒక సుగుణం ఏమిటంటే భారతప్రధాని భాషాసమస్యను బాగా ఆకళింపు చేసుకున్న మనిషి. భాంతీయైక్యతను భంగపరిచే ఏవిధానానికి ఆయన అంగీకరించరు.

పార్లమెంటు సభ్యుల సాక్షర్యాలు

పార్లమెంటులో తరంగం అంతా సాధారణంగా నీళ్ళు కారుతున్నట్టు నిరుత్సాహంగా ఉంటుంది. కాస్త హుమారిచ్చేది ప్రశ్నలకాలమే. ఆ సమయంలోనే మంత్రి సత్తిమూల సత్ర బయటపడుతూ ఉంటుంది.

ఏ శాఖనుగూర్చి ప్రశ్నించుచున్నప్పుడు ఆ శాఖమంత్రి సభలో లేకపోతే ఆయన్ని నలుగురూ నానామాటలూ అంటారే! ప్రశ్ని చేయబోతున్నానని ముందు తెలియజేసి ప్రశ్ని చేయవలసిన సమయంలో గైరుహాజరయ్యే సభ్యుణ్ణి ఎవరూ ఏమీ అనలేం? సమాధానం చెప్పటానికి ప్రశ్నకు సగటున 75 రూ.లు ప్రభుత్వానికి ఖర్చు తగులుతుంది. ప్రభుత్వం ఎంతో శ్రమపడి సమాధాన వివరాలు సేకరిస్తుంది. ఇంతా చేస్తే అసలు ప్రశ్ని అడిగిన పెద్దమనిషి గైరుహాజరవుతాడు. తనూ ఒక ప్రశ్ని వేశానని ప్రతికలో తన పేరు పడేట్లు చేసుకోవడానికేనా ఇదింతా?

ప్రశ్ని అడిగిన సభ్యుడు సమాధాన సమయంలో హాజరు కాకపోతే అసలా ప్రశ్నకు పబ్లిసిటీ ఇవ్వకుండా వదిలేయబడుతుంది. సమాధాన సేకరణకు ఖర్చయిన డబ్బు అతిగా డిక్లెయిర్ భత్యంలోంచి మినహాయించడం కూడా మంచి పద్ధతే. పార్లమెంటు సభ్యుడికి ముట్టేడబ్బు రకరకాలుగా ఉంటుంది:

(55-వ పేజీ చూడండి)

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

1893 నుంచి జలుబులకు అమృతాంజనము

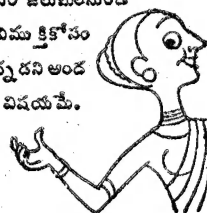
ఇప్పటికీ చూడు తలంపండి

"అమృతాంజనం జలుబులనుండి

శ్రమమైన విముక్తికోసం

వాడబడుతున్నదని అంద

రికి తెలివైన విషయమే.

అమృతాంజన్ లి., మద్రాసు 4. మరియు బొంబాయి 1, కంకరా 7.

AL. 57.2 TEL.

ప్రతి ఆదివారం రాత్రి 6.30 గం|| లకు 41 మీటర్ల మీద రెడియో సిలోన్ లో దక్షిణ భారతభాష లిన్నింటిలో వెలువడే శౌత్సాహిక కళాకారుల ప్రోగ్రామ్, అమృతాంజలి విసండి.

నవ్వవ్వనుగా!

అదుర

అంతా మనలాగే ఉంటారా? మనమేదో మర్యాదగా మంచిగా చూసంగా ఉంటాం. మన అభిప్రాయం అడిగితే చెప్తాం. అదీ చెప్పవలసివస్తేనే చెప్తాం. అందరూ ఇలా వుండరు. మామూలుగా ప్రవర్తించరు. అడిగినా, అడ్డం పోయినా అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతారు, ప్రకటనలు చేస్తారు. ఉద్దేశాలు ఉద్ఘాటించుతారు. పిలవని పేరంటాలకి వెళ్ళిపోతూ ఉంటారు. అవసరం లేని విషయాలలో అర్థంబుగా జోక్యంకలిగించు కొంటారు. విశ్చింతా ఉద్బంధ పిండాలు. మహామహాలు. ప్రముఖవ్యక్తులు.

వీళ్ళలోకూడా రకాలవారీ మనుష్యులున్నారు. పూరా గొప్పవాళ్ళు, సగం గొప్పవాళ్ళు, లోకం నమ్మకున్నా తమమీద తమకు నమ్మకం లేనివాళ్ళు, లోకం అంగీకరించకపోయినా తమమీద తమకి చూచేద నమ్మకమున్నవాళ్ళు వగైరావగైరా ఎందరో మహానుభావులు. ఈ గొప్పవాళ్ళు తమ గొప్పవైన నోట్ల తెరవగానే వాళ్ళు ఏరకం

గొప్పవాళ్ళో మనం పోల్చుకోవచ్చు. వీళ్ళకి మాత్రప్రాయమైన ఊతపదాలు ఉంటాయి. తమ ఆమూల్యమైన అభిప్రాయప్రకటనలో మొదటో, మధ్యనో, కొనసో సదరు ఊత పదాలని వాడుతారు. ఆ ఊతపదాలు ఏమిటయ్యా అంటే 'నన్నుడిగితే, నాకెందుకులే, టైంలేదు, ఏదో ఘరవాలేదు, నే చెప్పానుగా.' ఈ అయిదున్నూ గొప్ప వాళ్ళ ఊతపదాల పేర్లు.

ఈ ఊతపదాలనిబట్టి వాళ్ళు వాళ్ళ గొప్పతనంయొక్క పవరెంతో అది ఎలా పోల్చుకోవడమో చెప్తా. హామియోపతీ మాత్రలు మాడడానికి అన్నీ ఒకలాగే ఉంటాయి. అలాగే ఈ మహానుభావులు కూడా తేడాపాదాలు లేనట్లు కనబడతారు. సదరు హామియోపతీ మాత్రలలో ఎక్కుల

తేడా ఉన్నట్టే ఈ ప్రముఖుల వాక్కులలో కూడా బోలెడంత తేడా ఉంది. నన్నుడిగితే అనేవాళ్ళను తీసుకోండి. వీళ్ళు కొదిగా నా కెందుకులే అనేవారలాగే కనబడతారు గాని నన్నుడిగితే అనేవాళ్ళు తమ అభిప్రాయాలకి బాధ్యత వహించుతారు. నాకెందుకులే అనేవాళ్ళు ఫలితానికి దాని యొక్క మంచి చెడలకీ బాధ్యతవహించరు. నన్నుడిగితే అనేవాళ్ళు తమ మనసులోని భావాలని బయటికి చెప్పేసి ఆతరువాత కనబడరు. కనబడా మాట్లాడరు. మళ్ళా మాట్లాడినా నన్నుడిగితే అనే ఇంకోసంగతి చెప్తారు. టైంలేదు అనేవాళ్ళు నిజంగా చొప్పించక తానొక్కతే తప్పించుకు తిరిగే వాళ్ళు. వీళ్ళకి ఎప్పుడూ టైము ఉంటూనే ఉంటుంది. అది లేదని బయటికి చెప్పడంలోనే ఆట్రేమంతా వృథాచేస్తారు. అయినా వాళ్ళు గొప్పవాళ్లే. ఇక ఘరవాలేదు అనేవాళ్ళు అందరికన్నా గొప్ప వాళ్ళలాగ కనబడతారు. నారదుడొచ్చి పొడినావీళ్ళకి ఓమో స్రురగానే వినబడుతుంది. ఘరవాలేదు పనికొస్తాడు అంటారు. రంభ నాట్యమాడినా, మయుడు అద్భుత విచిత్ర కాలలు నిర్మించినా ఘరవాలేదు అనేవాళ్ళకి ఓమో స్రురగానే ఉంటాయి. వీళ్ళకి తల్పి అన్నదిలేదు. పెర ఘోష అన్నది వీళ్ళపరమావధిలాగా కనబడుతుందిగాని అదికూడా వీళ్ళకి సరిపోదు. అందుచేత, నేను మనవి చెసిన ప్రముఖులలో అగ్రతంబూలం వీరికే ఇవ్వాలి ఉంటుందేమో అనిపించవచ్చు గానీ, అందరికన్నా గొప్పవాళ్ళు నేచెప్పానుగా అనేవాళ్ళు. వీళ్ళి ఒకరకంగా చూస్తే నన్నుడిగితే టైంలేదు ఘరవాలేదు అనే మనస్తత్వాల కలగలుపు. వీళ్ళు ఏ విషయానికైనా మొట్టమొదట కట్టకడ ప్రకటన బడుతూ ఉంటారు.

వీళ్ళు రామాస్వస్తి రావణాస్వస్తిగాళ్ళు. ఏ ఎండ కాగొడుగు వల్లేస్తారు. బాగిలలో పేటాడుతారు. కుండేళ్ళతో పరిగడతారు. మందార మకరంద మాధుర్యముల జేలు మధుపముపోవునే మరోవోటుకి. అందుచేత వీళ్ళు ఎక్కుగెలుపుంటే అటే చేరుతారు. ఆ సంగతి తమకి తొలిదగరనుంచి తెలిసినట్టే నటిస్తారు. అది నటన అని తెలియని వ్యక్తి పోవడంలోనే ఉంది వాళ్ళ ప్రాముఖ్యం.

ఇది బాతిగా మరీకలికాలం కాబట్టి నే చెప్పానుగా అనేవాళ్ళు ఊసరవిల్లిలాగ, తెరుకొలేవాళ్ళలాగ పెద్దమనుష్యులలాగ చెడ్డవాళ్ళలాగ మనకి కనబడతారు గానీ కృతయుగంనుంచీ ఇలాంటివాళ్ళు లేక పోలేదు. సత్యకాలపురోజులో సత్యకాలపు మనుష్యులలోకూడా ఈ నేచెప్పానుగా అనే వాళ్ళు ఉన్నారు.

PSHC.27

మాటవరసకి వశిష్టశ్చే లీనుకొండి. ఈ గురుదేవుడు హరిశ్చంద్రుడు అష్టక మ్మల పదాక అంతిమ విజయం సాధించాక చక్కా వచ్చి నేచెప్పానుగా హరిశ్చంద్రుడు అబద్ధం అడు అని చెప్పాడు. నిజమే ఈయన ముందే చెప్పాడు. బాగానే ఉంది. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు ప్రత్యక్షమైనప్పుడే ఈయన ప్రత్యక్షమై హరిశ్చంద్రుడుగారు అమాం తంగా అర్చాంగలమ్మే తలకొట్టేసే సమయా నికే, ఆ ఘటాన్ని నాటకంగా చూస్తున్న అడియన్సుల కన్నీళ్లతో జేబుగునుల్కు తడి బోసిన పేళకే ఈయన సరిగ్గా దిగిడి బి విమయ్యా విశ్వామిత్రుడా, నేను చెప్ప లేదా అంటే ఎలా ఉంటుంది, చెప్పండి. మాటామాటావచ్చి వాళ్ళా వాళ్ళా బోటిలు పడి మధ్య నొకటి ఇలా బాధపెడతారా? పెట్టెరు మనమేం చేస్తాం. ఆ నాటకం అడు తున్నప్పుడల్లా స్నేహితులతో పాటు చూడడానికి వస్తాం. చూస్తాం. చూస్తున్నంతసేపూ మన పక్కనే కూర్చున్న విత్తరత్నం నేచెప్పలేదా-ఈ ఘటం లో ఫలానాయాకరు, ఫలానా రాగం లో పాడుతాడనీ అంటూ మన చెవి కొరుకు తూంటే అది కూడా సహిస్తాం.

శివతలలోనూ, దేవతలకు వున్న వాళ్ళి లోనేకాదు రాక్షసులలోనూ నేచెప్పానుగా అనేవాళ్ళు పూర్వం నుంచీ వున్నారు. ఒకే మాటలేడి నే పం నే సుకుని రాముణి మరసితోలు పెట్టరా అని రావణాసురుడు మారీమడితో చెప్పాడు. ఒకరు స్వామి లారీ నేపం నేసుకుని రాముడిభార్య బోలికి బోకు. అని మారీమడు ఎంతో చెప్పాడు. రావణాసురుడు వినలేదు. చచ్చి బోయిన వాళ్ళలోకంటే మారీమడు రావణాసురుణి కలుసుకున్నాక నోరు తెరచి చెప్పిన మొదటి మాటలు నేచెప్పానుగా అనేవే అయి ఉం టాయి.

వీళ్ళందరూ ఒక యెత్తు. శ్రీకృష్ణుడు ఒక యెత్తు. అతడంత పాలిటిషియన్ ఇంకొకడు లేడు. అనవసరంగా నారదుణి కలనాపియం డంటారు గాని ఆదినుంచీ ఆ శ్రీకృష్ణపరమా త్ముడు వీళ్ళకే వాళ్ళకే ముడిపెట్టే అనందించే వాడు. పైపెచ్చు చివర్న నేచెప్పానుగా అంటాడు. మాయముని నే పం నే సుకుని అర్జునుణి కొండమీద ముక్కు మూసుకొని కూర్చోవున్నావాడూ ఆయనే. బలరాముడూ ఆమాయాముని సవర్యలకి సుభద్రని నియమి తున్నప్పుడు బాగర్ అన్నయ్యా- ఏం మును గుతుందో, అని వార్నింగ్ ఇచ్చినవాడూ ఆయనే. సుభద్రనిచ్చి పెళ్ళిచేసి అర్జునుణి ఎత్తుకుపామ్మని చెప్పి చూశావా అన్నయ్యా, నేను ఆవాడే చెప్పానుగా, అన్న వాడూ ఆయనే. నేచెప్పానుగా అనే ప్రముఖులకి అదిపురుషుడు ఈ దివ్యపురుషుడే.

బలరాముడు కనబడ్డప్పుడల్లా శ్రీకృష్ణుడు నేచెప్పానుగా అనేట స్నే మనకు కనబడు తుంది. పాండవుల తరపున కౌరవ సభకి రాయబాం వెళ్ళాను. అక్కడ చెప్పవల సినవన్నీ చెప్పాడు. జెండాపై కపి రాజు మొదలైన పద్యాలు చదువుతాడు. సంతో షంబున సంగీతయో మంటాడు. కౌరవులు వింటారా? కాళ్ళూ చేతులూ కట్టేయబోయి కయ్యానికి కాలుదువ్వారు. యుద్ధమైంది. చచ్చిరి సోదరులే సుతులే చచ్చిరి దుర్యో ధనుడు మడుగులో దూరి జలసంభవం కాని చ్చాడు. ఎత్తిపాడుపులుపాడిచి రాజరాజుని బైటికిలాగుతానని భీముడు ముందుకొచ్చాడు. అబ్బాయ్ నవ్వుకొడు మీ అన్నయ్య ధర్మ రాజు ఎత్తిపాడి నేనే బయటకొస్తాడని చెప్పి కృష్ణుడు చతురం భోధి పరీతమైన ధర్మ

చక్రంబు కాసించి అనే పద్యాలు చదివే స్తాడు. ధుర్యోధనుడు బయటకొచ్చి గదాయుధానికి తలబడ్డప్పుడు బలరాముడు వచ్చి తమ్ముడిని తిడతాడు.

సంగీతావింపకుండువే చతురుపాయ ముల నెఱింగిన బుద్ధికౌశలము గలపు ఉత్తరవరంబు బెంచితి రిత్తనల ధరించి సుఖించు నే ధర్మరాజు.

అని బలరాముడైనగానే, కృష్ణుడు నేమండీ చెప్పానుగా, అంటూ అన్నయ్యా నామీద లేని యపవాదు మోపిన నేనేమందును. అద్ద మున్నది మొగమున్నది; దుర్యోధను నే యడు గరాదా, అయిదుగొచ్చిన బాండవులకు జాలునని నేబలిసూలితి నో లేదో అని చల్లగా చెప్పాడు.

అది ద్వాపరయుగం కాబట్టి, ఎంత

సంతోదయంలో టల్లాసం మీకు నేడు. ప్రతిరోజు కూడా!

కాష్మీర్ బొకే టాల్కమ్ పొడర మహిల్లాసాన్ని కలిగిస్తుంది! అతిమనోహరమైన దీనిని వెంటినెండా చల్లుకుంటే ఉదయపు ఉల్లాసం కలుగుతుంది... మరులుగలిపే సువాసన, చలదనం గంటల తరబడి వుంటుంది. చెమటను పీల్చివేస్తుంది... చర్మం పొట్టురేగ కుండా, పెట్టకుండా కాపాడుతుంది... మీ అందాన్ని ఇనుమడింపజేసి, అకర్పణశక్తి నదికతరం చేస్తుంది

కాష్మీర్ బొకే టాల్కమ్ పొడర

పురుషులు ప్రేమించే పరిమళం
కాల్డే-హిమాలిప్ వారి వస్తువు
1806 నుంచి శ్రేష్ఠతకు కాల్డేడ్ ప్రశస్తిగాంచినది

నే చెప్పానుగా

చెడ్డా ధర్మం గెండు కాళ్ళమీదనైనా నడచేది కాబట్టి మొట్టమొదట ఫలానారకంగా జరుగుతుందని చెప్పి కట్టకడపట నే చెప్పానుగా అనేవారు అలా అనడం బాగానే ఉంది. ఇప్పుడు ఘోరకలి మండిపోతున్నది కాబట్టి ముందు ఏమీ నెలవియ్యకుండానే అన్నీ అమర్చుకుంటూ అత్తిగారు వేలు పెట్టినట్లు ప్రముఖులు ఆఖరుఘట్టంలో హాజరయి నే చెప్పానుగా అని తయారవుతారు.

మనుష్యులెందుకీలా అంటూఉంటారన్న విషయం కొంచెం ఆలోచించవలసినది. పర్యవసానంకోసం ఈపక్కాత్రం పాటు పడకుండా, ఫలితం తేలిన వేళిలో పక్షిలాగ రక్కలు కట్టకొని, వాలి, ఆ ఫలితమంతా

తమ ప్రయోజకత్వమే అని బావుకొండా మనుకోవడంలోనే నే చెప్పానుగా అనే జబ్బుకి పునాదిఉంది. పరాన్నభుక్తులనం పెరిగినకొద్దీ ఈ జబ్బు వింతవంత దూపాలు ధరించడానికి వీలుచిక్కింది. రాలిగొడ్డలి, రాలికత్తి చేసుకొనడంలోనూ, చేతులారా తిండి సంపాదించుకొనడంలోనూ సతిమతి మయ్యే ఆదిమనూనవుమప్పడూ నేను చెప్పే నుగా అని ఉండెడు. చాతుర్యర్థాలు ఏర్పడ్డాక కొందరికి తీరుబాటు దొరికాక పర్యవసానం నిమిత్తం పాటుపడకుండా ఫలితాలు జూరకొనడం మొదలయిన దగ్గర్నుంచి ఈ నే చెప్పానుగా అని గొప్పలు చెప్పకొనడం ప్రారంభం అయిందని నా ఉద్దేశం.

పొలం నుంచి పంట వస్తే కాలు మీద కాలు వేసుకుని కబుర్లు చెప్పే మహానుభావులు ఎంతైనా తగిన వాళ్ళే. రాంభజన మందిరం ఆవరణలోనో, రచ్చబండమీదో కూర్చుని పీళ్ళ మాట్లాడేటప్పుడు గంటసేపు సాగే సంభాషణలో కనీసం అరదజనుసార్లునా నే చెప్పానుగా అనే మాట మనకి వినబడకతప్పదు.

గొప్పలు చెప్పకొనడం మెప్పు సంపాదించడం మానవసైజమే అనుకోండి. దమ్మిడి ఎత్తు పనిచెయ్యకుండా పల్లెత్తు మాటసాయం చెయ్యకుండా మెప్పుకొట్టేద్దా మనుకునే వాళ్ళే ఇలా బయటపడిపోతూ ఉంటారు. నిజంగా చెప్పినవాడు బయటికి చెప్పనే చెప్పడు. అతిదీదగ్గరకే చెప్పించుకొన్నవాడు వెళ్లి బాబూ మీరు చెప్పారండి గానీ, మొదలెడతడు. ఆ చెప్పిన ఆయన మొహమాట పడి పొనిద్దూ అంటాడు. అలా అనడంచేత, ప్రచారం కోరుకొనకపోవడంవల్ల అతడు సాధారణవ్యక్తిగా ఉండిపోయాడు. స్వంత బాజా రెండుచేతులా వాయింతుకొనేవాడు ఎందుతాటాకు మంటలాగ నిముషంలో ప్రముఖుడైపోతాడు. మంట చల్లారినా మాటలు చెప్పడం మరచిపోలేడు. ఇవాళ గురువారం అని మీరన్నారనుకోండి. ఈ సంగతి నేను నిన్ననే చెప్పానుగా అని తిడుముకోకుండా చెప్పేస్తాడు. ఈరోజు గురువారం కావడానికి తానే కారణమయినట్లు, మనల్ని భావించమంటాడు.

ఇలాంటివాళ్ళని చూశాక త్యాగరాజు స్వామి పాడినట్లు ఎందరో మహానుభావులు అందరికీ వందనములు అని ఒక్క దంశం చెల్లాలనిపిస్తుంది, గాని, నన్నడిగితే, నాకు తెలుసు, ఛరవాలేదు, తైంలేదు, నేను చెప్పానుగా అనే ప్రముఖులందరూ కళ్ళి ముందు నిలబడగానే అందరూ మహానుభావులు ఎందరికని కందినాట అని విసుగెత్తి మానేస్తాం.

అందముగ మన్నే ఒక అందమైన చీర!

మీరు బిన్నీవారి అసలైన సిల్క్-జాకెట్ చీర కట్టుకుంటే ఎంతో అందముగ కనపడతారు. అది అసలైన సిల్క్-తో నేయబడినది కనుక దాని మెత్తదనము మరియు సహజమైన తళతళ చాల కాలము ఉండును.

బిన్నీవారి అసలైన సిల్క్-జాకెట్ చీరలను ఎన్నో సార్లు యింటివద్ద ఉతుకుకున్నా అవి ఒంట మీద అందముగ నిలిచేలా ఉంటాయి. వాటి సహజమైన రంగులు పోవు.

అందముగ చాం కాలము మన్నే బిన్నీవారి సిల్క్-జాకెట్ చీరలను కొనండి!

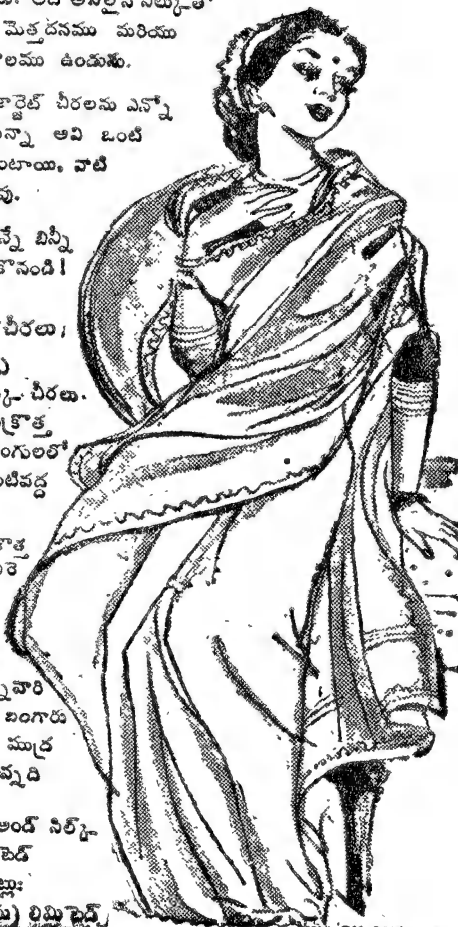
బిన్నీవారి యితర సిల్క్-చీరలు, మెత్తని సిల్క్-చీరలు: వుచ్చ దళమువంటి ఈ మెత్తని సిల్క్-చీరలు. బంగారు అంచ మరియు సరిక్రాస్త రిక్షెనులతో తళతళలాడే రంగులతో దొరకుతున్నాయి. వీనిని యింటివద్ద ఉతుకుకోవచ్చును.

క్రేప్ సిల్క్ చీరలు: ఈ కొత్త అందమైన వ్యవస్థమైన సిల్క్-చీర వేత్రానందకరమైనవి. అందమైన బంగారు అంచలు.

అసలైన బిన్నీవారి చీరలన్నిటిమీద బంగారు రంగుతో యా ముద్ర వేయబడియున్నది

బెంగళూరు వురెన్. కాబన్ అండ్ సర్క్-మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
మ్యానేజింగ్ ఏజెంట్లు:
బిన్నీ అండ్ కంపెనీ (ప్రైవేటు) లిమిటెడ్

ESTD 1920

కలవరపడు స్త్రీలకు

"కుమారి" పాత్రకు నడువకండి. మీ ఆరోగ్యం రక్షించును. చింత అవసరం వెం (పాదా) రు. 3/- (పెక్సర్) రు. 5/- (ఎక్స్-స్ట్రా పెక్సర్) 8/- డోస్టేషియాకింగు (వ్యక్తకం)

Mrs. P. Devée, F.D.S. (AP) Calcutta-40.
Stockists:—(1) Indo Medical Supplies, 3, Pauliappan St., G. T. Madras; (2) L. M. Mukerji & Sons Ltd., 167, Dharamtola St., Cal-13.

చలచిత్ర కథలు

విక్రమార్కుడి మార్కు సంహాసనం

రెండువారాల క్రితం మద్రాసు సెంట్రల్ రైల్వేస్టేషనులోని రెండో నెంబరుపాటు ఫారం మీద నిలచి సామానంతో కుడికాలు ఎత్తిన వరహారాల రాజు ధైర్యంగా, ధీమాగా గాఢంగా ఆ కాలును నేలమీద నెలపాడు. నేలకీ, అరికాలికీ మధ్య ఒకానొక బలవంత కొండ అరటివండు తాలుకు దళసరితోక్క ఉండడం వల్ల, ధైర్యంగా, ధీమాగా రెండో అడుగు వేయబోయిన రాజు ప్రయత్నానికి ద్వితీయవిఘ్నం లాటిది వాటిల్లింది అయినా, ఆ ప్రయత్నం అవసరం లేకుండా ఆ కుడికాలు మీదనే ఎక్కి అతడు చాలా అరెంటుగా విచారు గజాలదూరం, వెళ్లిపోయాడు, పెట్టిసహా. ఆ స్త్రీకుని అలాగే ఉండని సే కాస్సేపటిలో బస్సు అవసరం కూడా లేకుండా కోడంబాక్కం చేరుకునే వాడేగాని, మధ్యలో ఒకాయన తెలిసినట్లు కనబడడంతో ఆయన భుజం పట్టుకొని హలో అని ఆగాడు. ఆయన గోల్డు ఉన్నందువల్ల ఇతడే బోల్టబడిలేచి, సారీ అని ఆమెవారి చూచి అటే ఆశ్చర్యపడి మళ్ళీ లేచి, హ్యూబా బోయ్ అన్నాడు.

ఎదటిమనిషి విస్తుపోయాడు. "సార్... మీరు... యు... బి యామ్ ఎసినిమా... ఆవాళ్ళకోజునే... యీ. మీ...." అన్నాడు రాజు కర్తకర్మ క్రియలను వరుస ప్రకారం పేర్చి ఖాళిలు భర్తీ చేయడం వాయిదాపేసి.

"వాట్ సార్... పాటయు... వాట్ మీ? యారినీ? ఎన్నా ఇబెల్లాం?" అన్నాడు. లావుపాటి ఆసామి చిరాకులోనే కాస్త జాలిరంగరించి.

"సో సార్... యు ఆరె నైట్... అయి మే టికెట్... మీరు... ఆవేళరాత్రి సినిమాలోంచి ఊడిపోయారు కదండీ. ... అప్పుడు మేమందరం మళ్ళీ మమ్మల్ని ఎక్కిం చెయ్యలేదు? ... నేను మీకు

తెలిదూ... సన్యాసం చేస్తానన్నాడు కూడా మావాడూ,"

"యన్నయ ముతాళ్ మాదిరి... ఎన్న... ఊడది." అన్నాడు ఎల్. ఆసామి.

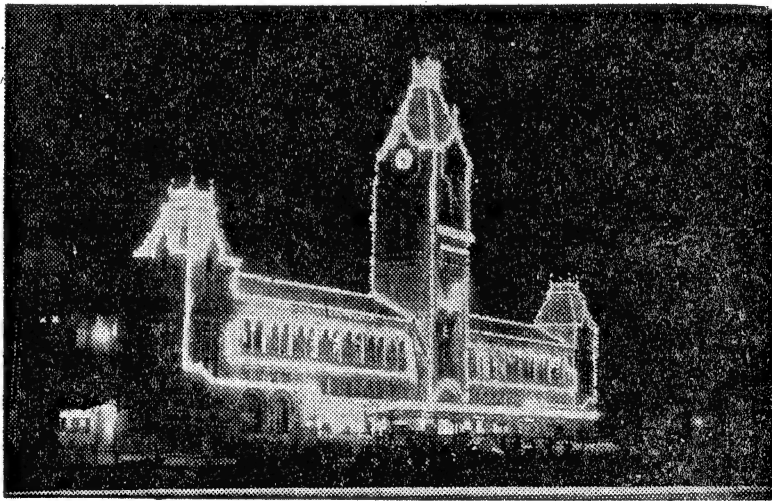
"ఏం చేస్తాం. మీరు కోస్తున్నారు నన్ను ఎరగనట్లు. మీరు మహానట్లు అనుకోండి

ఎస్. పార్థసారధి

స్వామి అవేళే అడుగుదా మనుకున్నా మీతోకలిసి తెరలోకి అప్పుడే ఎక్కిపోనా అని... పోనీ ఈ పూర్వాన్ని అడగచ్చుకదా.. అనుకుంటే. ఏంచేస్తాం మీరు కోస్తున్నారు నన్ను ఎరగనట్లు! "అని దిగులుగా ప్రాధేయ పూర్వకంగా మాతాడు రాజు. అతనికి భయంపేసింది ఎదటి మొహాన్ని చూసి. ఏం తోచక పాతపాట పల్లవి నే పట్టుకు తుంటా

కున్నాడు గాడిచెడిన గ్రామ ఫోను లా. "ఏంచేస్తాం... మీరు కోస్తున్నారు నన్నెరగ నట్లు ఇంకేంచేస్తాం మీరు కోస్తున్నారు... ఇలా పల్లవిని కొంతనేపు అలపించే సరికి కొండవంటి ఎదటిమనిషి మంచల్లె కరిగి మాయమైపోయాడు.

"హమ్మయ్య" అనుకుని రాజు మళ్ళీ ముందడుగు వేశాడు... అలా అడుగులు వేస్తున్నాడు కాని అతని బుర్రలో ఇండా కటి రైలు పరిగడుతోంది. మూడ్రోలు క్రితం మాసిన సినిమా ఇంకోమూల మ్యాట నిలాడుతుంది. బైరాగి, లావుపాటి ఆసామి, కూడా కాస్త చోటుచేసుకుని డైలాగులు చెబుతున్నారు. ఇలా సుదురుమీద ఇవన్నీ తిరిగి తే నూపర్ ఇం పోజు యెటు అంటారని జాపకం వచ్చింది అతనికి. అనక, తెలుగు సినిమాలోని నేపథ్యపు పాట ఓటి మననం చేసుకుంటూ,

వ్యాతంత్రోత్సవాల సందర్భంలో విద్యుద్దీపాలంకృతమైన సెంట్రల్ స్టేషను. ఫోటో: టి. జానుదేవన్-మద్రాసు.

బాగా ఆదా! ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే కాలేట్ డెంటల్ క్రీమ్ 85% వంతుల వరకు

కాలేట్ కు నిద్రనమున్నది!
ఒకే ఒక సారి తోముకుంటే
దుర్గంధాన్ని తీర్చివేస్తుంది!

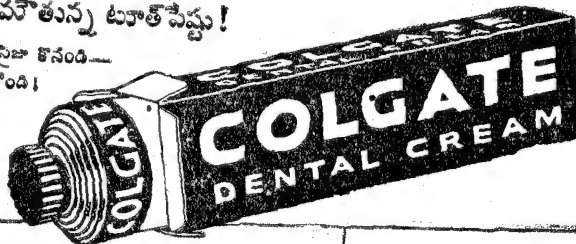

కాలేట్ కు నిద్రనమున్నది!
ఒకే ఒక సారి కాలేట్ తోముకుంటే
దంతక్షయానికి కారణమైన క్రిములను
85% వంతులు తొలిగిస్తుంది!

కాలేట్ కు నిద్రనమున్నది!
ఒకే ఒక సారి తోముకుంటే
నిద్రనమున్నది!

ఇండియాలో విశేషంగా
అమ్మకమవుతున్న టూత్ పేస్టు!
ఏకానమి సైజు కొనండి—
అదాతేనుకొంది!

కాలేట్ ఒక్కటే ఈ మూడింటిని చేస్తుంది!
పండ్లను పరిశుభ్రంచేస్తూనే
దుర్గంధాన్ని నివారించి,
దంతక్షయాన్ని నిరోధిస్తుంది!

సత్పరిశాలకు
సర్వదా వాడండి,
కాలేట్
టూత్
క్రీమ్

దంతక్షయం
దుర్గంధం
కలిగించే
క్రిములను
తొలిగిస్తుంది

చిత్రమార్గం ది వార్త నింపాపనం

కొంతదూరం సాగిపోయాడు.
అతని చేతిలో పెట్టి, 'బస్సెక్కు బడర్
ఎంతసేపు మోస్తావు?' అంది.
'మరే నువ్వు నాగానివి కూడా కావు'
అన్నరినై డెలాగు కూడా అనుకుని, ఒక
వడి నేలు నడిగి బస్సెక్కు పొండిబజారులో
దిగాడు.....

పూటగా గాలిపీల్చి హమ్యయ్య ఈ
లోకంలో పడ్డాం ఆ ముఖ న్నాడు
సంతోషంగా.

"మెద్రాసులో ఎవర్నీ నమ్మకు, మూర్
మార్కెటుకి వెళ్ళుకు, అరవం నేర్చుకో,
ఛైర్మంగా ఉండు డబ్బాయించి బతుకు'
అని తన నేస్తం ముఠిం చెప్పిన మాటలు
ఆతనికి ఆకాశంలోంచి మందర మెల్లిగా,
ఆనక కొంచెం గట్టిగా, తిరవతి ఇంకా
గట్టిగా వినిపించాయి.

'అబ్బ ఉండవోయి కాఫీతాగాలి' అని
వినుకున్నది, అపనిచేశాడు. ఆనక గుటు
చెప్పకుండానే ఒక పత్రిక ఎడ్రెసు
కనుక్కుని అక్కడకు వెళ్ళాడు.

ఒకాయన తలవంచుకు రాసుకుంటు
న్నాడు ఒక గదిలో.

డెబ్బాయించి బతుకు' అని ముఠిం
మళ్ళీ చెప్పాడు నేపథ్యం లోంచి.

"ఎవండి నా గేష్ట్రా విల్లెక్కిడ"
అన్నాడు గడపమీద నించుని గంభీరంగా.

"ఏ నా గేష్ట్రావండి?"

"ఇంకే నా గేష్ట్రావు. ఆ నా గేష్ట్రావే"
అన్నాడు రాజు ఇంకా గంభీరంగా.

"ఇక్కడ ఆ. నా గేష్ట్రావు అని ఎవరూ
లేరు. ఆ. నా గేష్ట్రావు, ఆర్. నా గేష్ట్రా
రావు ఉన్నారు."

"తెలుసు" అన్నాడు రాజు టెక్కుగా.

"ఎవరు తెలుసు?"

"ఆ నా గేష్ట్రావు లిద్దరూ తెలుసు."

"మళ్ళీ అడిమాటా? ఇక్కడ ఆ. వారూ
ఆర్. వారూ ఉన్నారుంటే—" అన్నాడు
పత్రికలో ఆయన కొంటేగా.

"అదేనండీ. నేనడిగేడి. మొదటాయన
సంగతి."

"ఒకానొక అయినా? అలా చెప్పరాదు
ఏం గిరాకీ?"

"పనుంది."

"ఎడ్రెసు తెలియకుండా ఎలా వచ్చారు?"

"పాతకుల ప్రశ్నలో అడిగితే, 1958
ఏప్రిల్ 15 వ తేదీ దాంట్లో ఉందని వాళ్ళు
వో జవాబిచ్చారు. అయినా ఎడ్రెసు
(54-వ పేజీ చూడండి)

సత్యగ్రహం

“ఏడు కొద్దెను
గోడికూ నెను
తెలువారెను
మెల్ల మెల్లన”

రాజయ్య ఇల్లు శుభ్రం చేస్తున్నాడు. వంటింటోంచి సరోజ హడావిడిగా హాల్లోకి వచ్చి “ఏరా... ఆమూల రేడియోమీద దుమ్ము అట్లాగే వుండే?” అని అడిగింది.

“ఇప్పుడే తుడిచానమ్మా”

“ఓరీ! చూస్తూచూస్తూ వుండగా నే ఇంత ఆబద్ధమట్రా!”

“నిజంగా ఇప్పుడే తుడిచానమ్మా?”

“మరి ఇంత ధూళి ఎక్కడిది?”

“అదేమో! బహుశా ఈ ప్రాజెక్టోబసు బాంబులు పేలడంవల్ల...”

“బావుంటి. చాలాబావుంటి. ఆ యవ విన్నారంటే నీ బుర్ర పేలుతుంది.” అన్న సరోజకు ఇంకా ఆరోజు ‘అయన’ అన్న వస్తువు చలామణీలోకి రాలేదని స్మరించింది.

“ఎవండోయ్”

“ఆహా!”

“లేవండీ...”

“ఓహో!”

“ఏవీటీ ఆహా-ఓహోలు?” అని శేషగిరి రెండుచేతులూ పట్టుకుని లేపి కూర్చోబెట్టింది సరోజ.

“అబ్బే. మరేమీలేదు. పొద్దునే నీవలా వచ్చి పక్కన కూర్చుని ‘ఏవండీ - లేవండీ’ అని మధురమధురంగా, లలిత లలితంగా, యత్ని ప్రాసలతో పలుకుతుంటే హృదయం...”

“కవిత్వం - చంద్రుడూ వగైరా వచ్చింతర్వాది! ముందు ముఖ ప్రక్షాళనం కాని వ్యండ్డి.”

“అవశ్యమైతే కానిండు.”

“ఏవండీ”

“ఎస్”

“కాఫీ ఎలా వుందీ...”

“ఏ కాఫీ?”

“ఏ కాఫీ ఏమిటి? మీరు త్రాగుతూ వున్నదీ...”

“ఏ యామ్ పారీ... నేను త్రాగుతోంది కాఫీకదూ...”

“అవునండీ! మేం చేసిఇస్తే అది కాఫీ

ఎలా అవుతుందీ?— మీ ఆక్కయ్యో, చెల్లెలో, అంత టర్పులైనా ఇంత పెట్రోలా కలిపి ఇస్తే ‘ఆహాహా’ అని తాగుతారు.”

“సరోజా, సరోజా, ... (కావాలకుద పార్లమెంటు అలా మావాళ్ళమీద పడిపోతూ...పాపం! ఎక్కడో వందల మైళ్ళ దూరంలో వున్నాడు.”

“ఇంతకూ నేనేగా పరాయి దాన్ని!”

“పాపము శమించుగాక...నందు దొరికితే మావాళ్ళమీద అస్త్రాలు సంధించకూ— అన్నా. అంతేగానీ...”

“పొద్దున్నే ఇదెందుకుగాని, ... ఇవాళ సాయంకాలం నన్ను ఎగ్జిబిషన్కు తీసుకు వెడతారా - లేదా?”

అంతలోనే సరోజా

రంగారావు

అంతలోనే సరోజా

“ఏ ఎగ్జిబిషన్?”

“రోడ్ అడుగుతున్న దేగా...”

“ఓకే...అలాగే! వెళ్ళిపోదాం”

“నిజమేనా?” అని కుర్చీ పక్కకొచ్చింది సరోజ.

“ఖచ్చితంగా”

“మావారు ఎంత మంచివారో...” అని సరోజ శేషగిరి మొహానికి మోహం ఆనించి, పరుగెత్తుకు వెళ్ళిపోయింది.

శేషగిరి కాఫీ ముగించి కప్పు క్రింద పెట్టాడు. కుర్చీనుంచి ఎగిరి ఒక్క గంటే శాడు. కప్పును, కుర్చీకాలు గృతరాష్ట్రాడిలా కాగలించుకుంది. సరోజవంటింటినుండి పరుగెత్తు కొచ్చింది.

“సరోజా!”

“ఏవీటండీ?”

“ఎగ్జిబిషనుకు ఇవాళ పోలేదు.”

“ఏమంటున్నారూ?”

“సాయంకాలం ఎగ్జిబిషనుకు వెళదాం అనుకున్నాం కదూ...”

“ఊ.”

“అలా జరగడానికి నయా పైసాలంత అవకాశం కూడా లేదు.”

అప్పుడే అనుకున్నాను—ఇంత హఠాత్తుగా బిచ్చుకున్నా రే—అని.”

“భేష్! అదర్భసతీమణి అంటే నీవే నునూ...”

“భట్రాజు దండకాలు దండగు...”

“అసలు విషయం తెలుసా?”

“తెలియక్కర్లేదు.”

“ఎంతమాట! భావిభారత పుత్రుల తల్లివి కానున్న వారీమణివి, వీరపత్నివి—నీవు అలా ప్రోసిపారయడానికి పోలేదు.” అని నాటకం ఫీరోలా సరోజచేతిని తన రెండుచేతుల మధ్యకు తీసుకున్నాడు.

“అవతల కుంపటి—”

“ఓ...అలాంటి చిలర విషయాలకు ఇప్పుడు ఆవకాశంలేదు. ఇవాళ విశేషం ఏవిటో ఎరుగుదావా?”

“ఏవిటి?”

“ఆఫీసులేదు.”

“ఆదివారం కాదుగా.”

“అవును.”

“పండగరోజు కాదుగా”

“కాదు. కానీ...అమ్మయ్! నీ మొగుడూ గారు పనిచేస్తున్న శాఖవారు ఇవాళ జేతాల పాచ్చింపు కోటకు సమ్మె చేస్తున్నారు... సమ్మె!”

“ఓకే...ఇంకే...”

“ఏవీటి...! విశాల భారతంలో కాఫీకు మొదలుక న్యాయమారి వటకాగల ఉద్యోగస్తులందరూ బుర్రలు బద్దలుకొట్టుకుని ఆలోచించి, చచ్చిచెడి విశేషత్యం తెచ్చుకుని సమ్మెచేస్తూంటే నీవు—‘ఇంతేనా’ అంటున్నావు...”

“ఈ విషయం ముందే వివర కూడదా?”

బిల్లి

గ్రామీణం

1920

మేహబూబ్ బర్కే, ముఖ్య
వ్యాధులకు గృహారోగచికిత్స
కైతరీ, నల్గొండ జిల్లా

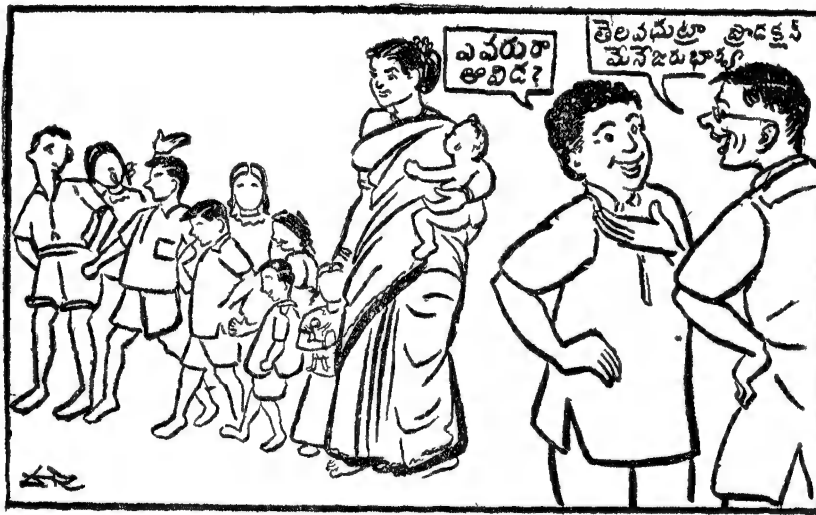
రెడిక్స్

గోపాలపురం

మొదటి గోదావరి జిల్లా

(మధ్య) తెలుగు (సాంప్రదింపు)

గురించి వివరించడం మొదలు పెట్టినట్లు...
 “భోజనానికి లేవండి”
 వడివ్వా “ఏమయింది మీనమ్మ?” అంది సరోజ
 సోట్లో తన్ను ముద్దను గభుక్కున వింగి
 “అలాంగీ అటులనుట నాయమే? ఇంత
 సత్కారానికి ముద్దుముద్దుగా ‘మాదేయో’
 ‘మాకారు’ అన్నట్టు ‘మానమ్మే మానమ్మే’
 అని మాటాడి— ఇతడు “మీ నమ్మే,
 అంటున్నావే.. ప్లేటు ఇలా మారిస్తే..”
 “సరే బాబూ సరే! ఎలా తుంది మన
 నమ్మే?”
 “అ...అదీ వరస! మన నమ్మేకేం—
 దివ్యంగా సాగుతూంది”

★ సత్యాగ్రహం ★

“ఏదీ.. సీతలి కాఫీ తగిలేదాక గుర్తుకు
 తానిదే.”

“సరే సరే.. నాకా ఎగ్జిబిషను చూచే
 రాలేదు.”

అత్తే! అలా నిరాశతో నిండిపోకు.
 ఇవారే నమ్మే రకీపాటికి ప్రభుత్వంవారు
 తామన్న ఏ పాతికరూపాయలో జీతం
 హెచ్చించేస్తారు ఆ అంగే—రూమున
 ఎగ్జిబిషనుకు—టూ క్విలో వెల్లిపోదాం
 వీం. సరేనా?”

“ఊ” అని సోదరు వంకరలు తిప్పింది
 సరోజ.

“అహో! ఏమో పోయగ్గుతు!”

“నే పోతున్నా...”

“అలాగే.”

“మరి చేయి వదలండి..”

“ఓ.. మరి నేను ఆలా పిధిలోపడి
 నమ్మే వీరుయిందీ, ఎందాక వచ్చింది,
 నాయకులు ఏమంటున్నారు, మన పాతిక
 రూపాయలు ఏమయ్యాయి, వగైరా భోగట్టా
 కనుక్కువస్తా—” అని శేషగిరి బయటకు
 వెళ్లిపోయాడు.

మిడిమిడి ఎండలో తిరిగితిరిగి, గొంతు
 చించుకుపోయేటట్లు అరిచి, చచ్చినగమ్మె
 మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు శేషగిరి ఇల్లు
 చేరుకున్నాడు. హాల్లో ఈజీచేరులో చేర
 బడ్డాడు.

వంటింటి ప్రక్క వసారానుంచి అడ
 గొంతుకలు వినిపిస్తున్నాయి. ‘త్రక్కిలూ—
 జవాబులూ’ కాస్త ఘోటుగానే సాగు
 తున్నాయి.

“నేనంటున్న చేతింటే మా ఆయనకన్న
 మీ ఆయనకు ఓమున్నై యా పాయలు

ఎక్కువ వస్తాయేదా— మీ ఆయన వాళ్లు
 నమ్మేచేయడం ఏవటి—అని”

“అదేం చచ్చుతన్నా? మాకు జీతం
 చాలలేదు—అంతేతే మరికొంత కావాలని
 నమ్మేచేస్తున్నాం”

“మరి మా జీతంమాత్రం మాకు చాలు
 కుంటే?”

“చాలక పోవచ్చు”

“మరి మా ఆయనా వాళ్ళూ నమ్మేచేయ
 నక్కరలేదా?”

“చేయాలి”

“మరి చేయరే?”

“అదేమో బహుశా మీ వాళ్ళు”
 ఆమాత్రం వికమత్యం లేకపోవచ్చు.. లో

“దర్శిద్రంలో కొట్టుకులాడుతూన్నట్లుడు
 కూడా అనేకమత్యమే?”

“అలాగే అనిపిస్తూంది—మరి”

“అదేదో అంటు కనుక్కోవాలి. మా
 ఆయన వాళ్ళకాని మాత్రం ఎందుకు నమ్మే
 చేయదు—అని... ఇవారే ఆయన ఆఫీసు
 నుండి రాగానే అదేదో తేల్చుకుంటా..”

—ఇదంతా విపక్కింటి రేడియోనుంచో
 వినిపిస్తున్న మహిళల ప్రోగ్రాము కాబోలు
 వనుకున్నాడు శేషగిరి మొదట. కాని
 వంటింటి నుండి హాలుదాటి వెళ్ళిన కొంతస
 యాచి,

—“ఓహో! నమ్మేను వివరించింది మా
 అవిదా, వాళ్ళాయనచేత నమ్మేచేయాలని
 కంకణం కట్టుకున్నది ఈవిడానా?”—
 అనుకున్నాడు శేషగిరి

“ఎత్తుకోవ్వారండి మీదకి” సరోజ
 హాల్లోకి వచ్చింది

“సీత ప్రక్కంటావిడు మా నమ్మేను

యుద్ధపద్ధతి

“యుద్ధాల్లా వస్తాయి
 నాన్నా?” అని అడిగాడు
 అబ్బాయి.
 “ఏం లేదురా, మనకీ అమె
 రికావాళ్ళకీ ఏదో డబ్బు దగ్గిరో,
 ఎక్కడో పేచీ వస్తుందనుకో..”
 భర్త మాటలకి భార్య అడ్డం
 వచ్చి “మీరిలాంటివన్నీ వాడికి
 నేర్పిపెట్టకండి. అమెరికావాళ్లు
 డబ్బు దగ్గిర ఎప్పుడూ దెబ్బ
 లాడరు,” అంది.
 “ఎందుకు దెబ్బలాడరా?
 డబ్బుదగ్గిర ఎవరైనా ఒకటే,”
 అన్నాడు భర్త
 “కాదు,” అన్నది భార్య.
 “అవు” నన్నాడు భర్త.
 “అఖోరించానైండి”
 “ఏడిశావులే”
 “నోరు ముయ్యండి”
 “అయ్యో,” అంటూ భర్త
 కొట్టడానికి లేచాడు,
 అబ్బాయి అడ్డుపడి “తెలి
 సింది నాన్నా. యుద్ధా లిలాగే
 వస్తాయన్నమాట. బి లే గా
 డిందే,” అని మురిసిపోయాడు.

“నాగడంకాదు ... అసలు విషయం ఏమిటా—”

“అదా ... రాత్రి ఢిల్లీనుండి వార్తలు రేడియోలో విను. పాతికరూపాయల హెచ్చింపుగరించి వింటావు. ఆ! అంతే దానికి తిరుగులేదు.”

“నిజం అంత నమ్మకం వుందా?”

“అహ! ప్రభుత్వం మా సమ్మెకు ఒక్క రోజు తట్టుకోలేదు. చచ్చినట్టు క్రిందకు దిగి తీరవలసిందే!”

“అయితే ఎగిరిపోతున్నారేమిట? వెళ్ళడం ఖాయమే నన్నుట.”

“ముమ్మాటికీ!...మరి నీ వింత పేరు సమ్మె తీరవున మన ప్రక్రియంటావిడతే?”

వాదించావుగా...అందుకు బహుమతి ఇవ్వ నదూ?”

“మరేమిటండీ? వాళ్ళాయివా వాళ్ళూ సమ్మె చేయలేదుట.” అంది సరోజ పులుసు వ్యతిరేకబోతూ.

“పాపం” అన్నాడు కేవగిరి.

చేతిలోని పులుసుగరిట నలాగే చైత్ర పటాకుని సరోజ “ఏం” అంది.

“ఆ...ఆ...ముందు ఆగరిట క్రిందకు దిందూ...పులుసు చీరమీద పడగలదు” అని సరోజచేతిని క్రిందకు దించి,

“ఇప్పుడు చెబుతా విను—మా కంటే ఓ సంఘమూ వైదొలగిపోయాయి. వాళ్ళకువి లేవుగా...”

“అయితే?”

“అందరూ ఒక్క తాటిమీద నిలబడక పోలే సమ్మె ఎలా చేస్తారా?”

“బ్రాహ్మణులచేత సమ్మె చేయించి తీరుతానని వర్ణించకదా ఈవిడ!—పాపం ఆయన పాపం ఇంటికి రాగానే ఎన్ని గండాలున్నాయో అవి బాధగా వుంది...”

“ఉండదూ...తోటి మగవాణిగా...”

“మరే...”

“చాలు చాలు! ఆయనకు మీ సాగు భూదేం అక్కరలేదు.”

—పాయంకాలం విడింటికి కేవగిరి బ్రహ్మాండమయిన ఊరేగింపులో వున్నాడు. అదయిన తిర్వాత సమ్మెకట్టినవారు పథి జరిపారు. ఉపన్యాసాలు అయిపోయాయి. ఆ తిర్వాత టెబులు నిక్కపాడుతుకుని పార్కు రేడియోలో వార్తలు విన్నారు.

“ఇవాళ ఫలానావారు సమ్మె చేశారు... ప్రభుత్వంవారు ఈ విషయమై ఎలాటి ప్రకటనా చేయడానికి నిరాకరించారు. ఈ సమ్మె రేపుకూడా జరుగుతుందని భావిస్తున్నారు—”

కేవగిరికి సంగపాణం పోయింది. ఇల్లు చేరుకున్నాడు.

నయాపైసా దండకం

శ్రీశేవి విన్యాస, ఓం క్రిం నయాపైస నీకోస మీదాను దాయాసముం పెచి అఫీసు ముంగిలంవేచి, చేజాచి పీక్షించి హసించుచుకొన్నప్పుడే వీటి కేతెంచి కీర్తించి నికాగాంచి మోదంబు నందంగ, నాబాలగోపాలముక లీల లాలించ నేతెంచు నోచిద్విలాసా, నయాపైస, ఓ హేమలంబాదిభాసా, దశాం కాది రూపప్రకాశా, సమర్పించు నీవచ్చువేళక సమోవాక్కు లెన్నెనియుక!

ఈరేడు లోకాల నీకీడు జూడంగగాలేదు, నాయుండ నీవుండ నాకులే గుండు సైతంబు దాసానుదాసుండుగా నుండడే, దండమల్ బెట్టడే, నీదు తోబుట్టు కంటన్నడ స్వెంటనే పంచ బంగాళమై ఫీతిమెపాటడ, కూన్యమై పోవడ, ఘులుఘులించు గర్జించగానే శివంబుల్ వికాసాకృతిక లేవడ, కూడి కల్ తోపుడుల్ పెంచుటల్ భాగహారాది సౌలభ్యసంధాయిని, కష్ట నిర్మూలినీ, దుఃఖసంహరిణీ, లోభియాకావళీ చిత్రసంచారిణీ, పద్మినీ రాగిణీ, మోహినీవార నారీమణీ చిత్రసమ్మోహినీ, విశ్వసంభావనీ, పావనీ, నీదువర్ణంబు తామ్రంబు రూపంబు రమ్యంబు, నామంబు దివ్యంబు, నీయాగమంబునీ భవాన్యంబు, గమ్యంబు వేగంబు, మాతంబు మర్మంబు వ్యాప్తంబు సర్వంబు, లభ్యంబు వార్షంబు, జన్యంబు కోశంబు, చిత్రంబు చాంచల్య తీర్థంబు, క్రిడాభిరామంబు మాదివ్య ఖండంబు, కూన్యంబు వంత్యంబు నిన్గూర్పు యంత్రంబు తంత్రంబు, నీప్రీతి మంత్రంబు మోసంబుగాడే!

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంబు గర్భంబునం దుద్భవంబంది, పెంపొందు రాజేంద్ర ప్రాసాద రాజర్ సద్గోత్ర సంజాతి, సైప్రూ మహాపండితారాధ్యలీలా వినో దార్థ సంభూత, సర్వసజానీక సంస్తుతి విఖ్యాతి, సత్కార్య దుష్కార్య మీడెర్పు నిష్పక్షపాత, భవద్వివ్యభాగ్యంబు నందంగ నెంలేనీ కృత్యాలు నేయంగగాలేడ నీభ కవర్ణంబు నీవన్యలంజేరి దాన్యంబు నేయంగ నైరింపగాలేక నీదాన్యవైముక్తి నీవన్య మవన్య కర్తవ్యమంచుక మదిన్నెంచి కూనీల నెన్నె నియుం జేయగాలేడ మంత్రుల్ కలర్జనంబుగాంచ మున్యంబు దాక్షిణ్యభావంబు కాంతీంచుదావారి కాచిత్రీ సంత్రీ సంధాయి, నీదు ప్రసాదంబు ఎమ్. ఎల్. ఎ. పట్టంబునందక నిమిత్తంబు, లంచాల మారీలు నీవొది మోహంబు బాయం గగాలేక చేజాచి జోబీలలోన్నెచి దుర్మార్గులకానోచి సన్మార్గులకా హింసలకా బెట్టుటల్ నీప్రతాపంబుగాడే, మహాసత్కీర్తినిగ్రుండు భోజక్షీతీంద్రాది వ్రాజ్యాండునా కౌటిదానక బలింగొన్న చండ్రప్రతాపావినుత్పత్త్యరూపా, గవ గ్నాంబు పట్టిలయందున్న జాకారుగామారి కాఫీ లహాటరీయోసగు పూజంప తీర్మిత్యముంబుని సప్తరీ సంఖ్యావతారంబుగా నొప్పు కొమన్వరూపి, ప్రప న్నంబు కావమ్మ, రావమ్మ, మమ్మేల నీకేల జాగేల నీవేళ రావేల నేనీదు భక్తుండ శక్తుండ, ములోక వన్యంబుకుక మూలమైయుండ నీశక్తి వర్తింప నేవెంత, నీవేడ నేవేడ, నీరూప ముండొండ బ్రహ్మాండముల్ నిండియుండ మ్మినుక భక్తి పూజించు దివాతి దినుండ నీపాదదాసుండ, నీక్రి పంప్రీతిగా ప్రస్తుతింపంగ లేనట్టి బాలండ, బ్రోవంగడే, కొట్టువంకాన్యయాంభోధి జన్మండ, వేమయ్య పుత్రుండ మద్రాసు వాస్తవ్యుడార్యప్రియుండక కటా క్షింపరావే ముదంబొప్పనికొగొల్పు సన్దావరావే నమస్తే నమస్తేనమః.

హాల్లో త్రెట్టులేదు. వంటింటికి గొల్లెం పెట్టివుంది. రేడియో ఏదో పలుకుతోంది. సరోజ పడకగదిలో నుంచుమీద గోర్ల పడుకుని వుంది.

‘రేపుకూడా ఎగిరిపోతున్నారేమిట? వెళ్ళే అన కాశం ఉన్నట్టు కనుపించనందున ఇవాళ నుంచే సమ్మె’ అని వాతావరణం కేవగిరి చెవిలో ఘోషించింది.

ఎందుకో దాచుకున్న మూడు రూపా యలు పట్టుకుని దగ్గర్లో చూపెడుతున్న ఒక తెనుగునీనూ నీకెండురూపా లెండు టిక్కెట్లు పట్టుకోదామని—‘నీరికిం చెప్పడు’—ధోరణిలో పరుగెత్తాడు కేవగిరి.

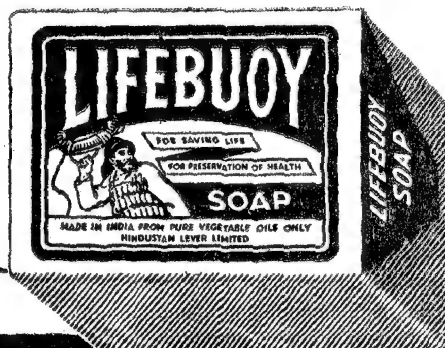
కేవగిరిని చూచి “పాపం!” అను కున్నాడు ప్రక్కంటి కాంత మొగుడు. ★

ఆరోగ్యమునందు ప్రేతిగలవారు ఎల్లిప్పుడూ లైఫ్ బాయ్ ల్ స్నానము చేయుదురు

పిల్లలు మురికిగా నగుట చాలి
నహజము. అయితే మురికిగా
నుండిపోవుట వారికి చెరువు. ఎందు
చేతననగా, మురికిలో వ్యాధికారక
క్రిములున్నవి. వాటివల్ల మన
ఆరోగ్యమునకు ఎడతెగని ప్రమా
దమున్నది.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు మురికిలోని
క్రిములను కడిగివేసి మీ ఆరో
గ్యమును కాపాడును. ప్రతి
రోజూ లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో
స్నానము చేయుడు.

L. 267-X52 TL

నవ్వి, “ఇంతమాత్రానికి కంగారెత్తిపోతే ఎలాగయ్యా శేఖరం! డబ్బిస్తే సాక్షులకేనా కొదవ? నిమిషాలమీద దొరుకుతారు, అంటూ వరండాలోకి వెళ్లి ఎలుగెత్తి, “జోగిపంతులూ, జోగిపంతులూ”, అని పిలిచాడు,

శేషచెట్టు క్రింద పడుకుని అటు నిద్రా, యిటు మెలకువా గాని సిలిలో జోగిపంతున్న జోగిపంతులు ఉలికిపడిలేచి, ఎదుగు పరుగున వరండాలోకి వచ్చాడు.

“ఇదిగో జోగిపంతులూ! మళ్ళీ శేఖరం తిర్రుపాపాక్షిని వెప్పానీ” అన్నాడు వకలు మూర్ఖవారాయణ.

“దానికేం భాగ్యమండీ! నా మామూలు నాకు గిట్టుబాటుయితే ఎవరికేనా సాక్షిని చెబుతాను.” అన్నాడు జోగిపంతులు.

శేఖరం మారు మాటాడకుండా ఓలయి

ఇదికూడా గొంగసాక్షిని సందేశించగలిగితే, మళ్ళీ ఒకసారి ఇతడు వెళ్ళుకు వెళ్ళిరాక తప్పదు. జోగిపంతులు ముఖంలోకి ఒకసారి తీక్షణంగానూచి, అడ్డొక్కేటు రామా రావుగారు తలసంకించాడు.

కొనీ అద్భుతవశాత్తు జోగిపంతులకు అనుకూలంగా కోర్టులో ఒక సరఫుటన జరిగింది. మువసబుగారు హెడ్ క్లర్కుగా నిర్దేశింపబడి ఈ కేసునుకురించి పరిగ్రహంగా మూడు

ముక్కల్లో పోషేయమన్నాడు. హెడ్ క్లర్కు మాటల్ని జోగిపంతులూ చెవి ఒగ్గి ఆలకించాడు. అప్పటినుకున్న రంగవాదం

గారు ననిపోయారు. అప్పుడు అప్పటివలెనే వెలింపమని ఆయన సహాయం శేఖరం పేరిట వాటి సరఫయ్య గొట్టుకు రావా దాఖలు చేయించాడు. జోగి పంతుల కింత

~~~~~

మూలం:

అనుసరించు

“మాన్యురీ”

మధురాంతకం రాజారాం

~~~~~

దూపాయలనోటు తీసి, జోగిపంతులు చేతిలోవుంచాడు. నిష్పారిన ముఖంతో జోగిపంతులు నోటును పరిగ్రహించి శేఖరా వుంచుకున్నాడు.

ఇంతలో కోర్టులోనుండి వెలుపువచ్చింది. జోగిపంతులు గబగబాలోపలికి పరుగెత్తి నోటులో నిలబడాడు.

అవసరానికి అడుగుంటున్న ఈసాక్షి ప్రవర్తన చూస్తుంటే, శేఖరానికి మతి పోతోంది. ఇతడికి అప్పటినుకున్న దెవరో తెలియదు. అప్పు ఇచ్చిందెవరో అంతకన్నా తెలియదు. అలవడి ఎలాటి వ్యవహారమో అది తెలియదు. మరి ఇతడు సాక్షిని ఎలా చెప్పగలడు?

జోగిపంతుల్ని చూడగానే ఇతడుహాటికి సాక్షిని చెప్పడానికి కుదిరిన మనిషి అని నాదితరపు వకలు రామారావు గారికి తెలిసి పోయింది. ఇంతకుమును పొకసారి ఇదే జోగిపంతులు దొంగసాక్షిని చెప్పి రెండు నెలలు కటకటాల్లోవుండి వచ్చాడు. మళ్ళీ తిప్పులు చెట్టి, మూడుచెరువుల నీళ్ళు తాగించి

మాత్రం అవకతమైంది. అప్పటినుకున్న అసలమనిషి రంగవాదం గాన, ఎంత పొడుగో. ఎంతలావో, నలునో ఎడనో ఏమివరమో అతడికి అంతచిక్కమున పే, అడ్డొక్కేటు రామారావుగారు విచారణ పారంభించేశాడు.

“ఏమండి జోగిపంతులు గారూ! మీరిది వర కెప్పుడైనా కైల్లోవుండి వచ్చారా?”

ఈ ప్రశ్నవల్ల జోగిపంతులు తలక్రిందులై కంగారుపడిపోగలరని రామారావుగారు అనుకున్నాడు. కొనీ జోగిపంతులు మాత్రం ఒక ఊహం చెకప్పుకేసి గూని, అదికాత ఎవడు చేతిని పెకెత్తి పట్టెనో అని మురియించుకుంటూ “ఆమాటకొస్తే అది ఇంట్లో కైలుకు వెళ్ళిరాని కేకభక్తుడెవరండీ?” అన్నాడు.

“ఓహోహో! ఏలే తిమిరు కటకటాల్లో వుండి వచ్చింది ఏ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నందుకో చెబుతారా, జోగిపంతులు గారూ!” రామారావుగారు అతివిచారంగా ప్రశ్నించాడు.

“మీకు తెలియకదండీ! కానోల్లం ఘనమేదా మన ఉద్యమం!”

కొలు గాలిన పిలిచా కోర్టునుండు శేషచెట్టు క్రింద తిరుగుతున్నాడు శేఖరం. గంట పదికొండు కావస్తోంది. వ కి శ్చంద్రుడు వచ్చేస్తాడు. మువసబుగారు కూడా కాయలో వచ్చేతాడు. కొనీ ఏ ప్రమాదం అడ్డుతగిలిందో, తన సాక్షులు మాత్రం యింకా గాలేను!

సాక్షులు రాకపోతే నాయిదా కోరడం కన్నా గత్యంతర మేముంది? శేఖరం తన వకలు మూర్ఖవారాయణ గొట్టికి ఇల్లి “నాయిదా మార్గించండి. సాక్షులవ్వరూ రాలేను” అన్నాడు.

వకలు మూర్ఖవారాయణ లోపలికి వెళ్ళి మువసబుగారితో మాట్లాడినట్టి, “అవ్వే, కథ అడ్రం తిరిగింది శేఖరం! మువసబుగారు మన సాక్షులు రాకపోతే, ఈ కేసులో ఏదంటి వాళ్ళకు ముఖంగా తీర్పు జరిగి పోనుందంటున్నారు” అన్నాడు.

“అయ్యయ్యో! ఇప్పుడేం చేసుకొందా?” అంటూ చేతులు నలుపుకున్నాడు శేఖరం! వకలు మూర్ఖవారాయణ ఒకసారి శేల్గిగా

★ సాక్షి ★

రామారావుగారు పక్కన న వ్రస్తూ "మీరేశాసనాన్ని ఉల్లంఘించాకో అది కూడా చెప్పారేమిటా? కానీ కోర్టువారికోసమేనా మీరు కాస్త శ్రమదీసుకోక తప్పదు."

"ఎంతమాట! మీరడగాలేగానీ నేను బదులుచెప్పడం ఒక శ్రమటండీ? గాంధీగారు ఉప్పుచట్టాన్ని ధిక్కరించారా! ఆయన అనుచరులు అటవీశాసనాన్ని అతిక్రమించారా! అలాగే నేనూ సాక్షిచట్టాన్ని ఉల్లంఘించాను."

అడ్వోకేటుగారు మునసబుగారివేపు తిరిగి "ఇదిడింటిమునుపాక పారి అబద్ధపుసాక్ష్యం చెప్పి జైలులోవుండి వచ్చాడండీ! కానీ ఆ యధార్థాని కిప్పుడు మనప్రూఫి మారేడు గాయ చేస్తున్నాడు."

"అలాగయితే, ఆ కేసు తాలూకు తీర్పును మీరిప్పుడు దాఖలుచేసివుండవచ్చు నే! పోనీ ఉపోదాతం ముగించి పరాసరి కేసులోకి దిగండి" అన్నాడు మునసబుగారు.

అడ్వోకేటు రామారావుగారు మళ్ళీ ప్రారంభించారు.

"జోగిపంతులుగారూ! చనిపోయిన రంగ నాథంగారు తెలుసునా మీకు?"

"తెలియడమేమిటి బాబూ, ప్రాణం స్నేహితులమైతేనూ! తనవులు వేరైనా నూకు మనసులోకేలేదండీ! ఒక కంచంలో తిని ఒక మంచంలో పడుకున్న వాళ్ళం!"

"ఆయన వయస్సు?"

"తయస్సా? వయసుమాటకేం గానీ, ఆయన మాంచి పడి ప్రాయం మనిషండీ!"

"ఇదేం జవాబు జోగిపంతులుగారూ! చరిగ్గా చెప్పండి. ఆయన వృద్ధుడా? పడుచు వాడా?"

జోగిపంతులు తడవుకోకుండా సమాధానం చెప్పసాగాడు. "ఏళ్ళని బట్టి చూస్తే ఆయన్ని మరి ముఠావాడని చెప్పడానికి విలు గాదండీ! కానీ వట్టి అనారోగ్యపు మనిషి."

లేనిపోని జబ్బులన్నీ ఒక్కమృడిగా చేరు కుని, ఆయన్ని పీల్చి పిప్పిచేశాయి. అందు వల్ల కాస్తా వయసు మల్లిన మనిషిలాగా నే కనిపించేవాడు."

రామారావుగారు ఒక నిమిషం ఆలోచించి ఈ ప్రశ్నకు మాటిగా జవాబివ్వండి ఆయన తలవెంట్రుకలు నెరసిపోయాయి గదూ!" అన్నారు.

"అవి తెల్లబడతూ వాస్తవమేనండీ! కానీ వాటికి రంగు వేసుకోడం రంగనాథం గారి అలవాటు."

"రంగనాథంగారి శరీరచ్ఛాయ ఎలా వుండేదో చెప్పగలరా!"

"తెల్ల వామపండులాంటి దేహచ్ఛాయ గడండి ఆయనది! ఏదే ఒకటి! మాటిమాటికీ జ్వరాలు అవీ రావడంవల్ల ఆయన ఒళ్ళు అప్పుడప్పుడూ నలుచెక్కి వుండేవిదా!"

"ఆయన పాడుగ్గా వుండేవాడా? లేక పాటిమనిషా?"

"మనిషేమో స్వతస్సిద్ధంగా పాడుగరే నండీ! కానీ గూనవల్ల పాటిగా కనిపించే వాడు."

రామారావుగారు పట్టరాని కోపాన్ని వెక్కి కబడడనియకుండా, "ఇదంతా ఏమిటి జోగి పంతులు! పక్కా పసిపిల్లల వ్యవహారంలా వుంది! మనిషి పాడుగూ అంటూ నే పాటి అని, తెలుపు గానేకాదు, నలుపుగాకూడా వుండేవాడనీ ఆకుకందక, పోకకుపొందక జవాబులిస్తే మేమేమనుకోవాలి?" అన్నారు.

"తమరు వృథాగా కోపం చెసుకుంటే నేనెం చెప్పగలను. బాబూ! మా పరిచయమేం ఒక పాటిదా! సంవత్సరాల తరబడి రాత్రింబగళ్ళూ మేము కలసి మెలసి మెరిసినవాళ్ళం. అందువల్ల నే ఆయన అప్పుడప్పుడు ఎలా వుండేవాడో చెప్పగలను తున్నాను" అన్నాడు జోగిపంతులు.

రామారావుగారిసారి మరి తీక్షణంగా ఆలోచించి కళ్ళజోడు సవరించుకుంటూ, "రంగ నాథంగారికి గడం వుండేదా?" అన్నారు.

"గడమా అండీ! రంగనాథంగారిదో తరహాలేదండీ! ఒక బుద్ధి వుడితే బాద్ద భిక్షువులా శుభ్రంగా శిరోముండం చేయించు కునేవాడు. ఇక బుద్ధిమరీతే, బైరాగిలా పెద్దగడం పెంచేవాడు"

"రామ రామ ప్రాణం తీస్తున్నావయ్యా బాబూ! అడిగే ప్రశ్నకు అవును, కాదు అనకుండా ఈ చచ్చు సమాధానా లేమిటి?"

"ఇకమీదట అలాగే చెబుతానండీ", అంటూ జోగిపంతులు సత్కర్మికి యీ లోకంలో తాను లేనందుకు చింతిస్తున్నట్లు ఏడుపుముఖం పెట్టాడు.

"రంగనాథంగారి నివాస మెక్కడ?"

తక్కిమని సమాధాన మిచ్చాడు జోగి

పంతులు : "ఆయన యింట్లోనేనండీ!"

"అయ్యోభగవంతుడా! ఏం బుద్ధిమంతుడి వయస్సు వున్నా! ఆయన నివాసం పట్టణం లోనా, గ్రామంలోనా అని వా ప్రశ్న?"

"ఒకటో అదాబాబూ! ఆయన అక్కడా ఇక్కడాకూడాఉండేవాడు. తలచుకుంటే పట్టణంలోవుండి, వెంటనే గ్రామానికి వెళ్ళి పోయేవాడు."

"పల్లెలో ఆయన ఇంటిద్వారం ఏదై వు కుండేదో చెప్పగలరా! మీరు పలు మారు అక్కడికి వెళ్ళివుంటారనుకుంటాను."

"అహ, ఎన్నోసార్లు వెళ్ళానండీ,"

"వాప్రశ్నకిది సమాధానంకాదు."

"ఇంటి కడపవిషయం కదండీ! పట్టణం నుంచి గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు దిక్కులు-దోచకపోవడం సహజమేకదండీ! పరిగ్గా చెప్పడం కష్టం."

రామారావుగారు సాక్షిని చురచురచూపి "సరే ఆయన ఎందుకోసం అప్పుచేశాకో తెలుసా మీకు?" అన్నారు.

"ఓబ్బుతో అవసరంకలిగేనండీ!"

"అదే, ఆ అవసరమేమిట నే అడుగు తున్నాను."

"రంగనాథంగారి స్వభావం చాలా చిత్రంగా వుంటుంది బాబూ! ఆయనకు ఓబ్బు అవసరం, అవసరం అంటూ ఉండేదు. సర్వదా తనకం దుబాటులో వెయ్యి, రెండుపేలు వుంటేగానీ ఆయనకు నిద్రపట్టేది గాదండీ!"

"ఆయన శరభియ్యగారి దగర అప్పు తీసు కున్న దెప్పుడో చెప్పండి మరి."

"ఇదేం ప్రశ్న! అవసరం కలిగినప్పుడే గడండి అప్పుకోసం ప్రాకులాట!"

"అప్పుచేసి ఎన్నోరోజులై వుంటుంది?"

"ఏడాదికి మూడువందల అరవయ్యం చిల్లర రోజులు గడండి! లెక్క గట్టడం కష్టం."

"ఆ లెక్క గట్టమని ఎవరన్నారో? ఎన్నో శ్మయి వుంటుందో చెప్పగూడదా!"

"ఆ విషయం దస్తావేజులోనే వుంటుంది గడండి!"

"అలారండి దారికి! ఈ డొంకతిరుగుళ్ళు పోకపోతే ఈ అప్పు సంగతి నాకు తెలియ దని యధార్థం సిప్పుకోవచ్చు నే!"

"వానాకొలపు చదువులు గడండి! ఆ కొలమానం కాస్తా మరచి పోయినట్లు వ్నాను!"

"నీ కాలమానం ఎవడికి కావాలయ్యా! ఆయన అప్పటికేకొన్న దెప్పుడో చెప్ప లేవు"

"ఎందుకు చెప్పలేను! రంగనాథంగారు తమ జీవిత కాలంలోనే ఈ అప్పుచేశాడు."

సాక్ష్యం చెబుతున్న జోగిపంతులకు ఈ వ్యవహారాన్ని గురించి ఏమీ తెలియదని రామారావుగారికి అవగతమైంది. కానీ బిడి

రాజూ = పేద

వెల రూ. 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మదరాసు-1.

అసాధ్యంగా! కానీ ఎంతగా తర్కించినా యితడు తనకేమీ తెలియదని నిజం ఒప్పుకోవడం లేదు. ఇప్పుడేం చేయాలి? రామారావుగారి బుర్రలో ఒక ఆలోచన తగుబుట్టిన మొరసింది.

“ఇదిగో జోగిపంతులు గారూ! మీరూ రంగనాథం గారికీ చిరకాల స్నేహితులదా! ఆయన దమ్మారీ మీరిట్టే గ్రహించగల రనుకుంటాను.”

“అబలా సాధ్యమామందండీ! ఆయన ఒకసారి వ్రాసినట్టు మరొకసారి వ్రాసేవాడు! కావాలంటే ముత్యాల కోవలా వ్రాసేవాడు; పాలుమారితే, పసిపిల్లాడిలా గిరికి పోలేసేవాడు. అసలు అన్ని విధాలుగా రాయగలగడం ఒక గొప్పకళ అని చెబుతూ ఆయన గర్విం చేవాడండీ.”

ఈ జవాబుతో రామారావుగారు ఆక నిరాశ చేసుకుని తమ ఓటమిని ఒప్పుకోవలసి వచ్చింది. మనసబుగారు మందహాసంతో, “ఇంలేనా! ఇంకా అడగవలసిం దేమైనా వుందా?” అన్నారు.

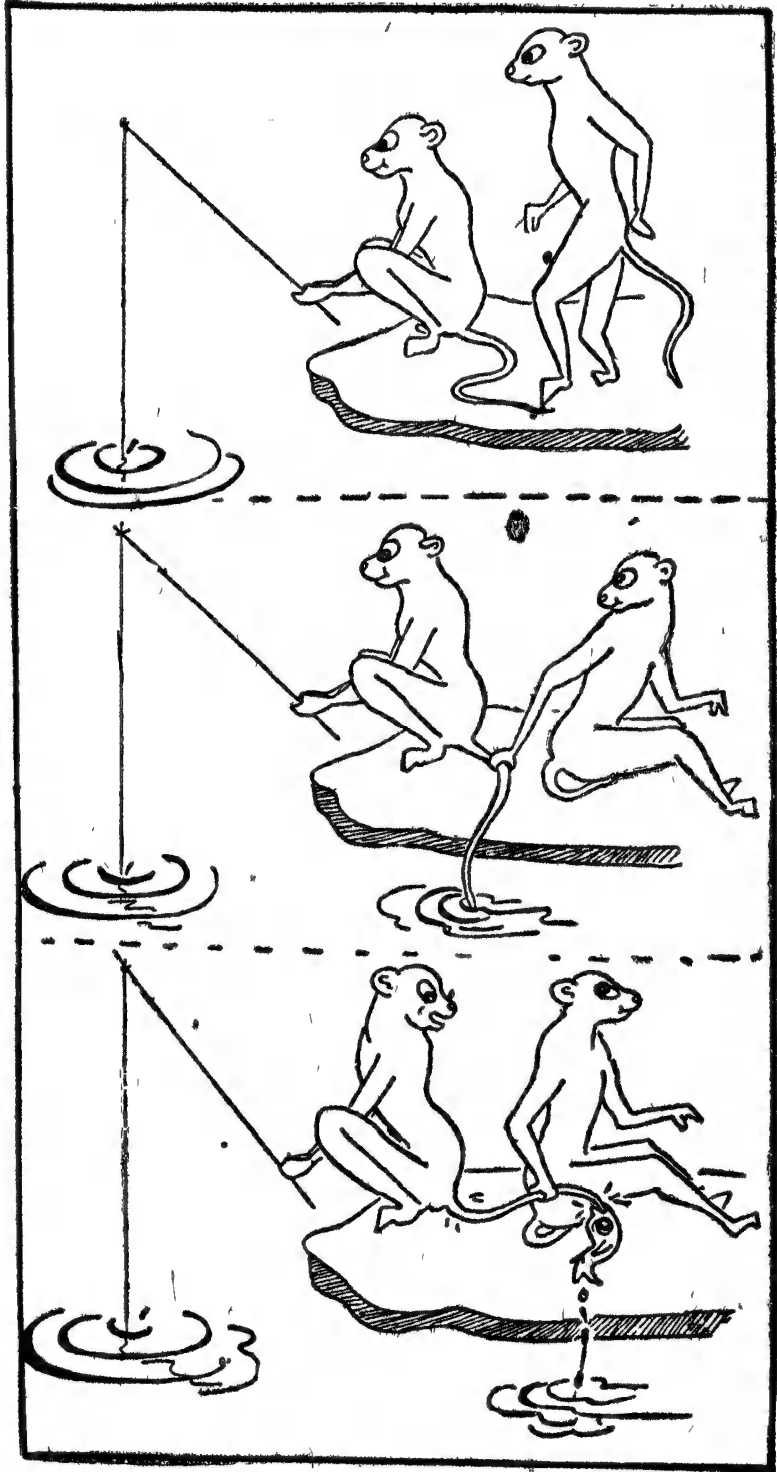
“ఇంకేమీ లేదండీ!” అంటూ రామారావుగారు నిరుత్సాహంగా బదులు చెప్పి, అంతలోనే మరొకవిషయం జప్తికి రాగా: “ఒక్క ప్రశ్ననుత్రం బాకీ వుందండీ! ఇంతటితో ఈ క్రొవ్వపరిక్ష ఆపుతుంటాను” అన్నారు. దస్తావేజులో ఒకచోట రంగనాథంగారి మరణాన్ని గురించి ఉదహరింపబడి వుంది. ఈ సంగతిని మనసులో వుంచుకుని అడ్వోకేటుగారు చివరిప్రశ్న నిలా పంపించారు.

“జోగి పంతులుగారూ! మీ స్నేహితుడు ఏ వ్యాధివల్ల చనిపోయాడో చెబుతారా?”

జోగిపంతులు ముఖమండలంలో విచార మేఘాలు క్రమ్ముకున్నాయి. అతడి కంఠం గద్దడిక మ్రోపొయింది. “అయ్యో, ఆ దురవస్థ నేను చెప్పనండీ! అప్పటికీ చికిత్స చేయించడంలో కించిత్తు లోపమయినా జరగనివ్వలేదే! యునానీ, ఆయుర్వేదం, అలోపతి, మంత్ర తంత్రాలన్నీ జరిగాయి. కానీ ఈ వైద్యప్రక్రియలన్నీ ఆరోగంధగ్గర భలాధూరై పోయాయి. వైద్యులుమాత్రం ఏం చేయగలరంటే పాపం! వాళ్లు మంధులులే ఇవ్వగలరు గానీ ప్రాణం పోయలేదుగా!”

గంట నాలుగయింది. కోర్టువేళే మీరిపోతోంది. మనసబుగారు మరొకనాటికి కేసు వాయిదా వేళేశారు.

గంభీరమైన ముఖభంగిమతో జ్యూసులో నుంచి క్రిందికి దిగుతున్న జోగిపంతుల్ని చూచిన వాళ్ళందరూ, ఆ రాచరివికి అబ్బుర పడకుండా వుండలేకపోయారు. ★

“ని వాళం నా గా లం!”

చిత్రకారుడు : పిల్లాసుబ్బారావుశాస్త్రి.

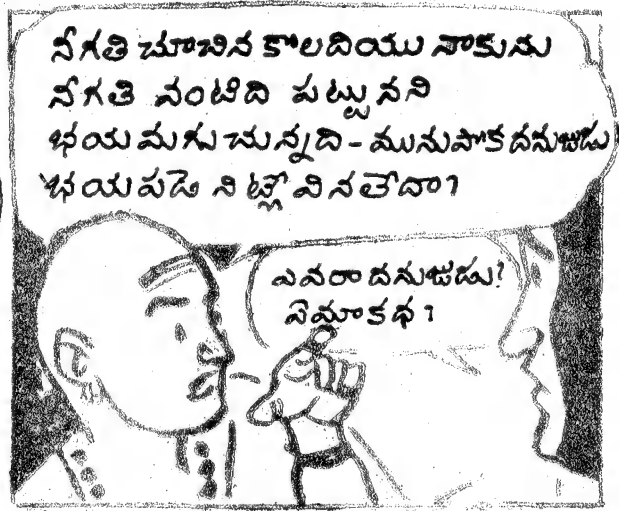
అసంప్రక్యకారిత్యము... పంచతంత్రము

...అరుదవభాగము

తుర్దకల పడి యుండిన మిత్తుని
నిర్దయతా నిటు వదెదవా?

అర్జెదనా, నే తేర్చెదనా ఇటు
కూర్చుండిన, ననుర్దకను!

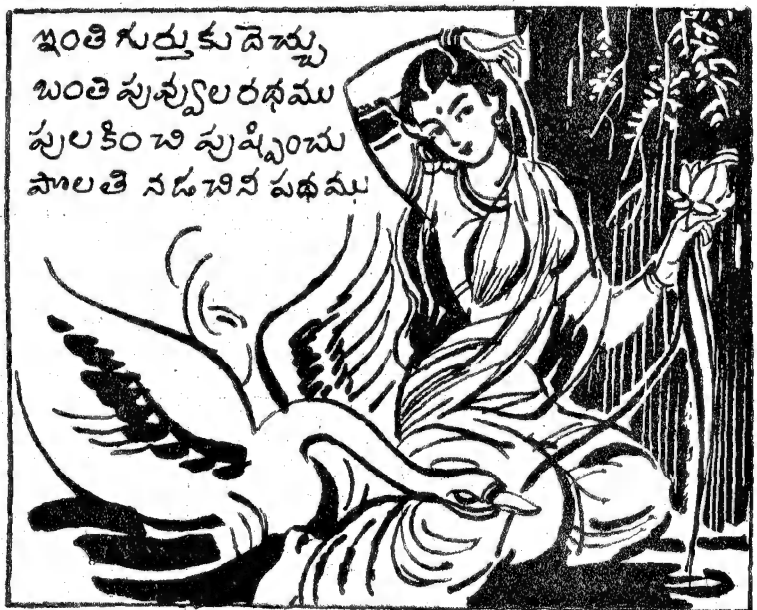

నేగతి చూచిన కాలదియు నాకును
నేగతి వంటిది పట్టునని
భయమగుచున్నది - మునుపాకదనుజుడు
భయపడె నిట్లా వినతెదా?

ఎవరా దనుజుడు?
సెమాకథ?

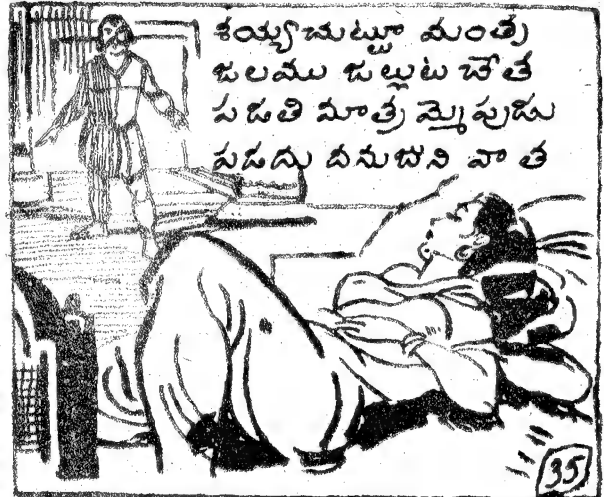
రత్నవతియను నాక్క
రాజు కన్యక గలదు
ఆమె చక్కనిదనుట
కనుమానమే వలదు

ఇంతి గుర్తుకు దెచ్చు
బంతి పువ్వుల రథము
పులకించి పుష్పించు
పాలతె నడచిన పథము

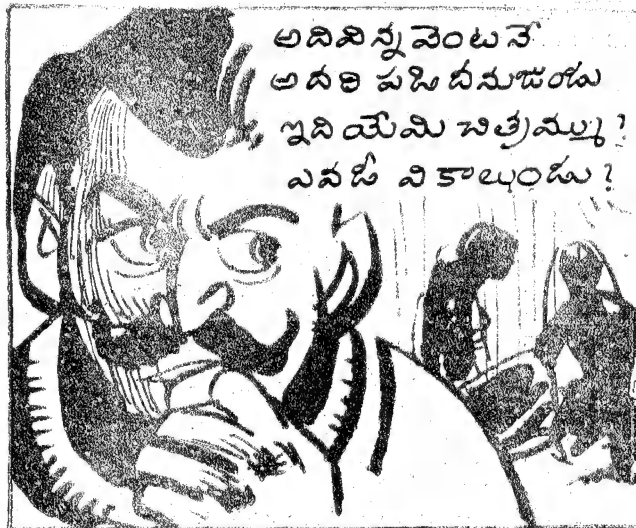
దాని పొగసులు గాంచి
దనుజుడాక్కఱు వలచి,
ఏతెంచు ప్రతిరయి
నెత్తుకొని పొదలచి-

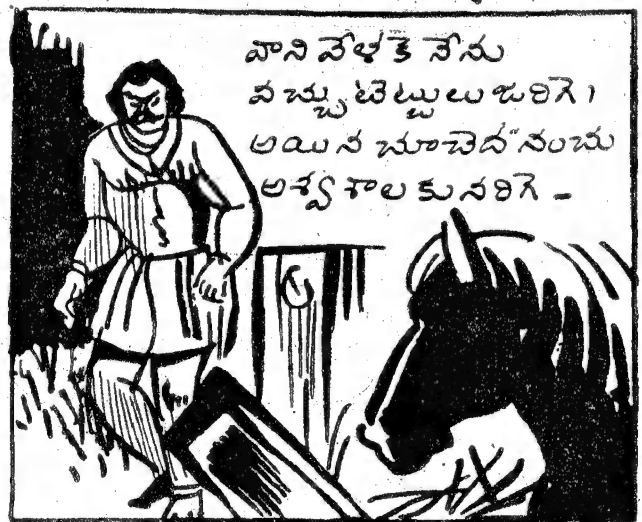
కయ్యచుట్టూ మంత్రే
జలము జల్లుట చోత
పడతి మాత్ర మైపుడు
పడుదు దనుచని వాత

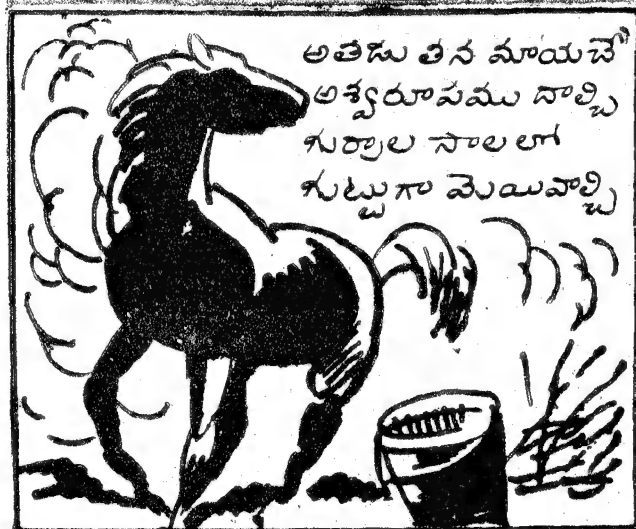
అనిన్నదాక రేయి
తాన సకియను తాపి,
ఈ రేతిగా పలికె
నా రక్కసుని జూపి
బాల నాళ్ళుగ నే ని
కాల సమయమునందు
ఈ దాన వుండి చటి
కతెండు నో మందు!"

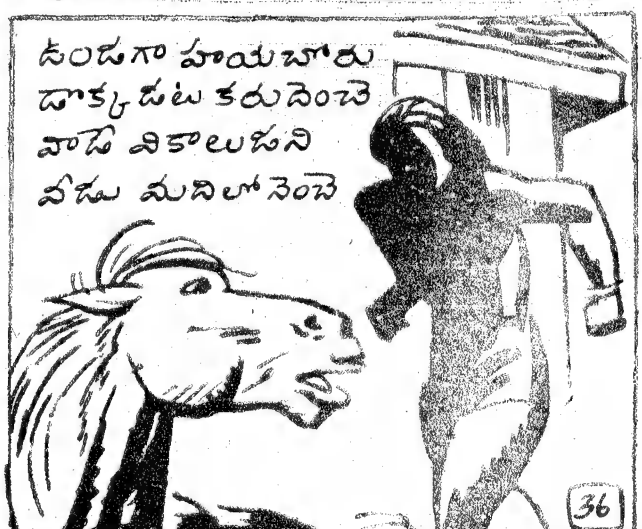
అదివిన్నవెంటనో
అదంత పసిదనుజులను
ఇదియేమి సత్రమ్ము?
ఎవడో నికాబుండు!

వాని వోళక నోను
వచ్చుటెట్లులు జరిగె!
అయిన నూచెదనంచు
అశ్వశాలకు నరిగె -

అతడు తన మాయచే
అశ్వరూపము దాల్చి
గుర్రాల నాలల
గుట్టుగా మెయివాల్చి

ఉండగా హయబారు
దాక్కడుట కరుదెంచె
వాడె వికాలుజుని
వోడు మదిలో నెంచె

కవిసినపటాలు

అర్ధరాత్రి రెండుగంటలయింది. విశాఖ పట్నంనుండి బయలుదేరిన జనతా ఆగకుండా పరుగెడుతున్నది. తనతో సమానంగా పరుగులు తీస్తున్న చెట్లని, టెలిగ్రాఫ్ స్తంభాలను చూస్తూ కిటికీ దగ్గరగా కూర్చున్నాడు ఆ అబ్బాయి. ఏమిటో చాలా దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. మధ్య మధ్య తనలో తనే ముసిముసిగా నవ్వుకుంటున్నాడు. బహుశా తను చూడవోయే, అనుకూలమయితే తనకు కాబోయే వధువు జ్ఞాపకం వచ్చినట్లుంది. అబ్బాయి ఆలోచనకి అంతరాయం కలిగింది.

ఒక అమ్మాయి ఆ పెట్టెలోకి ఎక్కింది కాబోలు, ఎక్కడా చోటుదొరక్క అబ్బాయి సీటు దగ్గరకి వచ్చింది. అక్కడ కూడి జనం బాగానే వున్నారు. అమ్మాయి అలాగే నిల్చుంది. ఎవరన్నా పిలిచి చోటు చూపిస్తారేమోనని. నిల్చున్న అమ్మాయి చాలా బాగుంది.

లేట్ వెల్డేట్ సిల్క్ షీర్ట్, ఒంటికి పట్టిన తెల్ల కేవేజాకెట్టు అమ్మాయి నాజూకు తనాన్ని చూపిస్తున్నాయి. మెళ్ళో వేసుకున్న తెల్ల రాళ్ళ మామిడిపిండెల నెక్లెసు

వుండివుండి నక్షత్రంలా మెరుస్తోంది. చేతిలో పాస్టిక్ బాగ్. వాచ్. వాలకమంతా చదువుకున్నదానిలావుంది. ఎంత బాగుంది... చూడకూడదనుకుని చటుక్కున చూశాడు అబ్బాయి. అమ్మాయికూడా చూచింది. ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యాడు...పాపం!

ఇక అబ్బాయి. తెల్లపాంటు, తెల్ల బుష్ కోటు వేసుకున్నాడు. కాళ్ళకి బూట్స్ వున్నాయి — కళ్ళకి జోడుమాత్రం లేదు.

వి. కా. మే. శ్రి

వేదం చూస్తే బాగా చదువుకున్నవాడిలా మర్యాదస్తుడలా కన్పించాడు. అమ్మాయి మనస్సులోని ఉద్దేశం తెలుసుకున్నాడు కాబోలు, కొంచెం ప్రక్కకి జరిగి—

‘అభ్యంతరం లేకపోతే యిక్కడ కూర్చోవచ్చు’ అన్నాడు మెలిగా. ఆ మాటకోసం ఎదురుచూసిన అమ్మాయి మాటాడకుండా ఒదిగి కూర్చుంది. ఇద్దరికీ మధ్య ఎందుకయినా మంచిదిని తన బాగ్ అడ్డంపెట్టాడు అబ్బాయి. అతని ఆటగాడుతనానికి నవ్వు

కుంది. ఎవరూ మాటాడడంలేదు.

పావుగంట గడిచింది. మంచివాడనుకున్న అబ్బాయి కొంతగా ప్రక్కచూపులు ప్రారంభించాడు. మొదట్లో తను చలించలేదు. నిమిషాలు గడిచినా చూపులు మారటంలేదు. అబ్బాయిమీద కోపం వచ్చింది. “ఎందుకలా చూస్తాడు? తనకి ఎవరయినా చూస్తుంటే చచ్చేటంత సిగ్గు. అందులోనూ చెట్టంత మనిషి, నలుగురులోనూ రెప్పార్చుకుండా, గ్రుడ్డు తివ్వకుండా అదే పనిగా చూడడం ప్రారంభిస్తే, ఏం చెయ్యాలి? చుట్టూకూర్చున్న ప్రయాణికులు ఏమనుకుంటారు. ఒకరు చూస్తారన్న భయమేలేదు కాబోలు” అనుకుంది అమ్మాయి. అబ్బాయి చూపులు తప్పించుకుందుకు హాండ్ బాక్ అడ్డం పెట్టుకుంది. సన్నగా నవ్వుకున్నాడు.

“ఎందుకంత సిగ్గు. చదువుకున్న అమ్మాయికి సిగ్గు సహజమా? ప్రబంధనాయకిలా సిగ్గుపడుతూంది. వంటిరిగా ఎక్కడనుంచి వస్తోందో! ఎంత బాగుంది ఆ అమ్మాయి. అమ్మాయికన్న అందంగా వున్నాయి ఆ మెకళ్ళు. ఆడపిల్ల అందం అంతా కళ్ళలోనే వుందంటాడు కవి. బాగా కనిపెట్టినట్లున్నాడు. కళ్ళు బాగానే అందంగా వున్నాయిగా. యింకా ఎందుకలా అడ్డుపెట్టుకుంది. అందమైన తన కళ్ళు ఎవరూ చూచి ఆనందించకూడదు కాబోలు. తను కలుసుకోబోయే వధువుపరీక్ష ముందట కళ్ళలోనే చెయ్యాలి అనుకున్నాడు.

“నాన్నగారు స్టేషనుకి వస్తే బాగుండును. అర్ధరాత్రి వేళ యింటికి ఒంటరిగా వెళ్ళడం బాగుండదు” అనుకుంది.

“పిల్లవాడు బుద్ధిమంతుడు, డాక్టరువృత్తి చేస్తున్నాడు. ఒడ్డు పొడుగు వున్నాడు, అందంగా వున్నాడు, కట్నం కానుకలతో నిమిత్తం లేదు. రేపు రాత్రికి వస్తున్నాడు కాబట్టి నవ్వుకూడా వస్తే బాగుంటుంది.” అని తిండి వ్రాసిన ఉత్తరం అందుకుని బయలుదేరింది తను. పిల్లవాడు విశాఖనుండి వస్తాడని తెలుసు. మరి యీ అబ్బాయో! అక్కడనుండే లాగుంది రావటం. దూరప్రయాణం చేసి వస్తున్నవాడులా వున్నాడు. డాక్టరు కాదేమో! ఎవరని అడగడం? జేబులో ధర్మామీటర్ గాని మెళ్ళో

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, నీ సరియైన కర్మసుగురించిన్నీ నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోసు కార్డుపైన నీకు యిచ్చమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, నీవు వ్రాయు లేదీ, వేళే వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కార్డు వ్రాసిన తేదీలగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధిని క్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాదవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రగహము లేవయినా వున్నయెడల కొంతిచ్చేయ విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల షెక్ము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ ఆద్రుసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

* చెవిటి మా లొకం
చెవిటివాడు: ఎందుకలా
అరుస్తారు! నాకేం చెముడను
కొన్నారా?
ఒకడు: అబ్బే! నేనిప్పుడు
అరవలేదు. ఆవలిం చాను.
అంతే!
* * *
భార్య: నా ముక్కు పుడక
కాస్తా ఎక్కడో పోయిందండీ.
చెవిటి భర్త: అసలు నా
ముక్కు పుడిడబ్బాతో నీకేమి
పనోచ్చిందీ?
ఎల్. వెంకటేశ్వర్లు.

చైత స్కోప్ గాని లేదు. అతను డాక్టర్ ని
ఎలా అనుకోవడం. ఆ అబ్బాయి ఎవరో?
నాన్నగారు (వాసిన డాక్టరు, యా అబ్బాయి
అయితే ఎంత బాగుండును! అని అనుకుంది
అమ్మాయి. సిగ్నల్ కళ్ళు కిలకిలానవ్వాయి.
“ఆ అమ్మాయి రాజమండ్రిలో బి. ఎ.
చదువు తూపుంది. మనిషి పన్నుగా,
బాగుగా, అందిగా వుంటుందిట. బాగా
పాడుతుందట కూడాను. ఇంతవరకు ఒక్క
మాటగూడా వినిపించలేదు బోనీ మాటను
బట్టి పాటను వూహించ వచ్చుననుకుంటే.
శాస్త్రి అన్న పిల్ల యామే అనుకుంది కి
అస్కారం లేదు, ఒక్కటి తప్ప. ఏమంటే
యా అమ్మాయి కూడా రాజమండ్రిలోనే
ఎక్కింది. కాబట్టి, ఆక్కడే చదువుతుంది.
కాని యీ అమ్మాయే పెళ్ళికాతురని ఎలా
అనుకోవడం. చూపుకోనమని తను ఏలాగు
చెబుతున్నాడు. తీరా చూస్తే ఎలా వుం
టుందో! యీ అమ్మాయిలా వుంటే ఏదో
ఫరవాలేదు. తనే అయితే అంతకన్నా అదృ
ష్టం వేరమంటుంది. ఏమయినా వాళ్ళు
పిళ్ళెందు కవుతారు! తన పిచ్చి కాని!
అంతదాకా వస్తే ఆ పిల్ల తను అనుకున్నది
కానిపక్షంలో నచ్చలేదని నిరాకరించవచ్చు!
విరారణ చేసుకున్నాడు. అబ్బాయి తెగించి
మళ్ళీ చూశాడు అమ్మాయిని. డేర్
చెసి బాగ్ సందులోంచి చూచింది అబ్బా
యి. స్టేషను వచ్చింది కాబోలు రైలు కి
లేవడమింది. ఏబార్... ఏబార్ అరుపులు
నివబడ్డాయి. ఇద్దరూ లేచి నిలబడ్డారు.
“పెళ్ళియిందా!” ఎదురుగా కూర్చుని అంత
సేపూ కునికి పాట్లు పడుతున్న ముసలమ్మ
కాతాక్షుగా అడిగింది. ‘ఉ! హూ!’ సిగ్నల్
ల వూపింది. అబ్బాయికి కావలసిన యికా

ఫర్ మేషన్ గారికింది. ముసలమ్మకి మనస్సు
లోనే థాంక్స్ చెప్పకున్నాడు. ఒకరినెవరికీ
ఒకరు దిగడం జరిగింది.
‘అమ్మా! శ్యామ!...! స్టాటుఫారం
మీద నుండి ఎవరో పిలిచారు.
‘వస్తున్నా నాన్నగారూ! ఇక్కడ
వున్నాను.’ పెట్టెలోనుండి చెయ్యి చూపిం
చింది అమ్మాయి. సామాను దింపుకుంటున్న
అబ్బాయి, అమ్మాయి పెటెకూడా దింపి
క్రిందపెట్టాడు. అతని పరధ్యానానికి నవ్వు
కుంది శ్యామ.
‘ఆ పెట్టె నాది ... యిప్పుండి...’
ముద్దుగా అడిగింది. ఆమె మాటలతో సం
చెవులు విగిడించుకున్న అబ్బాయి చాలా
సంతోషించి ‘నే దింపుతా... పదండి.’
అన్నాడు కలిసి అవకాశం జారవిడుచుకో
కుండా. శ్యామ మెల్లిగా ఒక్కొక్కరినే
తప్పించుకుని తలుపుదగ్గరికి వచ్చింది.
‘శాస్త్రగా వచ్చావా?’ అడిగాడు
ముసలాయన.
‘వచ్చా వాన్నగారు...’ సిగ్నలకుతూ
అబ్బాయిచేతిలో పెట్టె అందుకుంది శ్యామ.
మిగిలిన సామాను జేరవేస్తున్న అబ్బాయికి
వెనుకనుండి పిలుపు వివబడింది.
‘హలో! శాస్త్రి! వచ్చావేం? రావను
కున్నా!’ పలకరించాడు అబ్బాయి. శాస్త్రి
చూడనట్లు నటించాడు.
‘ఇలా వచ్చారేం పంతులుగారూ!’
అప్పుడే వెళ్ళిపోతున్న శ్యామతండ్రిని
భుజం పట్టుకుని పలకరించాడు శాస్త్రి.
ఉలిక్కిపడ్డాడు పంతులుగారు.
‘ఓ! శాస్త్రా! నవ్వా వచ్చావేం?’
ఎదురుప్రశ్న వేశాడు. ‘నూనాడు వచ్చాడు.
మీకు చెప్పానుగా. అందుకని.’ నవ్వాడు.
శ్యామవైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు!
సామానుతో సహా క్రిందకి వచ్చాడు
అబ్బాయి.
‘నూ అమ్మాయి. శ్యామ, యిప్పుడే
దిగింది.’ పరిచయంచేశాడు. తనలో తనే
నవ్వుకున్నాడు శాస్త్రి.
‘నూ శ్రీంధు రమేష్. బికాఖలో
డాక్టర్.” రైలుదిగిన అబ్బాయిని శ్యామకి,
తండ్రికి పరిచయంచేశాడు శాస్త్రి. శ్యామ
ఉక్కిరి బిక్కిరి అయింది. అబ్బాయి
చలించలేదు.
‘చాలా సంతోషం. నూ అమ్మాయి
యిది. శ్యామ. రాజమండ్రిలో చదువుతూ
వుంది మీకి పాటికి తెలిసేవుంటుంది.”
అన్నాడు ఫలోక్కిగా ముసలాయన. అడ
బోయిన తీరం ఎదురయింది అబ్బాయికి.
‘బాగా తెలిసింది.’ చిరునవ్వు నవ్వాడు.
‘నేను నచ్చేసింది. కలియవలసిన
పట్టులు ఎప్పుడో కలిసిపోయాయి. ఇక

మానవ నైజం
[శ్రీ టి ప ల్లి
రామకోటిశ్వరరావు]
తల్లిదండ్రులకన్న
ఆప్తమిత్రులకన్న
చదువుసంధ్యలకన్న
జవరాలి జడలోని
జాజిపూవులు మిన్న.
* * *
క్రవనరచనముకన్న
కావ్య పఠనముకన్న
దరిజేరనన్న
ధనరాసకన్న
ప్రియురాలి తలలోని
ప్రక్క పిన్నులు మిన్న.
* * *
క్రవ్వారికి పేరు తెచ్చుటకన్న
ఉన్న ఊరిని పేరునొందుటకన్న
దేశ సేవకు దేహమిచ్చుటకన్న
ప్రేమనీ ప్రేమలో గడపుటే
మిన్న.

మహారథం పెబడమేనా తరువాయి.”
అడిగాడు శాస్త్రి. అందరూ నవ్వు
కున్నారు.
‘ఇంటికి వెళ్ళి తీరికగా నూటాడుకో
వచ్చు. ఇక బాదాం!’ పంతులుగారు
అన్నారు.
‘ఏంరా బ్రదర్. చూసింది చాలానా
లేక వెళ్ళి చూపులని వేరే ఏర్పాటు చేయిం
చాలా!’ గమ్మతుగా అడిగాడు శాస్త్రి.
రమేష్ చిరునవ్వుతో చాలదన్నట్లు చూశాడు.
శ్యామవైపు. ‘కాబోయే పెళ్ళికాతురికి
సిగ్నల్, అంతవరకు కలిసిలేని పట్టులవైపు
దృష్టి మురిల్పింది. ★

గోమూఖవ్యాఖ్య

బొజ్జలచేసే, పండ్లపండ్ల పోటాకుమట్ల వరి
 గింజి అగునుమీద కూచున్నార పర
 మేశం గారు, పండ్ల పండ్ల వచ్చేపోయేవాళ్ళని
 చూస్తూ, పుస్తక విగ్రహం, పోతుగా ఉండి
 నెరిసేన బుద్ధు, బ్రహ్మవంతులలాంటి
 మోక్షపండ్లం, గావంచాకట్టుకొని కూచు
 న్నంగువల, గొడ్డగలమనిషేమో, చెక్కిన
 విగ్రహంలా ఉన్నాడు.

అకస్మాత్తుగా ఆయన బుద్ధు చేతి
 నుంచితో వస్తాన్న ఓ వ్యక్తిమీద పడింది.
 లోగడ అయ్యో పరిణయం ఉన్నట్లుంది.
 “ఎప్పుడంటి అన్నాడు, రావడం! నయ
 చెయ్యండి” అంటూ ఆ వ్యక్తిని చూచాడు, ఆ
 వ్యక్తి యింట్లో సమాధిలో కొచ్చేసరికి.

అతిమూత్రవ్యాధి నెమ్మదిండును

మూత్రాంతర్యకరబోలెదంత అతిమూత్ర
 వ్యాధి (DIABETES) అంటారు ఇది
 ఒక ఉబ్బరమైన వ్యాధి అంటే. దీని
 వలన మూత్రంలో ఆంజిరేజి అధికమైతే
 అది మూత్రంలోకి వెళ్ళిపోతే రక్తంలో
 ముఖ్యమైనవి ఎక్కువగా ఉంటాయి, ఆకలి తిరి
 యోగో, బలహీన, కొంత బలహీనమైన
 గాని మూత్రం, బలహీన వలన, దురి
 మొదలైనవి వలన బలహీన అనేక సం
 త్రయములు వలన వలన వలన వలన
 కొంతమంది దీని వలన వలన వలన వలన
 ముందమ్మల్యములునుండి బలహీనమైతే
 దీన్ని వాడతే గుండెలకే మూత్రం కొంత
 ముందమ్మల్యములునుండి బలహీనమైతే
 తర్వాత మిగిలిన వలన ఇప్పుడు దీనికి
 వలన వలన వలన వలన వలన వలన
 వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరపత్రానికి
 వ్రాయండి తిరిగి పంపించు.

60 వీళ్లల మట్టి పరిధి ను. 6-12-0 ను.
 వ్యక్తికిగాని పోలిక ఉంది.
 Venus Research Laboratory (A.P.W)
 P. O. Box No. 537, Calcutta.

“ఇప్పుడేనండీ, మియల్ లో వచ్చాను.
 మళ్ళీ వస్తాను, మాటాగుకుందాం. ఇంకా
 వుంటాగా!” అన్నాడా వ్యక్తి.

“మళ్ళీ రావడం ఏమిటండీ? ఇంకా
 నయం, రండి, కాళ్ళు కడుక్కోండి” అని
 “అమ్మాయి వరలక్ష్మీ! చెంబుతో నీళ్ళు
 తీసుకురావ్వా పెదవాన్న గారికి” అంటూ
 ఓ పెద్దక్క వేశారాయన.

“తెచ్చాన్నా, నాన్నా!” లోపల్నుంచి
 సమాధానం వచ్చింది.

“గాం దమ్మ గారూ! అలా సంతా
 చినారే? మనలో మనకి ఎరమరికే లేమి
 టండీ? అల్లే, ఊరికే మాటాడకండి.
 ఇలా తెండి సంచీ” అంటూ పిరాస్వామి
 గార్ని సమాధించి, ఆయన చేతిలోని సంచీ
 తీసుకున్నాడు పరమేశంగారు.

మన్మహర్షి

ఇంకేమి మాటాడక పోయారు పిరా
 స్వామిగారు. ఆయన బయటలేరింది, ఇంకా
 యింకేమి. కొని యీ ఆకస్మిక ఆహ్వానాన్ని
 సంగ్రహించి మనస్ఫూర్తిగా రోయనకి.
 ఇంత ఆహ్వానం గా పిలుస్తోంటే కొదని
 వచ్చిపోవడం అంత బావుంటుందా? అను
 కున్నాడు. అయినా యీ రోజుల్లో పిల్లవా
 ళ్లకు ఏవరో ఉదార వ్యభిచారం, ఉదార
 వ్యభిచారం, అప్పుడే అటువంటి
 గుడూన కలవారం కొంత ఆహ్వానించాడు.
 అలాంటి సుఖానియునిమూలం వలన వచ్చి
 పోవడం ఏ మరల గానిగా వుంటుంది? పిరా
 స్వామిగారు అనిపించుకుంటుంది అనుకుని
 తప్పక అంగీకరించాడు పిరాస్వామి
 గారు. ఇంకేమి ఆలోచన అక్కర్లేలే
 ఉన్నా రాయన.

“అలా పరవాన్న గారి కిళ్ళున్నా!”
 అన్న మాట విని నూనెసరికి పరవాన్నగార్ని
 అమ్మాయి నలుగురి సమీపంలోకి వెళ్ళి
 పొందా. పిరాస్వామిగారు ఆ అమ్మాయి కి
 చేరి పాద మాలిచాడు. గోమతగారు గా
 అల్లీ పోయే, మరగా సేకుండా ఉంది.
 ఈదొచ్చిన పెళ్ళి కావాలి మూలం, ప్రతి
 అంగం నందుగా వుట్టిగా ఉంది, నీళ్ళిచ్చెంబు

చేతికందిచ్చి రించుంది, కాళ్ళు కడుక్కోనే
 పుకూ. కాళ్ళు కడుక్కోస్తూ చెంబు
 తీసుకొని లోపలికి పోయింది.

“అమ్మాయి పెద్దదియ్యండి” అన్నాడు
 పిరాస్వామిగారు.

“మరేం” అని పుమీదనున్న తువ్వలు
 చేతులూ ముఖం ముకుమకొనేందుకు పిరా
 స్వామిగారి కిచ్చి లోపలి కొహ్వించారు.

పరమేశంగారు ముందు దారితిస్తూ
 పిరాస్వామిగారు భోగిసేయడం అయి
 పోయక బాతాఖానకి మళ్ళీ వచ్చారు చాప
 మీద యిద్దరూ.

“ఆ వింటుండి అన్న గారూ, అంతా
 కులాసాకి వింటికి పనిమీదోచ్చాగో” అనడ
 గారు పరమేశంగారు. అయితేనే దోరణి,
 తెలిక అడిగివల్లులేను.

“మీకు తెలిదా?” పిరాస్వామిగారు
 పిరాస్వామిగారు.

“అల్లే తెలిసింది!” వ్యక్తికి కనబడ్డారు
 పరమేశంగారు.

“సరే” అని నిట్టూర్చి “మీకు తెలుసు
 ననుకొంటున్నాను. మరేం లేదండీ, మన
 సాంబరూ రిగా గున్నా రుకరగా....?”
 “ఏ సాంబరూ రిగాగు?”

“అదివంట, కుండల సాంబరూ రిగాగు;
 వారింట్లో ఓ అమ్మాయి కున్నాడు, ఆ అమ్మాయి
 మేమిటిలేంకే, వారి కుటుంబం, ఉన్నా
 డని, మున్ను మీల్లూరి కుంరియ్యగారని,
 సాంబరూ రిగినప్పకు వచ్చాడు, సలవాడు
 లోనమైనవాడు, సలవాడు వున్నాడు,
 నాలుగు పుట్టుకల వలన, సలవాడు ఉన్న
 వాడూ అని వచ్చాడు. అప్పు సాంబరూ
 రిగిన సాంబరూ రిగిన సాంబరూ. మన
 పుట్టుకల నుండి వచ్చి గుగల మూడేళ్ళు
 పాపమంది. గుగల సలవాడు సలవాడు లేదు.
 వారి వచ్చుదాన్ని గోడ నూడి యానంబం
 పం ముగిసా కనెసిపోయి పోనీ దాదాం
 అని గుగలగారు” అని ఆహ్వానించారు పిరా
 స్వామిగారు.

ఆయన సలవాడు కలెంబు గానినాడు
 పరమేశంగారు. ఆయన సలవాడు పిసే
 బుద్ధుడు ఆహ్వానించి సలవాడు భావా
 సేమి కనబడలేదు. “తెలుసుకు నున్నా” అని
 హెచ్చరిస్తున్న నా సలవాడు త్రిం ఓ
 భావాన్ని అప్పుడంగా ప్రదర్శించింది. మనస్

కుగ్య చిన్న చిరునవ్వు నవ్వేవారు. ఆ నవ్వు సంతోషంతో నవ్వించికోదని స్పష్టంగా తెలిసిపోతోంది ఆ సంగతి వీరాస్వామిగారు మాత్రం గ్రహించలేదు. ఆయనముఖం మరో తేల్చి పెట్టుకొని మాటాడుతున్నాడు.

“మంచి పని జరిగింది” ఏదో మంచు కొస్తున్నట్టు అందుకున్నారు పరమేశ్వరగారు. వీరాస్వామిగారు ఓసారి వింతగా పరమేశ్వరగారి ముఖంకేసి ‘ఏమిటి?’ అని ప్రశ్నిస్తున్నట్టు చూసి, ముఖంకిందకు దించేసుకున్నారు చెప్పమన్నట్టు.

“అవును, మీరు నాకు తలపెంచడం చాల మంచిదైంది. లేకపోతే తర్వాత విచారించాల్సివచ్చేది” అన్నారు పరమేశ్వరగారు.

“మీరేనేమిటి?” మరీ ఆశ్చర్యపోతున్నాడు వీరాస్వామిగారు.

“ఏమీ అనుకోరు గదా?”

“అదేమిటి తెలుసుకున్నారు, నా దగ్గి సంతోషిస్తారా?”

“ఏమో లెండి!”

“అట్టే, అలాంటిదేమీ అనుకోకండి”

“అయితే వినండి మీరు తక్షణం బయటే బండిదొరుకుతుంది, వెళ్ళిపోండి.”

“అంతే?” విపరీతమైన ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించారు. వీరాస్వామిగారు.

“తక్షణం ప్రయాణంకండి, తర్వాత చెబుతా.”

“ఏమిటి యింతలా మాటాడుతున్నాడు?”

“తర్వాత చెబుతానన్నా గా?”

“అబ్బ, చెప్పండి బాధించక? ఏమోచింది యింతటి?”

“ఏమిటి కాబట్టి మీ మేనకోశ వాళ్ళలో నేనొకటి గనక యిలా చెప్పాల్సివచ్చింది”

“నా కర్మం కాదంటే మీ మాటలు?”

“సరే వినండి, మీరు కొదూ, కూడగు, యిప్పుడే తెలుసుకోవాలంటున్నారు గనక చెబుతున్నాను.” అంటూ మొదలైనాడు పరమేశ్వరగారు “మీకు ఆ సంబంధం గురించి చెప్పాను చూడారూ శంకరయ్య, అత నెవరో తెలుసా? ఆ పిల్లాడి పెళ్ళి మొగుడు. అంచేత మీకు ఆ కుటుంబం గురించి అంతగా పొగడి చెప్పుకోవచ్చును. మీరు వాడి మాటల్లో పడిపోయారు అందుకే మీరు నాకు తలపెంచటం చాల మంచిదైందన్నాను. లేకపోతే మీరు వెళ్ళి సంబంధం స్థిరపర్చుకొనేవారే మరణింట్లం, మాటిచ్చే మంటే తిరిగిపోలేం అప్పుడు ఎంతైనా విచారపడల్సివచ్చును నిష్కర్షణం గా పిలచాని గొంతు కోర్కూచున్నావును ఇంతకీ విషయమేమిటంటారా, ఆ పిల్లాడికో విధవ అప్పుడు ఉండేది అది యీ మగ్గనే ఓ కులంలేని వాడితో వుదాయించేసింది అది పొక్కకుండా ముంగుగానే యెలాగోలా

హాస్య కథలు

తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు

“శ్రద్ధగో బడి పారముల్ చదువుచున్న బాలకా! తండ్రిగా రింటివద్ద కలరే?”

“నాన్నగా రింటివద్ద లేకున్నయెడల ఇంత కష్టనిఘరము నా కేలనయ్య”

తనకు నభిమానమైన గ్రంథము పేర్ల నొక్క నూటికి తక్కువ యుండనట్లు వ్రాయు మన్నంత నొక వశిష్టరుని కొడుకు వందసార్లు వ్రాసెను బ్యాంకు ప్యాసుబుక్కు.

“భారతీయంబు దర్శనభాష్య మొకటి చాలచక్కని గ్రంథము చదువుమయ్య”

“దానికొర కింత వేచియున్నాను నేను మంచిదైన యెడల సినిమాకు నెక్కు”

ఆ కుర్రాడి పెళ్ళికొనిచ్చేద్దామని ఎటు వేళారు. ఈ శంకరయ్యకి కుర్రాడంటే మంచి ప్రేమలెండి. అంచేత అత నేకల్పించుకొని తిరుగుతున్నాడు. వాడికి మీరే దొరికారు. అది కారణం. లేకపోతే యేమీ నా యింట్లో పిల్లలేదా? చూస్తూ చూస్తూ పిల్లగొంతు పిసగ్గలమటండి. అసలు వాళ్ళి వంశమే అలాంటిదండి” అని తన భోంజికి ఫుల్ స్టాప్ పెట్టారు.

“అరీ పిళుగా!” అనందుకున్నారు వీరాస్వామిగారు. “ఇప్పుడు నాకూ తెలుసుందండి వీళ్ళిమానం. వాడెలా నటించాడో చూడారా? అసలు వాడు పెళ్ళి సంబంధానికి రావట్టూ, వేరే ఏదో పనిమీద వచ్చినట్టు, ఆ కుర్రాడిగురించి తనకి తెలిసున్న భోగట్టా చెప్పినట్టూ మాత్రమే ప్రవర్తించాడు. ఎంత మానం!”

“పోనీలెండి. అయినా, మానం ఎంత కాలం దాగుతుందండీ?”

“మరేం?”

“సరే, మీకు బండికి టై మైనట్టుంది మరి. ఓరోజు ఉండి పొమ్మందా మునుకున్నాను గాని, మల్లా వాళ్ళంతా వస్తే లేనిపోని తగువులూ, గిగువులూను. ఇవన్నీ ఎవకు పడతాడు? మీరా, తగువులంటే కిట్టినవారు. ఏం చేస్తాం? మరొకప్పు డెప్పుడైనా దయచేద్దురుగాని. ఇలాటి సమయాల్లో మిమ్మల్ని

ఆపుచేయడం నాకూ భావ్యంకాదు.” ప్రేమంతా వొలకబోసేకారు పరమేశ్వరగారు.

“మరి చూస్తున్నారు కదూ?” అన్నారు వీరాస్వామిగారు.

“నాకు చెప్పాలంటే” దివ్యదృష్టి దురంధుడిలా.

“మరి వెళ్ళొస్తా” అంటూ లేచాడు వీరాస్వామిగారు.

“చిల్లం. దయమాత్రం వుంచండి. మరోసారి తప్పక దయచెయ్యాలి మా యింటికి” అని, “అమ్మాయ్, పెదనాన్నగారి సంచి యేదమ్మా” అని కేకేశాడు.

వరలక్ష్మి సంచి తెచ్చి యిచ్చింది. సంచి తీసుకొని, విధిలోకి కూడావచ్చి సంచి వారి చేతికిచ్చి ఓ వంకర నమస్కారం పారేసి, ఓ తమాషైన నవ్వు నవ్వేకారు పరమేశ్వరగారు.

వీరాస్వామిగారు పెద్దపెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు. ఆయన పిఠిమలుపు తిరిగి పోయే వరకూ ఆక్కడే నించొని, మలుపు తిరిగిపోగానే “నామయ్య” అని పెదవి అదోతమామగా విరిచారు. ఆ నామయ్య అంటంటానూ, ఆ పెదవి విరవటంలానూ ‘పెద విరగడపోయింది’ అనే భావం స్పష్టంగా ఎక్కురే కళ్ళలోంచి చూసినట్లు వ్యక్తమయింది.

వీరాస్వామిగారు వెళ్ళి నాలుగోజులైంది.

★ గో ముఖ వ్యాప్తుం ★

పరమేశంగారు తనపాచిక పారిందికదా అని పరమ సంతోషంలో ఉన్నారు. మంచి మాత్రనేసి పురలించేశాంగదా అని మహదా వందభరితుడైపోయాడు. కడుపులో ఉన్న ఉక్రోశమంతా తీరిపోయినట్లు ఉమారుగా ఉన్నాడు. 'పరమేశం అంటే యేమను కున్నారో వెళ్ళవలు, విజ్ఞెరించి వాళ్ళు బాగు పడదామనే కోరికలు. ఇప్పుడు తెలుస్తుంది అబ్బాయిల సత్తువ.' అనుకొంటూ కుమ్మ లాంటి తన మీసాన్ని ముచ్చటగా యెన్నో సార్లు చుప్పుకున్నాడు యీ నాల్గోజులూ. ఇప్పుడుకూడా అదే అనుకొంటూ ఇంటోంచి బయల్గారు. గుమ్మం దిగుతుండగా బాస్ మేన్ వచ్చి 'బాస్' అన్నాడు.

"ఉండవయ్యా, యేంపోసు?" పరధ్యా సంగా అనేసి బోబోతున్నారు, పరమేశం గారు.

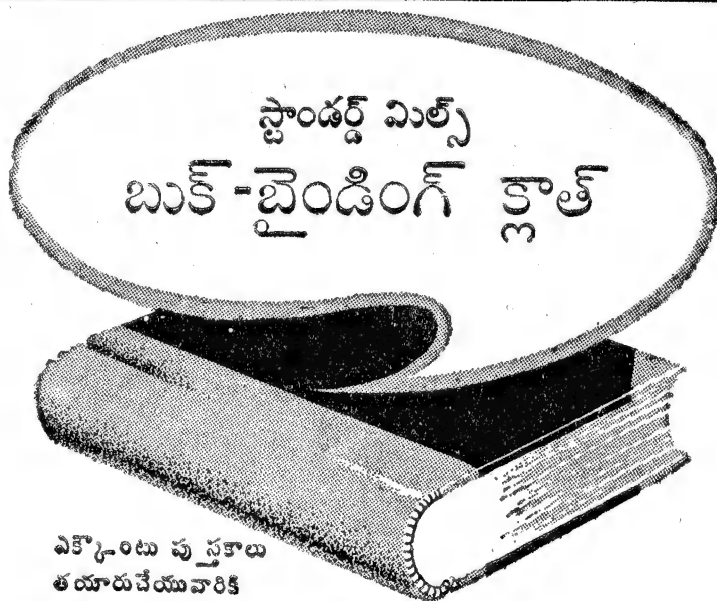
"మీకేసండి పరమేశంగారు! ఏంపోస్తు విజ్ఞెరితారేం?" బాస్ మేన్ రెటించాడు.

"ఓహో! లేదునాయనా! ఏదో అలా పరధ్యావంగావున్నా. తే. యిలా తే!" అంటూ కవరు తీసుకొని లోపలికివెళ్ళారు. కవరుచించి చూసేసరికి ఓ పెద్ద ఉ తరంఉంది దాంట్లో. ఇలా చదవడం మొదలెట్టారు:

పెద్దాపురం ది.....

చిరంజీవి పరమేశంగారికి! మీరాస్వామి దీవించి వ్రాయునది— మీవద్దనుంచి బయల్దేరి యింటికి సురక్షితంగానే చేరుకున్నాను. మీరు చూసిన ఆదరణకి యెంతో ఆనందించాను. మీమేలు జన్మలో మర్చిపోలేను. మీకు ఎన్నోవిషయాలు రాయాలని అభిలాషుంది. కాని అన్నీ రాయటానికి నాకవకాశంలేదు. అయినా కొన్ని తప్పకుండా రాయాలని సంకల్పించుకొని రాస్తున్నాను. మీరు వెళ్ళిపోవునీ చెప్పినవంటనే నేను పెద్దపెద్ద అంగలు వేసుకొంటూ వెళ్ళిపోయాను. ఎంచేతనంటే నేను నిజంగా వెళ్ళిపోయినట్లు మీకు సమ్మకంకలిగించడం అవసరమనితోచి అలాచేశాను. మరొకశ్రేణి నిజంగానే వెళ్ళిపోయేవారేనేమో! కాని

స్కిన్ డెక్స్
గజ్జ, దురదలు, పుండ్లు మొ॥
చర్మవ్యాధులకు చివ్వంజనము
ప్రీవెన్టివ్ కెల్మికల్స్ & డ్రగ్స్
లిమిటెడ్, మద్రాసు-30.

ఎక్కంటు పుస్తకాలు
తయారుచేయువారికి
బుక్ బైండింగ్-ప్రింటర్స్కు,

ది స్టాండర్డ్ మిల్స్ కో. లిమిటెడ్, న్యూ బ్రాడవి రోడ్, బొంబాయి 28.

నేనీలా ఎందుకుచేస్తాను? నేనేకాదు వ్యవహార విరిజానంగలవాళ్ళవరై నా అలా చేయరనే నా అభిప్రాయం. ఆ వ్యవహార పరిజ్ఞానంతోనే, కర్రవిరగని, గొర్రెచూచని పద్ధతిలో మీ ఎదుట అలా సంచరించి తిన్నగా సాంబమ్మూర్తిగారింటికి వెళ్ళాను. అలా వెళ్ళడంలో నావుద్దేశం వాస్తవపరిస్థితులు తెలుసుకుందామనే నుమండి.

వెళ్ళాక నాకు యాధార్థమైన విషయాలు తెలిశాయి. యీ విషయాలు నాకంటే మీకే బాగాతెలుసు. అయినా పరాకుపడ్డారేమోనని—అటువంటి పరిస్థితికి అవకాశంలేదనుకొండి—రాస్తున్నాను.

మీరు శలవిచ్చినట్లు ఆకుర్రాడి అప్పగారు లేచిపోవడం నిజమే. అయితే అటువంటి విషయాల్లో నాకంతి పట్టించుకోలేదు. తిర్యాతి, శింకరయ్యగారు 'పిల్లవాడి పెత్తంటి' అన్న విషయం నాకు ముందుగానే—అంటే ఆయన మా గ్రామం వచ్చినప్పటికీ—తెలుసు. కాని మీ దగ్గర తెలిసట్లు నటించాను. అలా నటించాల్సిన పరిస్థితి గనక అలా చేశాను; తుమించండి.

ఇక ఆఖరున మీకు తీక్షణంగా రాయాల్సిన విషయం ముగియించి. మీ వంటి గోముఖవ్యాప్తు మన ప్రత్యేక గలవాళ్ళ సమాజాన్ని వెంటాడుతున్నంత తక్కువ, సమాజపురోభివృద్ధి కున్న. ఘోటుగా రాస్తున్నానని గాబరా పడకండి. ఏం చేయను? విషయం అలాంటిది. లేకపోతే—అయ్యా, పరమేశంగారు! అసలు విషయం ఇదే, జాగ్రత్తగా చదువుకోండి,—లేకపోతే మీ అమ్మాయిని చెనుకోలేదని, ఇక ఏ సంబంధం వచ్చినా ముందుగానే మీరు కలుసుకొని ఏదో అభూతకల్పనలన్నీ వాళ్ళమీద చెప్పి, ఆ వచ్చిన సంబంధాల్నివ్విటిసి వెళ్ళగొట్టేస్తారా? ఇదా మీరు తలపెట్టిన మోసం? అయినా, మోసం ఎంతకాలం దాగుతుందండీ? మీ విషయంలో వెంటనే బయటపడిపోయింది.

జరిగినదేదో జరిగిపోయింది. చి|| సౌ|| మా అమ్మాయికి, చి|| ఆ అబ్బాయికి వివాహం నిశ్చయమైపోయింది. ముహూర్తం ఇంకా పెట్టించలేదు. పెట్టించాక రాస్తాను. పెళ్ళికి మీరు తప్పకుండా రావాలి.

ఇట్లు మీ శ్రేయోభిలాషి, మీరాస్వామి.

ఉ తరం ముగిస్తూనే, నేలమీద కుప్పలా కూలబడిపోయారు పరమేశంగారు. "జూటా గాడిద! సమ్మకంగా గొంతుకోక్కాడు." అన్న వాక్యాలు ఆయన నోటినుండి బహుళగా వెలువడ్డాయి.

గజాసురుని ఉదరంలో అడగివున్న వాడల్లా రమాపతి ధర్మమా అంటూ ఉమాపతి ఊడి బయటపడాడు.

“ఇక నేనా సోతిపాతాలకు సోతి కష్టాలు కొనితెచ్చుకోవద్దయ్యా నాయనా! భక్తులపట్ల ఎంత ఆసక్తివున్నా కొంత నింకొనవుండు!... వెళ్ళు! వెళ్ళు! కైలాసగిరి భారాగా వృధిపించి కష్టాలు కాయలా కాచేలా ‘అంబ’ నీదివ్య సందర్శనకొసం ఎదురు చూస్తూ...ది” వగైరా...వగైరా

యడం! ఇదీవరస!

కాకుండా గజాసురుడు చస్తూ “హే! శింకరా! ఆది దేవా; నా శిరము త్రైలోక పూజ్యంబు చేయవే!” అన్నాడు కదా.

మరి యీ ఆదిదేవుడు గత్యం తరం లేనివానిలా గంభీరము ద్రహించి “నాయనా! నీవు క్రితం వరం పుచ్చేసుకొనినన్ను

దాయను! ఆ సాగభూషణునికి వెనుకొ ముందూ ఆలోచన ఏమేనావుందా! ఎన్ని ఆపదలు వచ్చినా దుష్టసంహారకుడు వుండనే వున్నాడని అతిగాని ధీమాకాబోలు!

తక్షణం గజాసురుని, ఏనుగుతల చంకన ఖైట్టకొని స్వేచ్ఛ లభించిందని హాయిగా, గాలిపీల్చుకొని, అటు యిటు జారిపోతూ, అటలాడుకుంటున్న నాగుల్ని గదమాయించ పుండా అర్థాంగిని మాడాలనే ఆశ్రుతలో

★ శింగంపల్లి

కైలాసగిరివైపు పరుగు లంకించుకున్నాడు భోలానాథుడు.

అక్కడ కైలాసగిరిపై గిరికుమారి దేవ తలవలన భర్త ఆ గమన వార్త విన్నదై భారంగా ఒక్కపరి నిటూర్చి—

“అబ్బ! ఎన్నినాళ్ళో కెన్నినాళ్ళకు! స్వామిలేని కైలాసం స్థాణువుగా నిశ్శబ్ద తలో మునిగిపోయింది! ఇకను కొడువేలేదు! ఆదిదేవుని తాండవ నృత్యాలతో కైలాసగిరి

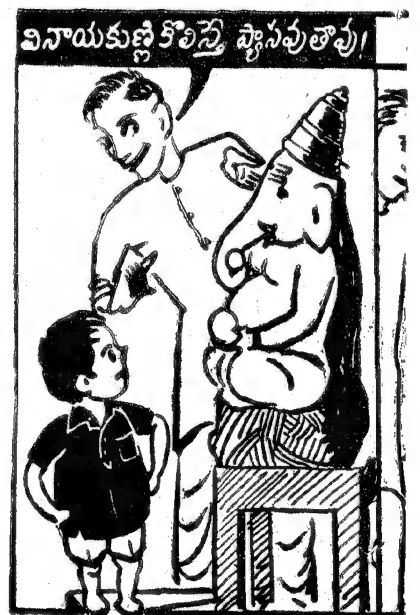
కత్తిరింపుల చిత్రం : బి. మల్లేశ్వరరావు, (అనకాపల్లి)

మెత్తటి నీవాట్లుపెట్టి, సారాయణుడు, నాటకంలోని పాత్ర పూర్తి అయినట్టు నిష్క్రమించాడు.

రమా...ఉమావతుల కిదినిత్యం వున్న భాగవతమే! ఉమాపతి తెలిసో తెలియకా ఉన్నట్లా బిగుసుకుపోవడం, రమాపతి మాంచి రసకంఠాయఘట్టంలో ఎక్కడున్నా సరే అమాంతం వచ్చేసి, ఏవో నాటకం ఆడేసి, భోలానాథుణ్ణి రక్షించే

నీ ఉదరంలో అట్టే పెట్టేసుకున్నా వాయెను. చాలాచాలు. ఇక నీకు వరమన్నది మంజూరు చేయబడదు.” అన్నాడు గనకా! లేదునుమా! హితవుచెప్పి వెళ్ళిన, పాటి దేవుని, పరువు ప్రతిష్ఠా కించితుగూడ నిలబెట్టలేకపోయాడు.

“గజాసురా! అలాగే జరుగుతుంది! నీ శిరము త్రైలోక పూజ్యమవుతుంది!...” అంటూవరం కొస్తా మంజూరు చేసేకా

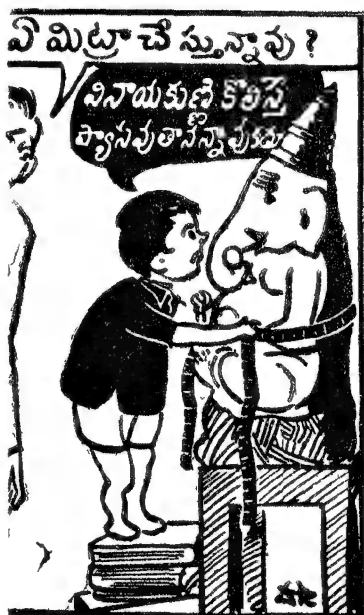

గాయకుడు

దిలిపోతుంది. పదునాలుగు భవనాలు పర
కళత్వంలో పరవళ్లు త్రొక్కుతాయి.”
అనుకుంటూ, మరిసిపోతూ మైమరచింది.
ఎలాగైనా ఆదిదీవి! ఆ యనుకు ఆది
దీవునియెడ ఎంతటి భక్తి తత్పరతలో,
ఎంతటి ప్రేమనురాగాలో చెప్పలేము.
నవకు అర్థశరీరం యిచ్చి ఎవరికీ దక్కని
గౌరవం కల్పించాడని కాబోలు ఆమెకుక్కవ!
శుచిగా స్నానంచేసి వస్తున్న అయ్య

అప్పారావు ★

గారిని పూజించాలని పార్వతి ఉబలాటం!
స్నానం చేయబోయేముందు, నలుగురిండి
సుంను పెట్టుకొని, ఏమిటేమిటో ఊహించు
సంటూ, తమ సతీపతుల ఎడబాటు...
భారమైన దినాలు తలచుకొని, ఆచేతను
గారై, అలాగే నలుగురిండితో పిచ్చిగా
నిన్నబొమ్మను తయారుచేసింది. ఆమె
ఈహాజగత్తునుంచి ఊడిపడి, బొమ్మపై పు
ట్టేమాడగా ఆది ఎంతో ముద్దుపెట్టుటగా

అనిపించింది దానికి ప్రాణం
పొస్తే ఎలావుంటుందో
చూడాలని అనుకున్నది
పార్వతి. ఆదిశక్తికి శక్తులకేం
తక్కువా!... అనుకున్నదే
తడవు ప్రాణంపొసింది... పోసి
పోయగానే బొమ్మకు కండ
పుష్టి కలిగినిటారుగా నుంచుంది
... నుంచుందీ కాదు... నుంచు
న్నాడన్న మాట... అతనే

బయటకూర్చో... లోనికి ఎవరూ రాకుండా
చూడు. ఈలోగా స్నానంచేసి వచ్చేస్తాను.”
అన్నది లోకేశ్వరి.

“ఊ... అలాగే నమ్మా! చీమనుకూడ
లోనికి రానివ్వను” అంటూ బొజ్జయ్య
గంతుకుంటూవచ్చి బయట, నుంచుచేకప్ప
బడిన రాయిపై కూలబడ్డాడు.

కొంపమునిగివలె శంకరుడు రానే
వచ్చాడు. వచ్చిన శంకరుణి బొజ్జయ్య
ఆపనే ఆపాడు... గారీపతికి కొసం వస్తుం

పార్వతీదేవి ప్రథమ పుత్రుడు... ఇక నాదేవి
ప్రథమ పుత్రుని పరికిద్దాం!.. మనిషి
కాస్త పొట్టి. పొట్ట బానలా వుంటుంది
మరి! మరు సజ్జ అనుకోవచ్చు యింను
మించు.

ఆ పొట్టయ్య శీవంపోసుకుంటూనే లేచి
నిలబడి “అమా! అమ్మా! మరేమోనూ,
నాన్న ఏదే” అనేకాడు. పొట్టి వాడు
కదూ! పుట్టెడు బుద్ధులు.

పొట్టయ్య “అమ్మా!” అనగానే పార్వతీ
దేవి మాతృహృదయం సంతోషించింది.
మాతృప్రేమ ఆమె హృదయ కుహరలో
నుంచి పొంగి పొర్లుకువచ్చింది.

“నా చిట్టికండీ!... నాన్న కావాలా!
వస్తారమ్మా వస్తారు. నిన్ను చూసి ఎంత
సంతోషపడతారో! చూడుబాబూ! అలా

దంటే రాదు మరి!...

“బాలకా! దారికి అడ్డుతొలగు! లోనికి
వెళ్లాలి!” అన్నాడు!— భోలా నాథుడు
అమాయకుడు గాకపోతే, అసలు ఆకురవా
డెవరు? ఇక్కడి కలావచ్చాడు! ఏమిటి
సంగతి సందిర్భం అని దివ్యదృష్టిని విక్షిం
చాడా!... లేదు అతనిద్విష్టి భార్యా
ముఖసందర్భనాభిలాషియై వున్నది.

బొజ్జయ్య మాతృమూర్తి నెప్పినమాట
జవదాటాడు. ససేమిరా లోనికివెళ్ళి వీలే
దన్నాడు.

“అ... ఎంతటి సాహసము! నేనెవరో
తెలుసా!” అంటూ గుడ్డెర్రజేసాడు త్రినే
త్రుడు. ఇంకానయంత్రినేత్రం తెరిచాడు
కాదు.

బొజ్జయ్య బిగ్గరగానవ్వాడు “తెలుస్తూనే

వుంది. ఆ వేషం... ఆ పాములు... బూడిద ...భిక్షగాడిగా వున్నావు!" భిక్షకావలి నే ఘడియనేపుతాకు! తొందర అయితే వెళ్ళుకే అన్నాడు.

పాపం! పరమేశ్వరునికి ఎంతటి ఆశా భంగం! ఎన్నోసంవత్సరాలు గజాసురుడి ఉదరంలో ఆదరపులేక అలమటించి, యెట్ట కేలకు తెప్పరిల్లి తేరుకొని కైలాసగిరిచేరు కంటే మధ్యన నలుసువలె యాకుర్రకుంక ఎవడు? అన్నచిరాకు, కోపం, శింకరుడికి కలిగాయి.

ఆదిదేవునికి ఆగ్రహం రానేరదు. వచ్చిం దంటేపోడు! వెంటనే త్రిశూలంపైకెత్తి బొజ్జయ్యకంతానికి గురిమాసి విసిరాడు! ఆయ్యా! ఇంకేముంది! పరమేశ్వరి ప్రేమతో సృష్టించుకున్న బొజ్జయ్య శిరస్సు కాస్తాతెగి ఎగిరి చక్కాబోయింది. ఆమె భూసిన ప్రాణనాయువులు, అనంతేశ్వరులో కలిసిపోయాయి. బొజ్జయ్య మొండెము మంచులోపడిపోయింది.

ఆదిదేవుడు లోనికి వెళ్ళాడు. అప్పటికి పార్వతి స్నానాదులు పూర్తిఅయ్యాయి. వస్తున్న అర్చనారీశ్వరునిచూసి ఎదురువెళ్ళి ఆలింగనం చేసుకొని, తమఎడబాటుకు మంచ నగా, కన్నీరుకార్చింది. భోలానాథుడు మంచులా కరిగిపోయాడు.

"ఇక నిన్ను వదిలివెళ్ళను! నేను ఎక్కడ వుంటే నీవు అక్కడేవుండువుగాని" అభయ వాస్తవిచ్చాడు స్వామి.

ఇహగోష్ఠిలో మునిగిపోయారు సలి

వతులు! తుణకాలంకితం ప్రాణప్రతిష్ఠచేసి, ముదుమురిపాలలోమంచి తేల్చిన ఆ మాతృ దేవికి బొజ్జయ్యవిషయం జ్ఞాపకంరాకపోవడం ఆశ్చర్యమే!... 'గొడ్డాలు కేమి తెలుసు కన్న కడుపుతీసి! అన్నట్టుంది. పార్వతి నవమాసాలుమోసి కన్నకడుపు పంటకాదు బొజ్జయ్య! అందుచేతనే ఆమరపు!

ప్రసంగవశాత్తు పరమేశ్వరుడే తనఅఘా యిత్యాన్ని బైటపెట్టాడు. అప్పటికిగాని బొజ్జయ్యవిషయం శింకరికి స్ఫురణకువచ్చింది కాదు.

"ఆయ్యా! ఎంత ఆమాయకులండీ! ఆబాలకు డెవరో అని ఎలా భావించారండీ! వాడు మనముద్దులపట్టి అన్నగ్రహించే లేక పోయిందిమాకు! ఇప్పుడేమి చేతును! నాబాబు లేకుండా ఘడియకూడ నిలువలేను. నాచిట్టతండ్రిని నాకు తెచ్చియివ్వండి!" అంటూ లోకేశ్వరి ముద్దుగా రాగాలుతీసింది. పాపం! ఆదిదేవుని అమాయకత్వాన్ని చివ రకు అర్థాంగికూడ ఎత్తిపొడిచింది.

'తనకు తెలియని ముద్దులపట్టి ఎవరాఅని! ఆ అర్థకుణ్ణి నేనుచూడలేదే!' అనుకొని భోలానాథుడు తెల్లముఖం వేశాడు, తేదుపరి ఏమో! లోకేశ్వరికి మానసపుత్రుడు కాబోలు! అని సమాధానపడి బొజ్జయ్యను బ్రతికించ బయటకువచ్చాడు. మొండెము గుండ్రంగా బంతిలా కనిపిస్తూనేవుంది. కాని తలఎడీ? శింకరుడు ముల్లోకాలువెడినా, పార్వతిచేసిన బొజ్జయ్యతలూకు తల కనిపిం చనేలేదు. ఎలాకనిపిస్తుంది! నలుగురూ అను

కున్నంత అమాయకుడు కాదేమో పరమేశ్వరుడు. ఆ తలకనిపిస్తే గజాసురుని శిరస్సుకు విలువేముంటుంది! అందుకనే పార్వతిచేసిన తలను విచిత్రంగా మాయంచేశాడు.

తప్పచేసినట్టు తలవంచుకొని అర్థాంగి ఛాంతకుచేరి "మరేమో ముల్లోకాలు వీక్షిం చాను: మొండెమువుంది కాని తలకనిపించ లేదు. అయినా మించిపోయిందిలేదు. నేను ఫలానాగజాసురుని శిరస్సు తీసుకువచ్చాను. అది అతికించి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేస్తాను. మరి నీకు యిష్టమోకాదోననీ..." అంటూ వసిగేశాడు త్రినేత్రుడు.

"...ఆయ్యా! ఇంకా సంశయిస్తా రేమండ! అలస్యమైతే ఆ మొండెము కూడా దక్కనేమో! మీకు నా పట్టిని బ్రతికించడం యిష్టం లేదల్లే వుంది!" అంటూ అంటూ నిఘర వాక్యాలు పలికింది.

"సరిసరి! ఇదోహటాపైగా! నీ పుత్రుడు నా పుత్రుడు కాదూ! వింతగా మాట్లాడు తున్నావు దేవి!" అంటూ శింకరుడు ఆదరా బాదరా వచ్చి గజాసురుని శిరస్సు, మొండా నికి అతికించి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేశాడు.

నాటినుంచి బొజ్జయ్య 'గజానను' డయ్యాడు! ఆదిదంపతులకు అతనంటే ఎంతో ముద్దు! పరమేశ్వరునకు మరీ నూ! కాదుమరి! పదునాలుగు భువనాలలోని జీవరాకులూ, ఆదిదేవుని సంతానమైనా, గజాననుకు వారి మానసపుత్రుడు కావడం చేత వారికి ప్రీతి పొత్తుడేమరి!

తేదుపరి పుట్టినవాడే కుమారస్వామి, ఇతను పొడగిరి. బలిఘడు. దేవతా సైన్యా ధ్యక్షుడు. వాహనం నెమలి.

విఘ్నాతిపత్యం

ఒకనాడు సకలమనిగణం బ్రహ్మాది దేవతలు కైలాసం వచ్చి పరమేశ్వరిని పూజించి "దేవా! విఘ్నములకు అధిపతి నొకనిని మాకు ప్రసాదించవలసింది. అతనిని పూజించి మా స్వకార్యముల కెట్టి విఘ్న ములు రాకుండ సుఖులమై వుండగలము!" అంటూ ప్రార్థించారు.

ఆదిదంపతుల కిర్రకలంకులా ఉడబిడ్డలై వున్నారు గజానన, కుమారస్వామిలూ!

ఆ విఘ్నాధిపత్యం తనకిస్తే ఎంతో బావుంటుంది నునూ! అనుకున్నాడు గజా ననుడు. కాని అంతలోనే ఆ ఆలోచనకు తిలోదకాలిచ్చుకున్నాడు.

'తనకన్నా తమ్ముడు సర్వకైసంతమన్నాడు అదీగాక దేవతలకు సర్వ సైన్యాధ్యక్షుడు. నాన్నగారు విఘ్నాధిపత్యం నాడికే ధారపోస్తారేమోనని అతని నిరుత్సాహం.

అలాగని మనం ప్రయత్నం చేయకుండా మానేస్తామా! ప్రయత్నించి మాత్రాం! అను కున్నాడు.

రాజు : నేవకా! మనదేవేరి ఎచ్చట?

నేవకుడు : ప్రభూ! వెలుపల...

రాజు : అయినచో నేటి కిక ఆటలేదని ప్రేక్షకులకు చెప్పుము...

అనుకొని మెల్లగా “నాన్న గారూ! విఘ్నాధిపత్యం నాకు ప్రసాదించరూ! బాడికన్నా నేను పెద్దవాడిని! ఏ అధికార మైనా ముందు నాకు రావాలి! మీది అసలు పక్షపాతిబుద్ధి! మొదటినుంచీ నేనంటే మీకు కోపమే! కాకపోతే పెన్యాధి కారాన్ని చిన్నవాడి కెలా యిస్తారు!” అంటూ విమర్శనాపూర్వకంగా మాట్లాడాడు గజాననుడు.

అతన్ను దాన్ని సమర్థించింది లోకేశ్వరి! “పెద్దవాడు వుండగా చిన్నవాడు అధికారం చలాయించడమనేది ఎక్కడా లేదు. పోదురూ! మీ పాలన యిలాగే వుంటుంది!” అంటూ ఎవరికీ వినిపించకుండా అన్నది ఆదిశక్తి.

కుమారస్వామి తిక్కుబడి తిన్నాడు గజానను!

“అన్నయ్య యార్జ్యచేత అలాంటాడు కానీ, మీ రెవ్వరూ పక్షపాతిబుద్ధి చూపించారండీ! అన్నయ్య మరుగుజ్జు. పెగా వీరుగు తెల! పెద్ద బావలాంటి పోట. కూర్చుంటే లేవలేని స్థితి. అలాంటి వారికి పెన్యాధికారం ఎవరైనా ఎలా యిస్తారండీ! ఇది అంతే! అన్నయ్య విఘ్నాధిపతి పదవికి అనర్హుడు! ఆ పదవి కూడా నాకే ప్రసాదించండి!” అంటూ యితగాడు సత్యాన్ని నిరూపించిన వీరు డిలా మాట్లాడాడు.

ఇద్దరి వాదం విన్న తరువాత శింకరుడు సందిగ్ధులూ పడ్డాడు.

ఎట్టకేలకు తేప్పరిల్లుకొని “అబ్బాయిలూ! మీరు చెప్పింది బాగానే వుంది! కాబట్టి ఎవరు అధికారికీ సంపన్నులూ పరీక్ష పెడతాను. సెగినవారికి విఘ్నాధిపత్యం యివ్వబడుతుంది.” అన్నాడు పరమేశ్వరుడు.

పరీక్ష అనగానే ఎగిరి గంతేశాడు కుమారస్వామి!

చప్పగా చల్లబడి నీళ్లు కారిపోయాడు గజాననుడు.

“పదునాలుగు భువనాలలోని మూడు కోట్ల యాభైలక్షల పుణ్యనదీజలాలలో స్నానమాచరించి, ఎవరు ముందుగా కైలాసగిరి చేరుకుంటాలో వారు విఘ్నాధిపత్యానికి అర్హులు” అన్నాడు పరమేశ్వరుడు.

“ఓహో! ధీశే!” అనుకుంటూ కుమారస్వామి వెంటనే నెమలి వాహనంమీద, ఎగిరిపోయాడు.

గజాననుడు కూర్చున్న చోటునుంచి కదలకుండా, విచారంగా ముఖంపెట్టి “నాన్న గారూ! మీ కిది న్యాయమా! ఎంత పక్షపాతిబుద్ధి! ఒక్క అడుగు కదవడమే గగనమయే నాకు పదునాలుగు భువనాలు తిరిగి మూడుకోట్ల యాభైలక్షల పుణ్యనదులలో స్నానమాడి రావడం అంత సులభంకాదనే

కదూ మీరీ పరీక్ష పెట్టారు! అదీగాక వాడికి వాయువేగంతో పయనించే నెమలిని వాహనంగా యిచ్చాను. కాని నాకు యిటు సటు మెల్లగా తిరిగే మూషికాన్ని యిచ్చి నా కన్నీళ్లు తుడిచారు!...అన్యాయం! చెప్పండి! మీది పక్షపాతిబుద్ధి కొదం బారా!” అంటూ ఒక్కసారే భోరు మన్నాడు గజాననుడు.

నారాయణ మంత్రం

ఏము తనకు తెలియకుండానే గజానను

డికి అన్యాయం జరిగి వుంటుంది. పెద్దవాడు చెప్పిన విషయం సబబుగానే కనిపించింది పరమేశ్వరుడికి.

“బాబూ! విఘ్నాధిపత్యం నీకే ప్రసాదిస్తాను. నారాయణ మంత్రం ఉపదేశిస్తాను. ఈ మంత్ర ప్రభావంవల్ల, మూడుకోట్ల యాభైలక్షల పుణ్య తీరములలోనూ, స్నాన మాచరించినట్లువుతుంది!” అంటూ పరమేశ్వరుడు గజాననుడికి నారాయణ మంత్రం ఉపదేశించాడు.

మెరుపుచుండే పరిమళ కరోజముల కొరకు...

**ఇరాస్మిక్
పెర్ఫ్యూమ్డ్
కోకోనట్
హేయిర్ ఆయిల్**

(తలకు పరిమళ కొబ్బరి నూనె)
గులాబీ లేక మల్లెల మవాసన

ఉచితం

ఒక శ్రేష్ఠమైన “ట్రైట్” “ఎస్టేట్”
దువ్వెన—ప్రతి పెద్ద సీసాతోను

SCM, 20 X 29 TL

ఇరాస్మిక్ కో. లిమిటెడ్, లండన్ లోని కేంద్రములలో కలెక్షన్లు చేయించుకొని

★ వి (ష్ణు) నా య కు డు ★

కడుపులోని చల్ల కదలకుండా, కూర్చున్న పోటునుంచి లేవకుండా, గజాననుడు సారాయగుంట్రాన్ని జపిస్తూ కైలాసంలో వున్నాడు.

మూడుకోట్ల యాభైలక్షల పుణ్యనదులలో స్నానమాడుటకు వస్తున్న కుమారస్వామికి స్నానమాడి వెళ్ళిపోయే గజాననుడు కనిపించినాడు. అదంతా సారాయగుంట్రా ప్రభావం!

కుమారస్వామి కైలాసం చేరుకోనేసరికి అక్కడ గజాననుడు ప్రత్యక్షం. దానితో కుమారస్వామి తండ్రి కొడుకులు చేసిన మోసాన్ని గ్రహించలేక “నాన్నగారూ! అన్నగారి శక్తి తెలుసుకోలేక దూషణగా మాట్లాడాను. విఘ్నార్థపత్యం ఆయనకి యివ్వండి!” అంటూ ఓటమిని అంగీకరించాడు.

పరమేశ్వరుడు భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి నాడు విఘ్నార్థపతనది గజాననుడి కన్నాడు.

ఆ నాటినుంచి గజాననుడు విఘ్నార్థపతి, వి(ష్ణు)నాయకుడు అని పిలువబడుతున్నాడు.

పోట్లలో ఉండ్రాట్లు

ఆశాడు సకల మునిగణం, బ్రహ్మాది దేవతలు వినాయకుని ఎంతో భక్తితో పూజించారు. అను పనులకు ఎట్టి విఘ్నములు రాకూడవని ప్రార్థించారు. ఈ పెద్దలంతా పూజించి పూరుకున్నారా!... ఉండ్రాట్లు, కుడుములు, అల్పాపములు, పానకము, పంపవ్వు, గంగాజలకొద్దీ తెచ్చిలంచం యిచ్చుకున్నారు. గొప్పం, వినాయకుడు ఎన్నో శ్రమించి ఆకలిగా వున్నాడోమరి! ఉండ్రాట్లు, కుడుములు, అన్నీ ఒక్కటి మిగల్గుకుండా, బానిసాంటి పోట్లలోనికి ఎక్కించేశాడు. దానితో పోట్ల, సూది మొనగా, ముంగుకు పోగుదుకు వచ్చేసింది.

తన తమ్ముడి హాసగతం కావలసిన విఘ్నార్థపతి పదది దుడుదిలించి పరిమళివుడు తనకు ప్రసాదించాడు. వారిక భక్తిశ్రుతికంగా నమస్కరించి తన కృతజ్ఞత తెలుపుకోవడం! అనుకోని వినాయకుడు, తిన్నగా, తల్లిదండ్రులవద్ద కొద్దాడు వచ్చినవాడు అలా ముందోసే నమస్కరించకూడదూ! తన్నుకానికి ఇంకా భుక్త్యానామైనా తీరిలేదాదా! తన భక్తి భావాన్ని సూప్తిగామని కాబోలు పాపాంగదంపప్రణామం చేశాడు. అయ్యో! పాపం! అసలే మరుగుజ్జు. పెగా పోట్ల రండింతలు ముంగుకు పోగుదుకు వచ్చిందాయో. అలా పాపాంగదంప ప్రణా

మం చేయడంలో, కాళ్ళూ, చేతులూ పెక్కిలేచి గాలిలో తేలిపోయాయి. చివ్వున పరిస్థితిని గ్రహించాడు వినాయకుడు. ఏలాగో తంటాలు పడి, కొంతమేరకు పొలుకు లోనికి వుండి చీతులు నేలకు ఆనించాడు. ఇంకేముంది! కాళ్ళూ రిగా ఆకాశంలోని చుక్కల్ని చూశాయి. అతిశయమీద కాళ్ళను నేలకు ఆనించేసరికి చీతులు పెక్కివచ్చాయి.

అప్పటి వినాయకుని పరిస్థితి కొంత విచారాంశమా మరీ కొంత హాస్యాస్పదమాయా! ఎవరికైనా నవ్వురాక మానదు. చంద్రుడు నవ్వాడంటే నవ్వడూమరి! —

తండ్రి కాబట్టి పరమశివునికి నవ్వురాక పోవచ్చు!

ఎంతటి సవతితల్లి అయినా, గంగాభవానికి వినాయకుడు కుమారుడే గనక ఆమె కూడనవ్వకుమరి! ఎలా సంబంధబాంధవ్యాలు లేనివాడు కాబట్టి చంద్రుడు నవ్వాడు! ఆ పరిస్థితుల్లో ఎవరికైనా నవ్వు వస్తుంది!

అతను నవ్విసపుడే అప్పటి వంకూ వినాయకుడి పొలులో ఎలాగో ఓసక హల్లుకొని, చోటులేక తక్కువ పడుతు. అవస్థపడుతున్న ఉండ్రాట్ల గుట్టలు. కుడుముల పర్యటనా... యిక పుంజులేక అతిగాని పొలును చీల్చుకొని బయటకు వచ్చేళాయి. ఇంకేముంది వినాయకుడు, మృతదేహుడయ్యాడు. ఆ హృదయవిదారక దృశ్యం చూడగానే పరమేశ్వరి మూర్ఛపోయింది. కుమారుని స్థితికి పరమేశ్వరుడు చలించలేదు కాని... అర్థంగి మార్గ్యహంపిగానే, అదరి పడ్డాడు. ఎందు బిందువులు, ఆమె ముఖ మండలంపై చిలికి నీడగర్భిణి.

చంద్రుడికి శాపం

అదిరికి దుఃఖం నూయమింది. కోపం తలకున్నగా ముందుకు వచ్చింది. అట్లే పోయిగా చంద్రుడిపై పు హించి:

“భీ! పాపాత్ముడా! నీ పాపిష్టిమఘ, విషపునవ్వు నా కుమారుని పోట్లన పూగున్నాయి. నీ మావువ్వ రాళ్ళగూడ ప్రద్దలవుతాయి. నిన్ను శ్రమించి పడి నిభుగ్నంపొంది కొగు. ఇకనుంచి నీళ్లు చూగినవారు నీవాపనిందలకు పాలై కుంగుదురగాక!” అంటూ చంద్రుని శివంచంది

ఎంత అన్యాయం! లోకానికి మతి పోయిందా! అదికి శివని శాపంకొరకు! పోట్లగుట్టగండా కుడుములు మార్గ్యమన్న తన చిన్నారి బొబ్బయ్యను, అతిగా తనడం అపాయకరమని మందలించలేకపోయిందా! లేక ఆనాడు పిండితో గొమ్మును చేసినపుడే

బలిపంగా, పొడవుగా తయారుచేయలేక పోయిందా!... అతని కామరుగునొత్తనం ప్రసాదించి నలుగురూ శ వ్యేట్లు ఎందుకు చేయాలి?... చంద్రుడు నివ్వనందుకే వినాయకుని పోట్ల బిచ్చిందిని ఎంగుకుసుకోవాలి? కుడుములు, ఉండ్రాట్లు అతిగా తిన్నంగు వల్లనని ఎందుకే మకోగూడదు?... నిరపరాధికా శిక్ష! — ఆ శాపం చంద్రుడు ఒక్కడతోనే అంతం కాజేనే!... నిత్యం ఆ చల్లని శాపిల్లని దిర్ఘాయుజ్ఞం హాయి నమభిషం చే ప్రతి ఒక్కరికి ఈ శాపంలో బాగంవుంది, ఎంత అన్యాయం!

లోకేశ్వరి శాపం వినికూడ ఆపడమ విమెనా మందలించాడు, ఆమె మేశ్యగుకు. లేదు! తన అలప ఎంగో ఓగ్గుతో పొందికిగా అమరిపుండే తన కంకో గోభ కూర్చుతున్న గేంకాకాశాపం! నిత్యం సకల మునిగణం, బ్రహ్మాదిదేవతలు తగ దర్శనార్థం వస్తారనిదా! తననీయే చంద్రుని చూడకుండావుంటారా! అప్పుడే పరిమళిగవ పోత్తములు నీలాపనిందలు పొందం! లేక నీలాపనిందలు పొంగుతా మేమోనని అసలు వాగు కలగనిగికి రావడం మానేస్తారు కదా! ఎంతటి అవమానముపాలకావాలో వన్న శంక శంకరున కమనా వుందా! — గిరి కుమారి ఎంతటి అద్భుతవంతురాలో... అన్యాయం జరిగినా అర్థంగిమాటకు జవదాలడా స్థితికొరుకు!

‘అంబకు కోపం ఇంకా ఎక్కువై, అనర్థాలు జనగూహకముందే భోలా నాగుకు మెడనున్న పొగుగాటిపామును తీసి విఘ్నేశ్వరుని పొలుకునుటి ముడి వేసి, మక్కా ప్రాణప్రతిష్ఠ చేశాడు. అప్పటికిగాని పార్యతి కోపతాపాలు, గుఃభునూ ఊప శివనం కాజేదు.

చంద్రుడు నివ్వనందుకే మరణించినా... మరణించునవ్వు మరణించా, వినాయకుడు మళ్ళీ ఎలాగుం పడి పుడు కాకుండావుండకు! ఆ సంగతి ఎంగుపో తెలుసు. తెలిసి కూడ నిరపరాధి అయిన జానిల్లిగి శివించడం అన్నది ఏమోనని పుణ్య చెవరికి గుచ్చించలేకు.

శాపానికి విరుగుడు

అంగుపతి అందినం తిమతమ హాహనాల మీద పొంపం చేసి పోని, ఆదదంపతులు ఎక్కువ మా వేమయ్యారు.

శాపం ఇచ్చింది అదిగో శివమక, శంకరుడి ప్రార్థించడం ఇప్పుట్లో ఆశాజనకం కాదని జగజ్జననీ! శివయూ తెలిసిన నీవే యీగా చంద్రుని శాపం ఇవ్వడం హర్షించతగ్గ విషయంకాదు. మాకు చంద్రుని చూడనిదనము లేదు. మరి మేము కూడ నీలాపనిందలు

(42-వ పేజీ చూడండి)

యధారాజు...

“తాతయ్యా!.....”

“.....”

“ఒరే! తా...తా...య్యా!”

“.....”

“ఒరే...చెయ్యియ్యా!.....”

“బాబయ్యా!”

“ఎక్కడ తగలడావా!”

“నేను బాబయ్యా!”

“నిముఖం!”

“అంతే బాబయ్యా!”

“ఏకికావ!”

“యేడవలం నేను బాబయ్యా!”

“అబ్బ! చెప్పలేక చచ్చావానా!”

“అడటి బాబయ్యా!”

“నాముఖం!”

“మీ ముకానికేం బాబయ్యా!”

“నోరుముయ్యరా!”

“చిత్తం! బాబయ్యా!”

“నోరుముయ్యవోయ్! ఇద! కాఫీయా! షుకూ!”

“అడనండి బాబయ్యా!”

“ఏమిట్రా! ఏమిటా!”

“అయ్యో! బాబయ్యా! అంతవ నే!”

“మరేమిట్రా!”

“కాఫీ బాబయ్యా!”

“ఎలానే నేట్రా వుండేది?”

“నాంబ కాఫీ బాబయ్యా!”

“ఫీ! నాముఖం కాఫీ! అవతల పాచి య్యో!”

“చిత్తం బాబయ్యా!”

“నెదవ! దూరికాదు!”

“యేవను బాబయ్యా!”

“నిన్ను పెట్టుకున్నావాడు!”

“మారాజులు అంతమాట చెబుయ్యకండి బాబయ్యా!”

“తాతయ్యా!”

“బాబయ్యా!”

“ఎవరైనా వచ్చారా?”

“ఎవరు బాబయ్యా!”

“అబ్బ! ఈ సాయంత్రం ఎవరైనా వాకొసం వచ్చారా?”

“రా నేను గాని బాబయ్యా!”

“గా నేంట్రా! నిముఖం!”

“అదిగడనండి బాబయ్యా!”

“అడేమిట్రా, కొంపదిసి!”

“అడేనండి బాబయ్యా!”

“రమేష్”

అనంతరాజులం. బాంబలరాజులరాజులం

... ..

“ఫీ! వెనకా! నవ్వు నుండి చూడరా! నా నోరుకాదురా!”

“నుకటి బాబయ్యా!”

“ర నోరు మూసుకో! తెల్సింగా!”

“ఏమిట్రా! తాతయ్యా! యిద!”

“ర నేట్రా! ఏమిట్రా? యిద!”

“నాక్కాడవేం? అలాంటా!”

“అయ్యో! బాబయ్యా! కట్టి కట్టి బాబయ్యా! చిత్తం!”

“ఏరా?”

“నుకటి! నోరు మూసుకోమని చెబుతున్నానంటా బాబయ్యా!”

“అయితే!”

“మరి ఎలా మట్టాడం బాబయ్యా!”

“ఒహో! అద్దట్రా!”

“అంజీనండి బాబయ్యా!”

“ఏకికావ! గాని! ...యిద!”

“యేడవలం నేను బాబయ్యా!”

★

నితిరక్షణ శాఖ

★

కొత్తగా వెలువడిన ఒక శత్రుత్వ సమాచార పోలీసుశాఖ వారు నిషేధించారు. ప్రపంచ నావికా రహస్య రహస్య ఎంతో శుభ్రమైన సమాచార అధికారి వద్దకు వెళ్లి అన్వయించుకుంటున్నారని తెలుసుకున్నారు.

“అన్వయించుకుంటున్నారని తెలుసుకున్నారు. ప్రపంచ నావికా రహస్య ఎంతో శుభ్రమైన సమాచార అధికారి వద్దకు వెళ్లి అన్వయించుకుంటున్నారని తెలుసుకున్నారు.”

“సారీ. ప్రజలను నామ్మోర్యాలుకు ప్రేరేపించేదిగా ఉంది. అందిన తేతనే దిన్ని నిషేధించాము.”

“సారీ. ప్రజలను నామ్మోర్యాలుకు ప్రేరేపించేదిగా ఉంది. అందిన తేతనే దిన్ని నిషేధించాము.”

“సారీ. ప్రజలను నామ్మోర్యాలుకు ప్రేరేపించేదిగా ఉంది. అందిన తేతనే దిన్ని నిషేధించాము.”

“సారీ. ప్రజలను నామ్మోర్యాలుకు ప్రేరేపించేదిగా ఉంది. అందిన తేతనే దిన్ని నిషేధించాము.”

ముందండే. తొగింది కాఫీ గాన, మరొకటి మరొకటి..”

“సాయంత్రం ఏను. ఆ సాయంత్రం ఒక శాసన సభ్యులు ‘గాయకు ఆలో రెడిగావుంది పోదామా’ అంటాడు. రెండోవాడు ‘రెండో’ అంటాడు. స మృత్యు అద్దగా ఆలో ఎక్కి వెళ్లిపోయారు అని అంతావు. అవునా?”

“అవును. అప్పే ముందండే. ఉన్నది అద్దరే గనక ఆలో రిక్తా ఎక్కడంటో వట్టం అల్లిక ముచారనడానికే వీలై ఉన్నా.”

“మిస్టర్! నీనవల ముఖ్యంగా కుర్రవాళ్లని నేరాలకు ప్రోత్సహించేదిగా ఉంది. గౌరవనీయులైన ఇద్దరు శాసన సభ్యులు హోటల్లో గోరెడు తిని, అంగిళ్లు చల్లించకుండా గొర్రెని నల్లు రాయడం ఆమెనిల్లి ప్రోత్సహించడం కాదా?” అని ఉదాహరణగా అడిగారు.

“అవునండే. అందులో శత్రు మాడు అధికారి.

య థా రా జా ...

“ఎవరూ! ఆవిడొచ్చిందా ఏం! ఖర్మ?”
“మా బతే పెప్పారు బాబయ్యా! ఆవిడ
గోశనండి!”

“వచ్చి ఏమందిరా!”

“అదేటో యిమ్మూలు సందాట
బాబయ్యా!”

“ఒరేర! ఏం చెప్పావురా!”

“అదేనండి బాబయ్యా!”

“ఏం చెప్పావురా బాబూ!”

“ఓసి! నేనంత తెనివి నేనో డ్దా
బాబయ్యా!”

“వెళ్ళవా! చంపక చెప్పరా!”

“అదిగదేనండి! బాబయ్యా! సీటికి
మాటికి! యెథవ! యెథవ! అంతా
బాబయ్యా!”

“అబ్బా! అననులేరా! ఆ రెయ్యంతో
ఏం చెప్పావో చెప్పు!”

“అమ్మ బాబోయ్! రెయ్య మేటి
బాబయ్యా!”

“అరి! నీ! ఆవిడతోరా!”

“అమ్మయ్యా! అదా బాబయ్యా!”

“ఇప్పుడైనా చెప్పరా బాబూ! నీ పుణ్య
ముంటుంది.”

“అదేనండి! బాబయ్యా!”

“ఏమ్మట్రా?”

“మీరు యింట్లోనేరని పెప్పమన్నా
రని పెప్పాను బాబయ్యా!”

“చంపేశావురా! తాతయ్యా!”

“నేను బాబయ్యా!”

“నీ ముఖం! ఆవిడ ఏమందిరా!”

“తమరు నేచేదాకా, అల్లో కూనంతా
నంది బాబయ్యా!”

“అయితే! హాలో! తిప్పవేసిందేమో,
మాచిరారా! ఖర్మరా! బాబూ!”

* * *

“ఉన్నాది బాబయ్యా!”

“ఇంకేముందిరా! తా...త...య్యా!”

“అరి!...అరి!...అదేటి బాబయ్యా!”

“.....”

“బాబయ్యా!...”

“.....”

“అదేటి! బాబయ్యా! అలా అయిపో
నాకు బాబయ్యా!”

“.....”

“బాబయ్యాయ్!...బాబయ్యా!”

“.....”

“అయ్య! బాబయ్యా!..... మా బాబ
య్యాయ్!”

* * *

“ఆవిడ ఏమయిందిరా! తాతయ్యా!”

“అమ్మయ్యా! పోతేపోనాది బాబయ్యా!
మీరు నేచాదు! ఆ దేముడు చలవ!”

“అబ్బా! ఆవిడ వచ్చి చూసిందిరా!”

“చూసింది బాబయ్యా!”

“ఏమన్నాదిరా!”

“డాటరు బాబయ్యాను తీసుకొత్తానని
యెల్లింది బాబయ్యా!”

“ఎంతవని చేశావా! తాతయ్యా!”

“నే నేటి చేసాను? బాబయ్యా!”

“ఫీ! కోరు మయ్య!”

“చిత్రి బాబయ్యా! మూసేత్తానండి!” ★

మెరయుచు పొంగే

ఈనో

కడుపులోని

అస్వస్థతలను

ఎనిమిది

సెకెండ్లలో

పోగొట్టును!

అజీర్ణము, గుండెమంట లేక కడుపు ఉబ్బరం,
ఏదయినా దీనితో ఉపశమనము కలుగును!

ఒక గ్లాసు మెరయుచు పొంగే ఈనో ఫ్రూట్ సాల్ట్ మీరు పుచ్చు
కుంటే ఎనిమిది సెకెండ్లలో మీ కడుపులోని అస్వస్థత నయమగును.

మీరు వరకడుపున కొంచెము ఎక్కువ మోతాదు త్రాగుతే, ఈనో
పొచ్చుముగ, విక్రయమైన గుణము కలిగించే విరేచనముల మందుగా

వర్తించును. ఎల్లప్పుడూ ఈనో ఒక సీసా మీ యంద్లో ఉంచుకోండి.

ఈనో 'ఫ్రూట్ సాల్ట్'

(అప్లునిరోధకమైన మెరయుచు పొంగే పానీయము
'ఈనో' మరియు 'ఫ్రూట్ సాల్ట్' అను మూలము రిజిస్టరు చేయ

బడిన ప్రేమ మార్కులు)

(గ్రూప్ లెటర్ టెలిగ్రాఫ్ (ఇండియా) వై.ఎ.సి. రిమిటెడ్.

ఈనో

ఈ శీతోష్ణస్థితికి

నిజంగా

దివ్యమైనది

(2 వైజుల సీసాలలో
అమ్మబడుచున్నది)

గాజుగ్గాను బద్దలై పోయింది

త్రివంగా వీచిన గాలికి కిటికీ రక్కలు
 రెపరెపలాడి కిటికీలో పెట్టిన గ్లాసుని
 కిందికి తోసేశాయి. ఆ గ్లాసుకొస్తే బండల
 మీద పడి చేయివక్కులై ఉరుకుంది. ఇంత
 క్రితం నిశ్చేపంలా ఉన్న గ్లాసు క్షణంలో
 ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోయినం
 దుకు ఎవరి వ్రాణమయి వా ఉన్నారు
 మంటుంది.

ఇహ ఆ నాడల్లా దాని గురించి బాధ
 పడ్డాం. ఇలా జరగడం రెండోసారి. జూన్
 తాగి కిటికీలో పెట్టిన అనుకొంది కూడా.
 “పగిలిపోతుంది. తీసి ఆలూరాలో పెట్టాలి”
 అని. అలా అనుకొని కూడా తీయలేక
 పోయింది. ఇది ఆమెలో ఉన్న దౌర్బల్యం.
 ఇలాగా ఎన్నో పనులు, ఎంతనిగ్రహించు
 కొందామనుకున్నా జరిగి పోతూనే
 ఉంటే. పబ్బుపెట్టిలో నిలచిన నీటిని ఎప్పటి
 కప్పుడు పారబోసి పొడిగా ఉంచాలి అని
 అనుకున్నప్పటికీ పోప్ నీటిలో నాని ముద్దవు
 తూనే ఉంటుంది. వళ్ళు తుడుచుకోగా తడైన
 తువ్వలును గాలి తగిలేట్టు విప్పి ఆరేయా
 లనుకొన్నప్పటికీ అది ముద్దగానే ఉండిపో
 తుంది. మొదట పోయినానే ఉంటుంది.
 తీరా మళ్ళీ వాడేప్పుడుగాని దాని సంగతి
 తెలీదు. ఇలా చేజేతులా చేసుకొని తర్వాత
 మనమే “అనవసరంగా” అని బాధపడ్డాం.
 ఇటువంటి అనాగ్రతలకి ఎవరికివాళే
 బాధ్యులుకొబట్టి ఇంకొకళ్ళని అనాల్సిన
 పనిలేదు. అందుకేనేమో, మనంచేసినపూర
 పాట్లు కనుక మరింతబాధ.

అదేపని మరొకళ్ళు చేస్తే మనకంత బాధ
 ఉండదు. ఎటొచ్చి, చేసిన పూరపాటే మళ్ళీ
 చేస్తున్నామంటే ఇందుకు ఎంతగానో బాధ
 పడాలి. కేవలం బాధపడి లాభంలేదు.
 ఇలాంటి పనులు ఓచెంప చేస్తూ మరోచెంప
 బాధపడ్డం ఏ విధంగాను అఖండమైన గొప్ప
 పనికొదు. అది మనలో ఒక సామాన్య దౌర్బ

ల్యంగా మిగిలిపోతుంది. ఇంట్లో వస్తువులపాం
 దికలో ఎక్కడో పూరపాట్లు ఉన్నాయో ఓ
 కంటమానూ సరాలి అనుకుంటూనే ఆశ్చర్య
 చేస్తాం. ఇలాంటివి ఎప్పటికప్పుడు సరే పని
 మనుషులుంటే తెంగేలేదు. కాని అన్నిటికీ
 మనమే అయిగూడ బద్ధకం వహిస్తే ఆనక
 బాధపడేది మనమే.

“తీరా పాపుకి వెళ్లి...”

‘వచ్చేవారం మెపింగ్ చెయ్యాలి’ అని
 వారంగోజాల్నుండి అనుకుంటూనేఉంటాం.
 తీరా రూపాయలు చేతికందగానే చెంకున

జి. జయప్రద

(చినకందుకూరు)

నిజార్ పడతాం. చెనకొముం చాలో చించ
 కనే ఏవేవి కొనుక్కోవాలో మొదటే నిర్ణ
 యించుకోకుండా మెప్ లో ఆడుగు పెట్ట
 గానే మన మనసు రెపరెపలాడుతుంది.

దానిలో అనుకొని వేవో నిజమయి ఉరుకు
 టాయి. అసలు మనకి ‘వీ లెక్స్ టవర్ ఇష్టం’
 కాని తీరా అక్కడ టర్నిటవర్ కొనేస్తాం.
 లేకపోతే ‘పిల్లకవర్’ కొనబోయి ఆ త
 గడా కొలతలు తీసుకోకుండానే అప్పటి
 కప్పుడు ఉజాయింపున కొలితొడిపించి తీసు
 కొన్నాం. తీరా అది ఇంటికి తెచ్చి తలగడకు
 తొడిగితే ఎక్కువ అవడమో అసలు చాలక
 పోవడమో జరిగితే అప్పుడూ ఇలానే “అనవ
 సరంగా” అనుకుంటూ బాధపడ్డాం.

గాలివాలు

కొందరికి బట్టలమీదగాని మరేవిషయంలో
 గాని నిర్దిష్టమైన, వ్యక్తిగతమైన అభిప్రాయా
 లుండవు. ఏవేవో కొనితెచ్చారు. ఏ పొరుగిం
 టావిడో వాటిని చూసి పెదమవిరిచి ఇది ఇంత
 ఖరీదు చేస్తుందా? అనవసరంగా ఎక్కువ
 డబ్బు పెట్టారు అంటుంది. మన మేమీ స్వత
 హా ఆలోచించలేం. గాలి ఎటువీస్తే అటు
 మొగుతాయి మన అభిప్రాయాలు. వెంటనే
 ‘నిజమే! ఇది ఇంత ఖరీదు చేస్తుందా? అనవ
 సరంగా బోలెడుడబ్బుపోకాను’ అనిపిస్తుంది.

కృతసంపదకు

రీటా బుడికొకు బంతువిచ్చి. నిగనిగ
 లాడు నిడుపాటి వెండ్రుకంను పెంచు
 లకు అద్భుతమైన హెయిర్ టానిక్ తల
 వెండ్రుకలు రాయుట. నెరయుట.
 మృదు. నిర్బలం. పేనుకొడుకు.
 ఇంకను తలవెండ్రుకలకు సంబంధించిన
 నమన వ్యాధులకు రీటా ఆమోఘముగ
 వనిచేయును. చేనకువేల వాడి గుణ
 మను పొందియున్నాడు. మీదకూడా
 నేటినుండి రీటా వాడుకు.

రీటా
 హెయిర్ టానిక్

పండుగ మర్యాద

★ ల సూ నా ★

నీటి విఘ్నేశ్వరుని
కుంభ చనితిని గొల్వ
జుద్దికగ నేతెంచె
మంద్రదీరగ బావ;

చిల్లిగారెలదండ
చిన్న ముడుదులుగూర్చె
ఉప్పజేర్చిన దావా
మొప్పగానందించి.

నలుగులో నొకయింత
నసిగింది 'దులగొండి'
అవుపంచిత మలర
నయిపోయె పన్నెరు,

అభ్యంగనము లాయె
మధ్యమా బాధలన
ఆ గణపతికి పూజ
లర్పించి రందరును;

మర్యాదమై ముడి
మక్కువతో ఇచ్చాడు
"ఉండ్రాళ్ళు" గారేపు
గుండురాళ్ళతో నిండి,

పళ్ళు కటకటలాడ
పకపకానగి రంత
బావముఖమున చేగ
చేలాలు పలుమార్లు;

కొత్తయల్లునిపట్ట
అత్తగారెట్టులో
అవంత దయదలచె
నయిపోయె భోజనాలో;

పెద్దముడులు చేతి
ముడిచింకలో
కుద్ద యెక్కువగాగ
చుర్రుమనె నోరంత,

పండుగల మర్యాద
మెండుగా చవిచూచి
రాతిగడచునో లేదో
రథసలేక నటించు

భ్రమపడుతునే బావ
పడక జేరగదోయె

ఒక్కతరి నిల్లాలి
మక్కువలనేదిలగ;
మల్లె మొల్లలు నిండ
తెల నా తెల్లన
ముసుగులో నొకమూర్తి
మునమార గా గాంచి

నక్కతూ ననుగుతూ
'నాచెలీ' యని జేర
మల్లె మొగలలోని
పల్లెల్లు గుచ్చుకొన

ఏగిరిశేవినబావ
'నేమినాధా?' యంచు
ముసుగు తీసుక ముడి
మరి పగలబడి నవ్వి

'మగవారో' సరస
మాడేటి మొగుడమ్మ
ఎట్టెట్టు లాంతువో
రట్టులేకను కుమ్మి!

అని తలుపు చాటున్న
అక్కతో మడువంగ
మర్యాద చాలంది
మరి, తలుపు పేసింది!

★ గాజుగ్గను బద్దలై పోయింది ★

అనిపించి ఊరుకుంటుందామరి; ఆ వస్తువు కళ్ళెవరు ఉన్నాన్నాళ్ళు ఈ ఊరిలో. అదే ఒక ప్రత్యేకమైన వ్యక్తిత్వం వుండి వ్యంతఅభిప్రాయాలుంటే ఎవరెన్నామన అభిప్రాయం జోడించి మరీ ఆలోచిస్తాం. మొదట్లో చిన్నచిన్న తప్పిదాలే అయినప్పటికీ కొన్ని రోజులుగా బాధపెట్టిగాని ఊరు కోపు. మాపులో అగుగుపెట్టగానే మా ప కిపరి మాపంతా విప్పిసి మనముంగుపెట్టాం. నిజంగా అంగులో ఏదైనచ్చును. అయినప్పటికీ మొహమాటానికి ఏదొకటి 'విధి' గా కొనేస్తాం. అతిర్యాక బాధపడటం ఎలా ను ఉంటుంది.

కొందరికి నాలుగుమాపులు తిరిగి కొనుక్కొడం వచ్చును. అదేదో చేయరానిపనిగా తోస్తుంది, కొనెనే నాలుగుకొడు, మనకి వచ్చింది దొరికేవరకూ జీయుమాలునునైతం పదిమాపులు అయినా తిరిగొచ్చు. ఇంగులో కించపడాల్సిన అవసరం నాకు కనిపించదు. మాపునాళ్ళిద్దర ముహమాటానికిగాని, పది

మాపులు తిరిగేసరికి లేకగాని, పదిరోజులు వాడెనుచున్న వస్తువుల్ని చులకన చేసి, ఇట్టే కొనేయడం ఏం సబబుగా వోచదు. తృప్తికిలిగించేవాటినే కొనుక్కొనాలి.

బాగున్నా లేకున్నా

కొందరు తెలనిమల్లెపూవులాంటివారూ 'ఫెయిరీ' గా అవుపిస్తారు. మనం కూడా అలా అవుపించాలని అవికొని తెస్తాం. తీరా అవికొనిని నిలుపుటద్దంమంగు నిలుమంటే ఫెయిరీ గా అవుపించటం ఆమంచి అసహ్యం అనిపిస్తుంది కొందరు కొన్ని తీరుల బబ్బలో ఆందంగా అవుపిస్తారు. ఫలానివారు ఫలాని చీరెలో బాగున్నారని మనకు బాగున్నారే కున్నా అదే కట్టిజే! ఎర్రగా గాని, తెల్లగాగాని ఉన్న వాళ్ళకి తెల్లటి బట్టలు బాగుంటాయి. అవే పల్లటనాళ్ళు కడితే వాళ్ళ నలుపుని ఇంకొస్తే రెట్టింపునే మాపెడ్డాయి. కొన్న ఆచార మాలక వేయాలి వస్తుంది. ఇలాంటి వే వచ్చనివి కొన్ని బట్టలు పెట్టె ఆడుగు

భాగాన ఉంటూనే ఉంటే. వాటిని చూసి నవ్వుడల్లా అనవసరంగా బాధపడాలి.

బట్టలు ఉలిశవ్వదుగాని చాకలికి వేసే వ్వదుగాని మొగవారి పిల్లలజేబులో ఏమీ లేకుండా చులిపి చూడాలి. మొగ వాళ్ళ జేబులో ఎలా గూ సెగరట్ బాడి పడి ఉంటుంది. అది తీసేయకుండా అది కాస్తా మరచిపోయి ఉలికితే జేబంతా మరకవుతుందా జేబులోని పాడుం దులిపేటటుం ఏమంత పెద్ద కష్టంకాదు. అయినప్పటికీ అది మరచిపోతే ఉత్తేపుకొనికీ ఆడద్ద, తొడుక్కొనడానికి పిలుకొకుండా పాడైపోతుంది. మొదట్లో ఏకాస్త శ్రమతో చక్కబడే వస్తులునా మనసులు పాడుచేసుకోనే దాకా చేజేత్తుకొని తెమ్మకుంటాం.

బాతహింలలో పాకురు పడితే తేలిగా తీసేయచ్చు. కొని దురదృష్టం వశాత్తూ కాలుజారి పడితే మాత్రం అంతి సులువుగా గాయాలు మానవు! ఓపద్ధతీ, శ్రమమూ నియమమూ ఇవి జీవితగ మనానికి చక్కటి మారాన్ని చూపిస్తాయి. వ్యాధులలాగే, కట్టలుకూడా వచ్చాక పరిష్కరించుకోవడానికి అవస్థ పడేబగులు, రాకుండా చేసుకోవడానికి కొద్దిపాటి శ్రద్ధ తీసుకుని, కొంచెం శ్రమపడడం మంచిది. ★

★ భార్యలు - భర్తలు ★

సం సారంలో కష్టాలకీ, యిబ్బందులకీ భార్య తంతో భార్యలదే సమకొనక్కరలేదు. భర్తల ప్రవర్తన ఆదర్శంగా వున్నదని చెప్పలేము. వారిలో కూడా లోపలు వున్నాయి.

భర్తలలో అనేకరకాలమంది ఉన్నా, ముఖ్యంగా పేర్కొనదగిన వివేచితృ రకాలు రెండున్నాయి. ఇవి ఉత్తర దక్షిణాధిపాల వంటివి. ఈ రెండురకాలు ఏ పరిస్థితులలోను సమర్థతయములుకావు.

మొదటిరకం భర్తలకు భార్య గడన దాటటం ఇష్టంవుండదు. అలా ఆమె వెళ్లితమే సంభవించే ఎంతో తలవంపులయేపని జరిగిపోయినట్లు భావపడతారు. వీరి భార్యలకు, గృహకృత్యాలలో — పిల్లవాడికి ఏ చదువు చెప్పించాలి అన్న దగ్గర నుంచి ఆపూట ఏమివండాలో అనేవరకూ ఏవిధమైన జోక్యం కలగచేసుకునే అవసరంకాని, అవకాశంకాని ఉండదు. కొంతమంది తమ జీతమెంతోకూడా భార్యలకు తెలియనివ్వరు. తక్కువ జీతమైతే ఆమెద్వైలో చులకన అవుతామనే భయంకాని, జీతమెక్కువ అయితే భార్య గొంతెక్కు కోరికలు కోరి డబ్బు దుబారాచేయమంటుందన్న భయం కాని దీనికి కారణంకావచ్చు.

క్షంతవ్యంకాదు

ఈవిధమైన ప్రవర్తన వివాహమైన కొత్తలో కొంతవరకూ (పరస్పరం అర్థం చేసుకోవటం వెంటనే సాధ్యంకాదనుకుంటే) సమర్థతయ మాత్రంజేమో కానితరువాతమాత్రం తీమించరాని నేరమే అవుతుంది. భార్య పుట్టి పెరిగిన మనుష్యులను, పరిసరాలను వదిలి తనకొక ఇల్లు, ఆ యింట్లో ఒక స్థానం ఏర్పరచుకుని, గృహ యజమాని (భర్త) కష్టసుఖాలలో భాగం పంచుకోవాలనే సదుద్దేశంతో, ఆశతో వస్తుంది. భర్త తన కష్టసుఖాలు, జీవితపు రహస్యాలు ఆమెకు తెలియచేయటం అత్యవసరం. ముఖ్యంగా భర్త ఆర్థికస్థానం తంతో భార్యకు తెలియాలి. అప్పుడే ఆమె తన కోరికలను అనువులో పెట్టుకుని ఆదాయవ్యయములను సమన్వయ పరచుకో గలుగుతుంది.

“మీరు అడుగరాదు; మేము చెప్పరాదు”

కొంతమందికి తమ ఆదాయం తక్కువ అని భార్యకు తెలిస్తే ఆమె పుట్టింటి వారికి చెప్తుందని, అందువల వారిలో తన గౌరవం తగిపోతుందని భయపడతారు. కాని ఇంగిత జ్ఞానంకల ఏ భార్య అలా చేయదు. భర్త ఎదుట పుట్టింటివారిని వెనక వేసుకొచ్చి మాట్లాడుతుంది.

మృత్యుమృద్ధి మౌన

దీనా, తీరా పుట్టింట్లో మాయలు, మృత్యుంబం అంటూ అల్లింటి గొప్పతే చెప్పతుంది. ఆమె రెండు పక్షాలయందు సమాన అభిమానంతో వుండటంవలన ఏ ఒకరికి భాధకలగకుండా ఉండేట్లు చేస్తుంది. ఇక్కడ అసందర్భ మనిపించినా ఒక విషయం చెప్పాలి. ఈ రోజుల్లోకూడా చాలామంది ఎవరినైనా చూడగానే “నీ జీతమెంతో? ఏమి ఉద్యోగం? ప్రమాద నేమైనా వుంటాయా?” అని ఒక ప్రశ్నల వర్షం కురిపిస్తారు. ఈ మాదిరి మరెవరి

ప్రశ్నలు పూర్వకాలంలో మర్యాదగా భావించేవారు. కాని నేటి సంఘంలో అడుగూడని ప్రశ్నలలో మొదటిది. “మీ జీతం ఎంత? మీ జీతమెంత?” అని, ఈ ప్రశ్నలు అడిగేవారికి రెండవవారియందు సానుభూతి వుంటుందనుకోవటం పొరబాటు. కేవలం కొంత సమాచారాలు పోగుచేసుకునేందుకే అడుగుతారు. అటువంటి వారి దగ్గర జీతాన్ని గురించి, ఆర్థిక స్థితినిగురించి నిజం చెప్పవక్కరలేదు. భార్యలుకూడా యీ ప్రశ్న ఎవరైనా అడిగినప్పుడు, చెప్పితే గొప్పగా వుండేటంత జీతమైతే తప్ప, “నాకు తెలియదని హాయిగా అబద్ధం ఆడేయవచ్చు. ఒకరి గౌరవాన్ని ఒకరు కాపాడటం మన్ననూట.

ఇలా తమ ఆర్థికస్థితి చుట్టాలకు కనీసం భార్యకు కూడా తెలియనీయక, తేనిపోని గొప్పలకుపోయి అప్పులుచేసిన భర్తల మూలంగా విచ్చిన్నమైన సంసారా లెన్నో వున్నాయి. తనువారే ఎంత పశ్చాత్తాపపడి ఏమిప్రయోజనం?

చనువు, అలుసు

మరికొందరు; భార్యకు చనువినై అలుసు చేస్తుందని, సరిగా మాట్లాడా మాట్లాడక

గట్టి పళ్లు మరియు ఇగుళ్లు

అక్టివ్ క్లోరోఫిల్ గల అద్భుతమైన

అకుపచ్చని 'కొలినోస్' టూత్ పేస్ట్

- * మీ పళ్లను త్వరగా మరియు మెరుస్తూ ఉండేలా ఉంచును
- * మీ ఇగుళ్లను గట్టిగా ఉంచుటలో సహాయపడును
- * దంతవ్యాధి కలిగించే క్రిమిలను అదృశ్యం చేస్తుంది
- * వాటి దుర్వాసనను తొలగించును

కొలినోస్

ప్రత్యేకత

దాని మరుగే!

జియోప్రీమేనర్స్ అండ్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, రిజిస్టర్డ్ వాడకం దారు.

★ భార్యలు - భర్తలు ★

ఎప్పుడూ ఏదో ఒక కారణంతో చిరచిరలాడుతూ వుంటారు. చేసినపనులేవీ గురించీ మరచిపోయిన ఏదొక్క పనినో పట్టకుని సాధిస్తుంటారు. ఈవిధమైన ప్రవర్తనవల్ల గౌరవం పెరగకపోగా, ఆ వ్యక్తియందు మొదట్లో భయం, తరువాత ఏహ్యభావం సంసారమీద విరక్తి కలుగుతుంది. ఈవిరక్తి అనేక అర్థిపాలకి దారి తీయవచ్చు. సంసారంలో శాంతి పూర్తిగా నశిస్తుంది.

ఉద్యోగం చేసే స్త్రీలని మనహాయి సేమిగిలిన వారి ప్రపంచమంతా నాలుగు గోడల మధ్యనే కాబట్టి ఆమెకు సంసారమందు వినుగూ, చిరాకూ, క్రమేపీ విరక్తి కలగటం దాచేయటం ఎంతైనా అవసరం. బాహ్య ప్రపంచంలోని సౌఖ్యాలలో, వినోదాలలో పాలు సే అవకాశం కలిగించటం భర్తవిధి. ఉదాహరణకి, క్రాంతి సినీమారాగానే స్నేహితులతో వెళ్ళి చూసినచ్చే బదులు భార్యకి వీలైనపుడు ఆమెనుకూడా తీసుకువెళ్ళితే, ఆమె గృహనిర్వహణలో తానుపడిన శ్రమ సంతా మరచిపోయి, భర్తకు తనయందు గల శ్రద్ధను ఆదరణనే పూరిస్తూ వుంటుంది. అలాగే ఆమెకో చీర కావాలంటే ఏదో తెచ్చి పడవేయటమో లేక నీవే వెళ్ళి కొనుక్కొనునటమో చేసేబదులు తమకూడా వెళ్ళి కొనివెడితే ఎంతో తృప్తి పొందుతుంది. వెళ్ళినచోటికల్లా భార్యను వెంటబెట్టుకొనిపోని కాదుకాని తానొక సంసారినినీ, తన రాకకోసం, తనతో కలుగ

కోసం ఎదురుచూచే భార్య విడ్డూ ఇంట్లో వున్నారనీ భర్తలు మరచిపోకూడదు.

“మా అవిడ పరి బైతు!”

ఒకరకం వారు తమ భార్యలని యితరులకి పరిచయంచేస్తూ “ఏమీ తెలియదండి. వట్టి Country brute (పల్లెటూరి గొడ్డు)” అనీ ఇలాంటి ఇతర మాటలు అంటారు. అవతలి వారు అప్పటివరకు మాట్లాడక పూరుకున్నా, తరువాత నైనా అతని ప్రవర్తనని గర్హిస్తారు. అలా ప్రతివారిముందు ఆమెను అవమాన పరిచేబదులు, తన హోదాకి అంతస్తుకి తగినట్లు నాగరికమైన వేషభాషలు నేర్పితే ఎంత బాగుంటుంది?

భర్త చదువుకున్నవాడై భార్య చదువుకొనినదైతే సహృదయుడైన భర్త ఆమెకు విజ్ఞానం కలిగించేందుకు ప్రయత్నిస్తాడు. కొందరు తమ భార్యను చదువుకున్న స్నేహితుల ఇళ్ళకి ఎలా తీసుకు వెళ్ళడం? ఎలా పరిచయం చేయటం అని కష్టపడతారు. కేవలం స్కూలు చదువు, పరీక్షలు లేక పోయినా ఎటువంటి శుద్ధమొద్దునైనా రెండు సంవత్సరాలలో విజ్ఞానవంతురాలిని చేయవచ్చు. రీ, రిక్సాలు చదివి పెండ్లి చేసుకుని భర్త సహకారంతో డిగ్రీలు తీసుకున్నవనిత లేందో వున్నారు. అయినా డిగ్రీలు విజ్ఞానానికి కొలబద్దలా?

చాలా మంది పురుషులకు ఈ కోణాలో కూడా తమభార్యలు బయటకు వెళ్ళడం ఇష్టం వుండదు. కాని సమర్థురాలైగిన ఇతర స్త్రీల ముందు మాత్రం తమ భార్యలను హేళనచేసి అవమానం చేస్తారు. “ఆమె చూడు ఫలానా పని ఎంత తెలివిగా చేశారో, నువ్వు ఆఖరికి ఒంటరిగా ప్రయాణమన్నా చేయగలవా? ప్రక్కనేపను కెళ్ళాలంటే పది మంది సాయం పట్టాలి” ఇలా వేళాకోళం చేస్తారు. నిజానికి తామెప్పుడైనా ఆమె తెలివి తేటలు చూపించేందుకు అవకాశం ఇచ్చారా అని ఒకసారైనా ఆలోచించరు.

ఈ విధమైన మాటలవల వీరి భార్యలకు పరాయిస్త్రీ ఎదుట తనను భర్త కించపరచాడనే అవమానం, క్రమంగా రెండో ఆమె పట్ల ఈర్ష్యగా ఆ పైన వ్యేషంగా మారుతుంది. అసలు అలా ధైర్యంగా వుండటమే ఒక అవలక్షణమైనట్లు, భావించి నచ్చచెప్పకుని అలాంటి వారిని గురించి “మొగరాయుళ్ళని, సిగ్గు, లజ్జ విడిచేశారని” ప్రచారం చేస్తారు.

కారణజన్ములు

దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేక పద్ధతిలో వుంటారు కొందరు భర్తలు. వారు కేవలం ఆఫీసుకి వెళ్ళిరావటానికే పుటిస్తట్లు, మిగతా యే విషయాలలోను తమకు జోకేక్యం లేదనుకుంటారు. డబ్బు సంపాదించడంతో తమ బాధ్యత తీరిపోయినట్లు, మిగతా అన్ని బాధ్యతలు వహించవలసిన విధి భార్యలదే నన్నట్లు ప్రవర్తిస్తారు. “నాచేతనయింది సంపాదించుకు వస్తాను. ఆపైన నీ యిష్టం. నన్ను పలకరించకు.” అంటూ హాయిగా వీచేపరు చదవటంలోనో నిమగ్న లవుతాడు. వీరి భార్యలు ఇంటా బయటా అన్ని పనులూ నిర్వహించుకోవలసిందే. అంతేకాదు, వీరు తమ భర్తల ఆఫీసు కాగితాలు మొదలు, వారికి బట్టలు కొనటం వరకూ స్వయంగా చూడాలి.

ప్రాదు స్నేగడం చేసుకోవోతూ “నిన్న బజారు కెళ్ళావుకావోలు. బ్లేషు ఏమయినా తెచ్చావా?” అంటే ఎలావుంటుంది ఏ కాలర్ బటనో, చేతిగుండీలో అయితే పరవాలేదు. కాని, ఏస్త్రీ అయినా బజారుకివెళ్ళి ఒకపాకెట్ బ్లేషు ఇవ్వండి అంటే ఎంత హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది! ఇలాంటి వారు నిజంగా వున్నారా అనకండి. ఉన్నారూ-భర్తపడే శ్రమనుగర్హించి, దానిని తగ్గించేందుకు ఏస్త్రీ అయినా పాటుపడవచ్చు. కాని ఆమెను ఒక గుమాస్తాలా, యంత్రంలా చూడటం తప్పు.

“10 గంటలకు సేసువెళ్ళితే నాలుగు గంటలవరకూ ఏమి చేస్తావు? ఈ కాస్తపని చేయలేవు?” అంటే ఆమె మంచితనాన్ని లోకువకట్టి, అలుసు తీసుకుని అన్యాయంగా సాధించి బాపిపెట్టడమే అవుతుంది.

(అలాటి) గృహమే కదా...

సంసార మొక సహకార సంస్థనంటిది. భార్యభర్తల పరస్పర సహకారం మీదే ఆ సంస్థ జయపజయాలు ఆధారపడివుంటాయి. అందులో ఇరువురికీ సమాన హక్కులూ బాధ్యతలూ వుంటాయి. ఒకరి నొకరు గౌరవించుకుంటూ ఒకరిశ్రమ నొకరు గుర్తించే భార్య భర్తలుండే గృహమే స్వర్గ సీమ. అలా లేని దేమిటో మీకు తెలుసుగా!

నారసింహ లేహ్యము

బంగాళతో చేరినది మేహము, పళ్ళక, విషత్తువ వగైరా హరించి. ఎలమ రక్తవృద్ధికల్గించును. 20 రూ. డబ్బీరు 3-4-0. పోస్టేజీ రు. 1-1-0.

పి. ఎ. ఎ. అండ్ కో, (ఆయుర్వేద సమాజం పెరిడేపి (పోస్టు) — నెల్లూరుజిల్లా

నమ్మకమైన సంజ్ఞ గూడు

బియ్యంకు నిత్యవత్సకములు

కాసిముసి కష్టారిమాత్రులు.	జంజిప్ శ్లేష్మస్థితి, పిత్తశూలికి
కర్రన్ గోరొజనమాత్రులు.	జ్వరన్ సకల జ్వరములకు.
బాలక్వి వీరదనమాత్రులు.	కాలరెక్కు కొలది అశ్వశ్లేషము.

తదితర మందులకై చూకు త్రాయండి

సంజ్ఞ గూడు పత్తపాడి

హైదరాబాద్ యు.ఎస్.ఆర్. 50 నెర్రపల్లి పోస్టు.

తులసి

ఇది మన అందరి ఇళ్ళలో సాధారణంగా ఉంటుంది. తులసిలో కూడా చాలా రకాలు వున్నాయి. దీనిని సంస్కృతంలో శ్వేతతులసి, అర్ధక, శితార్ధక అని కూడా అంటారు. దీన్ని మనము లక్ష్మీతులసి అని అంటాము. ఇది హిందూదేశంలో అన్ని చోట్లా పెరిగే చెట్టు. దీనిలో ఆ నేకజాతులు వున్నాయి. భూతులసి, వనతులసి, కృష్ణతులసి, రామతులసి అని. కృష్ణతులసిని

సి. హెచ్. సావిత్రి

సంస్కృతములో మంజరీ, విష్ణువల్లభ అని అంటారు. దీని ఆకులు, కాండలు నల్లగా వుంటాయి. హిందువులు, తమ ఇళ్ళలో ఏ చెట్టు వేసినా, వేయకపోయినా, తులసి చెట్టుమాత్రము తప్పక ఉండాలి. తరుచూ మనవాళ్ళు ఏదో ఒకప్పుడు ఒక చెంచెడు వీళ్ళు పోసి, దణ్ణము పెట్టి, ఒక ఆకు కోసి నోట్లో వేసుకుంటారుకూడా. ఒంటికి మంచి దనికూడా అలా చెప్తారేమో!

తులసిచెట్టుగారి మన ఒంటికి చాలా మంచిది. ఈ చెట్టు మనం పూజచేసుకునే దుకు ముఖ్యంగా వేసుకుంటాము. పిల్లలకి,

పెద్దవాళ్ళకికూడా చిన్న చిన్న చికిత్సలకు ఈ తులసిచెట్టు మనకు ఉపయోగపడుతుంది. పిల్లలకు అప్పుడప్పుడు కడుపునొప్పి, ఆకలి లేకపోవడం మొదలయినవి కలుగుతూ వుంటాయి. చిన్న చిన్నవాటన్నిటికీ దాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళనక్కరలేకుండా, మన మే ఇంట్లోనే కొన్ని చికిత్సలు చేసుకోవచ్చును. ఇప్పుడు తులసిఆకుతో కొన్ని ఉపయోగాలు చెబుతాను. తులసి ఆకు రసం తీసి, దానిలో లేనే కలిపి పిల్లలకు ఇస్తే బాగా ఆకలి వుట్టుతుంది. జీర్ణక క్రిని కలిగిస్తుంది. ఇంకా దగ్గుకూడా తగ్గిపోతుంది.

తులసిఆకురసంలో కొంఠి పొడి కలిపి పిల్లలకు ఇస్తే, కడుపునొప్పి తగ్గిపోతుంది. తులసి ఆకు నవ్వి ఆముద్ద చెవిలో పెట్టుకుంటే చెవిపోటు తగ్గుతుంది. ఇది చెముడుకుకూడా మంచిది. తులసి ఆకు కషాయం కాచి, దీనిలో మిరియాలపొడి కలిపి తాగితే మామూలు జ్వరం తగ్గిపోతుంది.

తులసి ఆకు బాగా నలిపి ముక్కు దగ్గర పెట్టుకుని వాసనచూస్తే జలుబు తగ్గిపోతుంది.

తులసి ఆకు రసము కళ్ళలో వేసుకుంటే నీరు కారడం తగ్గిపోతుంది. ఇంకా చూపు కూడా బలపరుస్తుంది.

మందారనూనె

త్రవ్య, పశ్య నూనిగాని కొబ్బరినూనె కాని కుంపటిమీద ఒక గిన్నెలో పోసి వేటి అది మరుగుచుండగా నాలుగు ముద్ద మందారపూలు ఒక నల్ల జీడిగింజ కొట్టి వేసి ర నిమిషాలు మరగనిచ్చి దించి వడకటి చల్లారిన తరువాత ఒక స్త్రీసాలో పోసుకొనవలెను. కావలసిన వాడు మువాసనకు ఏమైతే పరిమళద్రవ్యాలు కలుపుకొనవచ్చును.

ఇది వాడితే జుట్టు పెరయుట, చూడుట వుండవు. ఎరువుగావున్న జుట్టు నల్లపడుతుంది. తలకట్లకూడా పెరుగుతుంది. ఇది స్వానుభవం.

కూచిమంచి నరోజిని, కాకినాడ.

తులసి ఆకు కషాయం, బాజి కాయ చూర్ణం కలిపి పిల్లలకు ఇస్తే భేదులు కట్టి పోతాయి.

తులసి వేరు కషాయంకాచి, పిల్లలచేత తాగిస్తే, మలబద్ధకము పోయి, శుభ్రంగా విరేచనం అవుతుంది.

ఉదయాన లేవగానే, తులసి ఆకు నవ్వి పండ్లకు బాగా రుద్దితే పండ్ల నొప్పులు తగ్గి పోతాయి.

తులసి ఆకులతో తొమ్మిది మిరియాల చేర్చి తింటే, శీతజ్వరం (చలిజ్వరం) తగ్గి పోతుంది.

తులసి ఆకు వాడుతూ వచ్చిన తిర్వాత లేలుకుట్టినట్లయితే విషము ఎక్కడు. ★

మెక్లీన్స్ ముయింతకు

ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

వంటలు:

సగ్గుబియ్యంతో వడియాలు.

సగ్గుబియ్యం ఒక సవాళేరు తెచ్చి వాటిలో పెడలు వ్రేరా ఏరివేసి ఒక గ్లాసులో కాని ఒకచిన్న గిన్నెలోగాని కొలుచుకొని వాటిని ఒక పళ్ళెములో పోయవలెను. తరువాత పొయ్యిమీద ఒక స్టీలు గిన్నెలో కాని లేక ఒక గుత్తిడి గిన్నెలోగాని సగ్గుబియ్యము కొలిచిన దానితో రి గ్లాసులు నీరుపోసి కాగ పెట్టవలెను. ఆ నీరు కాగు చుండగా నాలుగు తులములు పచ్చిమిరప కొయలు. రెండు తులముల ఉప్పు. ఒక చెంచాడు శీలకర గుబ్బుకోటిలో వేసి దంచి, పెత్తిగా నలిగిన ముద్దను ఆ నీటిలో వేయవలెను. కలిపేగా కాగినతరువాత పళ్ళెములో ఉన్న సగ్గుబియ్యమును ఆగి మైలో పోయవలెను. అది ఉడుకు చుండగా ఒక గుత్తిడి గిరి స్తో కలుపుచుండవలెను. కలు పకపోయినచో అడుగంటును. అది గరిలు గాదుగా ఉన్నప్పుడు దింపవలెను. దించిన తరువాత ఒక గంటవరకు దానిని చల్లార వివ్వవలెను. ఒక మలకమంచము మీద లేక పట్టమంచము మీద తడిపిన గుడ్డు నొకదానిని ముడుతలు లేకుండా పరచవలెను. ఆ ఉడికిన సగ్గుబియ్యమును ఈ తడిబటమీద ఒక చెంచాతో తీసి వడియాలు పెట్టివట్టు ఒక రూపాయిబిళ్ళి యంత గొప్పన పెట్టవలెను. ఇది ఎండ గట్టవలెను. ఆ సాయంకాలము గుడను యింట్లోకి తెచ్చి ఆమరునాడు గుడ మొకవైపున వన్నెల్ని తడిచేయించు ఒక్కొక్క వడియను గొత్తిగా తీయవలెను. నీళ్ళతో తడిపనిచో సగ్గుబియ్యము జీగురు కలన ఉడికరావు. అది అన్ని తీసినతరువాత చేతిలోపోసి ఎండపెట్టవలెను. వీటిని వేయించుకొని తిన్నచో బహు గాగుగా నుండును. లంఘనములు చేసినవారు కూడ

తినవచ్చును. ఇది వేసవికాలములో మధ్యాహ్నము ఫలహారముగా, కూడ తినవచ్చును.
ఎస్. కె. లక్ష్మీకాంతం
(నీ రా.)

సగ్గుబియ్యం ఉప్పు

కొవల్లిన పాము: పాపురేరు సగ్గుబియ్యం పాపురేరు పెరపప్పు, ఒకటిన్నానీ శేవ సప్పు, ఒకటిన్నానీ మినప్పప్పు, తగినంత పుల్ల ముల్లెగ, తగినన్ని పచ్చి మిర్చి అల్లం ఒక లేబుల్ మూస ఆవాలు, కొద్ది కరివే పాకు, చిన్న నేటిగిన్నెకు నెయ్యి ఒకపచ్చి కొబ్బరి చిప్ప.
ఉప్పిండిచేసి ముంగు, ముగ్గిలో సగ్గుబియ్యం నానపెట్ట వలెను. మట్టి తగినంత అవగా తడివేట్లు మూత్రం ఉంచవలెను. లేక ముల్లెగ ఎక్కువైన ముద్ద అగును తక్కువైన వానదు కొద్ది తగినట్లుగా ఉంచవలెను. సగ్గుబియ్యం అరగంట అయ్యేవరకే వాని ముల్లెగను పెట్టుకొని పొడిగా ఉంటాయి. ఈ లోపుగా మంపటిమీద గిన్నె కాలేసి పాపురేరునీళ్ళుపోసి మరిగాక, పెసర పప్పుపోసి కలయ పెట్టి మూత పెట్టవలెను. కొంచెం ఉడికక బిగుసుగానే నీళ్ళు వంచేసి ఎప్పు ఓపనివ్వాలి. కొబ్బరిచిప్ప కోగి పెట్టుకోవాలి. పచ్చిమిర్చి, అల్లం ఎన్నగా ముక్కలు తిరిగి పెట్టుకోవాలి. అప్పుడు మంపటిమీద గాణలి పెట్టి చిన్న నేటిగిన్నెకు నెయ్యిపోసి మరిగాక శేవసప్పు, మినప్పప్పు వేసి ఎరగా వేగాక అల్లం పచ్చిమిర్చి ముక్కలువేసి వేగనిచ్చి ఆవాలు కరివేపాకు వేసి చిట పట్టాడే వానిన సగ్గుబియ్యం (నానపెట్టేటప్పుడే, తగినంత ఉప్పు పోయవలెను) వేసి వేయించవలెను. కొబ్బరి కూడా వేసి ఆ వన పెరపప్పు వేసి కరివే రి నిమిషాలుంచి దింప వలెను. కొవల్లినవారు నిమ్మకాయ సిండుకో వచ్చు (సగ్గుబియ్యం శేగి గుడ్డలా జొరతాయి).

సగ్గుబియ్యం చట్నీ

కొవలిన వరుకులు పాపురేరు పెరుగు నవటాకు సగ్గుబియ్యం, ఒక లేబుల్ మూస ఆవాలు, చిరు పచ్చిమిరపకాయలు, ఒక శే

వాడె వడు?

సల్లెటూరి ఆసామీ బస్తీ వచ్చి తన కొడుకు చదువుకుంటున్న కా లే జీ కి వెళ్ళాడు. లాబారేటరీలో ఏదో పరిశోధన చేస్తున్నాడు అతని కొడుకు.
“ఒరే అగ్గాయి, ఏమిటా చేస్తున్నావ్?” అని తండ్రి అడిగాడు.
“వంటేదునాన్నా! సర్వ ద్రవీకరణ రసాయనం కనిపెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము” అన్నాడు కొడుకు.
“వాడెవడు?” అన్నాడు తండ్రి.
“వాడు కొడు నాన్నా, అది. అదొక రకం అరఖు. ఆ అరఖు దేనిమీద వేస్తే అదల్లా కరిగి పోతుంది.”
“అదా? కాగానే ఉంది గాని, మరి గాన్ని తయారు చేసిన తరువాత దేంట్లో పోస్తారా, తెలియ కడుగు తాను?” అన్నాడు సల్లెటూరి ఆసామీగా.

మరి మూస మినప్పప్పు కొంచెం కరివేపాకు. చేయనిదము: గట్టి పెరుగు తీసుకొని దానిలో తగినంత ఉప్పువేసి తరిగిన పచ్చి మిరపకాయ ముక్కలువేసి పెట్టుకోవలెను. గాణలి మంపటిమీద పెట్టి రెండున్నానీల, నెయ్యి వేసి సగ్గుబియ్యం ఎరగా వేయించి పెరుగులో పోయాలి తిరిగి బాణలిలో రెండున్నానీల నెయ్యి వేసి మరిగాక మినప్పప్పు వేసి ఎరగావేగాక ఆవాలు కరివేపాకు వేసి చిట పట్టాడే పగులుపోసి కలపవలెను. పులుపుకొవల్లినపాములపెరుగువాడివచ్చు చేయటం సులభం. ఈ వెట్నీ చాలా రుచిగా ఉంటుంది.
కె. పార్వతి దేవి (చిత్తూరు)

ఆంధ్ర -వారపత్రిక

RATNAM'S 'N' OIL

సేవించిన పూర్తి సంతోష సౌఖ్యము లభింపజేయుటకు. 1 సేపా రూ. 11-4-0.

ఎడ్యూస్మెంట్ జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. గత్తం సన్నె,

మలక పెట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు - 2

★ సలహాలు ★

ఒకరికి అవసరమయ్యాలో సలహా లివ్వటం, మన అవసరమయ్యాలో ఎదుటివారి సలహాలను పొందటమూ మానవ ధర్మం. ఎదుటివారి సలహాలు, సోదృశులైనవారూ ఎవ్వరూ సంఘంలో జీవించలేరు. ఈవిధంగా సలహా లిచ్చిపుచ్చుకోవటంలో వ్యక్తిత్వపు మర్యాదను పొందటమే గాకుండా, కొంతవరకు గాఢోపశమనాన్ని కూడా పొందవచ్చు.

కానీ, 'సలహాలు' అనేవి ఎటువంటిప్పుడూ యివ్వాలి? మన సలహాలు ఎటువంటివిగా వుండాలి? ఎంతవరకు మనం ఇతర్లకు సలహా లివ్వగలం?

అవతలివాడు అవసరంలో వుండి మన సలహాలకోసం నిరీక్షించినప్పుడు మనం మనకు తోచిన సలహా లివ్వటంలో తప్పేమీలేదు. అది చాలా మంచిపద్ధతికూడా.

ఎటొచ్చి అయినవాటికీ, కానివాటికీ కల్పించుకుని 'ఉష్సలో' నే నే, సప్తలో నే నే'నంటూ కల్పించుకుని తమ అవకాశాల మైన సలహాలతో దంపతులనుభాగ్య, అశ్రోకోడశ్శునుభాగ్య, సోఃకో, శ్శునుభాగ్య పొగులులు వుట్టించి వివేగాన్ని తిలకిస్తూవుంటే వాళ్ళిలో నే వుండి ఉంటామే!

ఈ 'కలహప్రియులు' ఇతరులకూ, అవసరమైనప్పుడు సన్నిహితుల సలహాలనుచూత్రం ఇవ్వలేరు. ఎంతకీ కౌపుంలో నిష్కానాకోడానికీమాత్రం గోహదవిస్తోంటారు.

ఒక ఎల్లమృత్యు వుంది! ఆ ఎల్లమృత్యు ఒక అల్లకారైన పుల్లమృదగరికొచ్చి 'అడమిటమ్మా! వదివా! కోడలు వచ్చినతర్వాత కూడా నీ వంటగిత తప్పదా ఏం? కోడలికి చెప్పి చెయించాలిగానీ, ఈ పెన్దరిసంలో కూడా (అవిడకు సలహావిచ్చేఅయినా పెద్ద తనంకింగే తక్కువండి) వంటతాపత్రయమేనా! నువ ఈడువాళ్ళం నలుగురం కూర్చుని కబుర్లుడుకోవలసివస్తోంది... నేను చూడు! మా కోడలికి కట్నం వేస్తే వచ్చగించా. అదికూడా 'తగ్గు' 'కాద'నకుండా ఎంతమందికైనా వండినాగుస్తోంది... చెప్పొస్తానమ్మా! సనుంది!" అంటూ ఓ పుల్లెక్కొచ్చి తీస్తుంది. ఎవరో పొగుగిరికి పేత్రనానికీ.

ఆ పుల్లమృత్యుతో కొంగం మంచిమనమైతే 'ఫరవాలేదులే వదివా! పెద్దవాళ్ళం మనం కూర్చుని చిన్నవాళ్ళ చేతి చెయించటమేమిటి.' అంటుంది. తేక అవిడే గమక ఎల్లమృత్యులంటినే అయితే కేవలం ఊకం

కోసం కొత్తకోడలిచేత తక్కిన పసంతా చేయించినా వంటమాత్రం చేయించటానికి భయపడుంది. అటువంటి పద్ధత్యంలో ఎల్లమృత్యు సలహాతో ఆ కాస్తాభయంకూడా పోయి, కోడలికి వంటయింటి పై తనం వస్యగించి తాను పొరుగింటి పేత్రవాలు పొగిస్తుంది. కొత్తకోడలికి వంటచెయ్యటం గిట్టదు. కోడలు వంటపని సరిగాచెయ్యకపోతే అతనికి కోపం. ఇది ఆ కుటుంబ కలహానికి వాంసి!

ఇంకోరకంమనుష్యులున్నారు. వీరుకొత్తగా కాపురానికొచ్చిన పిల్లదగ్గరికొచ్చి పరామర్శి

సి. కృష్ణకుమారి

సాంటారు. "ఏమ్మా! నీ భర్తజీతం రాగానే నీకిసాదా లేగా?" అని ప్రశ్నించటం, అదైన భర్తజీతంపైన పర్యవేక్షణలుభార్యవేసిన, ఆ అధికారం సంపాదించటం మనాఘనమని, ఆ విధమైన అధికారం లభించటం వగలనాదమనీ నాఖ్యానించీ మనీవల్తారు. ఈ విధమైనసలహా మరీఫూరం! ఎందుకంటే అగి భార్యభర్తల స్వయమయం. అవసరం లేకపోయినా అందులోకల్పించుకుని ఆ పిల్ల హృదయంలో 'కుపాసు' రెపుతారు.

అట్లాగాకుండా, "మాడమ్మా! మనం బుచ్చువీలవ తేలునుకునీ మరీభర్త్యు చెయ్యాలి. అవసరమైనభర్త్యులు తగించిఉంటున్నామని భర్త్యులని నీ తెలివితేటలవల్ల మీ ఆయా

కూడా డబ్బుపొదుపుగా వాడేటట్లు చేయ్యి! అని సలహాలిచ్చే పరహితాభిలాషి, అనుభవం గల గృహిణి సలహా ఫలితం చూడండి! పై అవిడసలహా ఫలితం చూడండి! ఎంత తేడాగావుంటుందో.

ఇక తోడికోడళ్ళ మధ్య కేవలతలల వెయ్యివిధాలుగా వుంటాయి. 'సాల' అక పరంకోడి పక్కంటికొచ్చిన గృహిణి ఒకామె ఆ యింటికొడలు కేదరు కుడితి పెడొండటం చూస్తుంది. అప్పుడు ఆసాల కోసంవచ్చిన గృహిణి "అయ్యో! వాతల్లీ! ఇదేంసోద్యం! రోజూచూస్తూనేవున్నాగా! రోజూ నువ్వే ఈ గేదెగర పనిచూడాలా! ఆ పెదకోడలు కర్రపెత్తినం చెయ్యటంతప్ప సేమేమిట్టదు. నే చూస్తున్నాగా!" అంటుంది ఈమెమీద ఎంతో ప్రేమ వొలకబోస్తూ.

ఈమె భావంతెలిసిన కోడలైతే, 'ఫరవాలేదండీ పిన్నిగారూ! మాఅక్కవంట యింటిపని చూస్తున్నదిగా! ఒకరం వంట యింటిపనిచూస్తే, ఇకొకరం గేదెగర పని చూస్తాం!' అంటుంది ఆమె చంపమ ఛళ్ళు మనిపించినట్లు. అదే అమాయకురాలైన కోడలయితే 'ఈకలహప్రియ' భావం అర్థం చేసుకోలేక ఇంటిగుట్టు రచ్చకెక్కిస్తుంది.

తీరిక సమయం స్త్రీలకు ఎక్కువ. ఆతీరిక సమయాన్నికూడా సద్వినియోగ పరచేనా గున్నారనుకోండి! కానీ! ఆ దిక్కిన వారిమాటే మనం చెప్పకు దేది

నీర్గా పేత్రవాలుపొగిస్తూ, ఇక్కడి మాటలక్కడా, అక్కడిమాటలక్కడా చెప్పటం, అందరికీ తనేసలహాలు చెప్పాలనీ, అందరూతివదగరికే సలహాలిరావాలనీ, అందరి సుధాగ్ని తనే గొప్పఅనిపించుకోవాలనీ తాపత్రయపడేవాళ్ళని ఏంతోమందిని చూకాను. ఈ విధమైన తాపత్రయం కలవారిని

★ నేరేడుపండ్ల రసము ★

ఈకోసాలో నేరేడుపండ్లు చెల్లకొంద కానీ లిడంటిని వీటిని చాలా సురికి తక్కుచేయరు. గాని వీటితో చేసిన జాస్ చాలా మంచిది. చెల్లకొంద కాపలుగాని గుడ్డలుగాని పరిచి పండు గులుపుకొని శుభ్రమైన పండ్లు ఏరి తీసుకొనవచ్చు.

ఈ పండు అర్రనేరు తీసుకొని వీటిలో ఒక గిడ నీళ్ళొకపాసి పొయ్యి మీద పెట్టాలి. ఏలకులు, లవంగ మొగలు పొడి చేసి దానిలో వేయాలి. 5 నిమిషాలు పొయ్యిమీద ఉంచి దించాలి. ఆనక

పండ్లను చేత్తో పీసికీ, రసముపండి పిప్పిని పార వేయవలెను. మిగిలిన రసములో తొక్కలు తేకుండా వడపోసి తగు మాత్రముగా చక్కెరకలిపి ఒక పీసాలో దాచుకొని ప్రతిరోజూ భోజనము తరువాత 1-2 టేబుల్ స్పూలు తాగిన మంచిది. జీర్ణానికి మంచిది. విరోచనకారి. రక్త వృద్ధి కలిగిస్తుంది. ఇది 4, 5 రోజులు నిలువ ఉంటుంది. అయిపోతే సురల చేసుకొని దీన్ని కొన్నాళ్ళు సేవించుట మంచిది.

ఎ. చంద్ర, తెనాలి.

మామంటే జాలీ, వచ్చా కూడా వస్తూ వుంటుంది.

మాకు తెలిసిన ఒకామె వున్నాడు. ఆమె వంటిది. ఆ వున్న ఒక్క మామకు కాపురానికి వెళ్ళిపోయింది. ఇంకేం! ఈమెకు చక్కటి తీరిక సమయం! ఉదయం బడింటికేలేచి పని ప్రారంభిస్తుంది. మాపటికి కూడా అన్నం అప్పుడే వండేస్తుంది. ఎనిమిదింటికల్లా భోజనంతో సహా ససంతాపూర్వమవుతుంది. ఇక విహారానికి బయల్దేరుతుంది. ఏ బాదబయిలేని ఈమెకు పని అయిపోయిందని అందరిళ్ళల్లానూ ఎనిమిదింటికే పని అయిపోతుందా? పని కాలేదు చళ్ళునులేదు! రావద్దనటానికి వీలులేదు. పనికాదు. నానా అవస్థ పడాల్సి వస్తుంది. సాయంత్రం ఆరింటికాకా ఆమె ఇరుగు పొరుగుల ఇళ్ళల్లోనే - వుంటుంది.

పోనీ, అందరి యిళ్ళకు అట్లా తిరుగుతుంటే వాళ్ళమీద 'అభిమానం' అన్నా వుండుతుందా అంటే అదిలేదు. పోనీలే పాపం! తోడులేని మనిషికదా అని మేమంత ఆప్యదాప్యదూ చేసుకున్న 'టిఫిన్' అది సగూడేవాళ్ళం. పచ్చి మిర్చి ముక్క అయినా మిగల్గుకుండా తిని ఆఖరికి 'కొత్తిమీరవాసన ఎక్కువై వెగటుగా వుందనో', 'కొరం ఎక్కువయిందనో', ఉప్పు ఎక్కువయిందనో' చెప్పి తిలకు రుచిగా లేదని తేల్చునేది. నా కెవ్వరికీ కనిపించని లోపం ఈవిడ కెలా కనిపించిందా అని మేము ఆశ్చర్య పోయేవాళ్ళం.

అవి ఆనకాయపెట్టిన కొత్తగోలులు. మేము మా ఇరుగుపొరుగుల్లోపోయి ఆమెకు కూడా 'రుచి'కి సంపాము. మర్నాడు ఆమె మా ఇంటికి వచ్చింది. 'ఆనకాయ' రుచి ఎట్లా వుందని మేమడిగితే 'ఆ...ఫరవా లేదులే! కొంచెం ఘాటు తగినట్లుంది. అయినా మాకొంట్లో నేను ఏ ప్రాగ్గాయ వేసికాపరే ఆరు నెలలయినా రుచి చెడకుండా 'ఘమ' 'ఘమ' లాడుతూ వుండేది. ఇప్పుటి వాళ్ళకారుచి కుదుర్తుందా? నేను చూస్తున్నాగా. మర్నాటినుంచీ పాత వాసన కొద్దంటుంది. అన్నది చేతులు, మూతి తిప్పతూ.

ఆవిడ కుచ్చితపు స్వభావానికి అందరికీ కళ్ళు మండిపోయి క్రమంగా ఆవిడ అంటే ఒకవిధమైన నిరసనభావం మా అందరిలోను ఏర్పడింది.

ఈవిధమైన నాల్గు తాము చేసేపనులే ఘనమైనవని, ఇతిగాల సమర్థి చులకన చేద్దామని ప్రయత్నిస్తారు. అందరూ తమ దగ్గరికే సలహాలక వచ్చి తమని పొగడాలని ఆశిస్తారు. తీరా అలా జరక్కపోయేసరికి ఎడటివారితో చెప్పి పొధిస్తారు. మొదట్లో వీళ్ళను ఇతిర్లు

లక్ష్యంచేసినా, క్రమంగా అలక్ష్యభావం ప్రత్యక్షంగా కాకపోయినా, పరోక్షంగా యేర్పడుతుంది.

'ఏమిలేని విస్తరి ఎగిరెగిరి పడుందన్న' సామెత ప్రకారంగా మంచివాళ్ళెప్పుడు తొణకరు, అవసర సమయాల్లో ఆడుకుంటారు. మాట సహాయంచేస్తారు. ఈ సహాయబుద్ధి లేనివాళ్ళ పరోక్షంగా విరోధాన్ని పొందటానికి వాంఛిస్తారు.

అసలు వెనుకటికంటే ఇప్పుడు ఇటువంటి 'చేతకాని సలహా' వాళ్ళ సంఖ్య చాలావరకు తగ్గిపోయింది. పట్టణాలలో ఇటువంటి బాధ ఎక్కువగా కనిపించదు. ఇక ఎటొచ్చి, గ్రామాల్లోనే నాడూ, నేడూ కూడా ఈ దురలవాటు ఎదురవుతూ వుంటుంది. దానికికారణం తీరిక ఎక్కువ కావడం అనుకుంటాను.

ఈవిధమైన అలవాటు పోగొట్టుకోవాలంటే ఏదో ఒకపని చేస్తూండాలి. అసవసరంగా ఇంకొకళ్ళ విషయాల్లో జోక్యం కల్పించుకోకుండా వుండాలి. అంతగా పని పాట లేనివాళ్ళు ఏపు సకపతనమూ చేయాలి. అదికాపోతే 'హరిస్వరణ' చేస్తేసరి. ఇట్లా జరిగినరోజే ఏ ఏమిస్య అయినా దానంతట అదే మాయమవుతూ వుంటుంది.

చార్యం నారదమహర్షి 'కలహప్రియుడు'

సగుభియ్యము పెరుగువడ కావలసిన సామానులు

ఒకప్పు సగుభియ్యము, ఒకటిన్నర కప్పు తియ్యనిపెటకు, సరిపడ ఉప్పు, పావుపాను నెయ్యి.

చేయవిధము:—సగుభియ్యము రాయిరన్న లేకుండా కుంభంగా చేసుకొని పెరుగులో రెండుగంటలు నానపెట్టాలి. గోలు కుంభంగా కడిగి తడిలేకుండా తుడిచి సరిపడ ఉప్పువేసి నానబోసిన సగుభియ్యము మైత్రిగా రుబ్బుకొని నెయ్యిపోసి కళాయి పాయియిమిద పెట్టి నెయ్యివరుగుతుండేప్పుడు అరటి ఆకుముక్క తీసుకొని నిమ్మకాయంత ముద్దతీసికొని ఆకుమీద పెట్టి పల్లగా ఒత్తి, నెయ్యిలో వేసి ఎర్రగా వేసిన తరువాత తీసువలెను. ఇవి వేడిమీద తిన్ని ఘుమఘుమ, లాగుతూ చాలా రుచిగా ఉంటవి. కొరం కావాలనుకునే వాళ్ళు వాళ్ళిష్టమైన ఏ పదార్థంతోనయినా తినవచ్చు.

ఎస్. ఎల్. పి. కనకరత్నము

గా అవతరించాడంటే లోక కల్యాణార్థం! మరి ఈ 'కలహప్రియుల' సంఖ్య? ★

వి(ప్రు)నాయకుడు

(32-వ పేజీ తరువాయి)

పొందవలసినదేనా! అలాగే తే జేవ లోకాలే తల్లడిల్లిపోనా! ... చంద్రుని తప్ప మన్నించి కాపం ఉపసంహరించుకోజేసి!" అంటూ ప్రార్థించారు.

అంతమంది పెద్దలు ప్రార్థించిన తరువాత హైర్వాన్ని చిక్కబట్టుకొని అవు నన్నట్లు దేవివైపు క్రిగంట ప్రాధేయ పూర్వకంగా చూశాడు భోలానాథుడు.

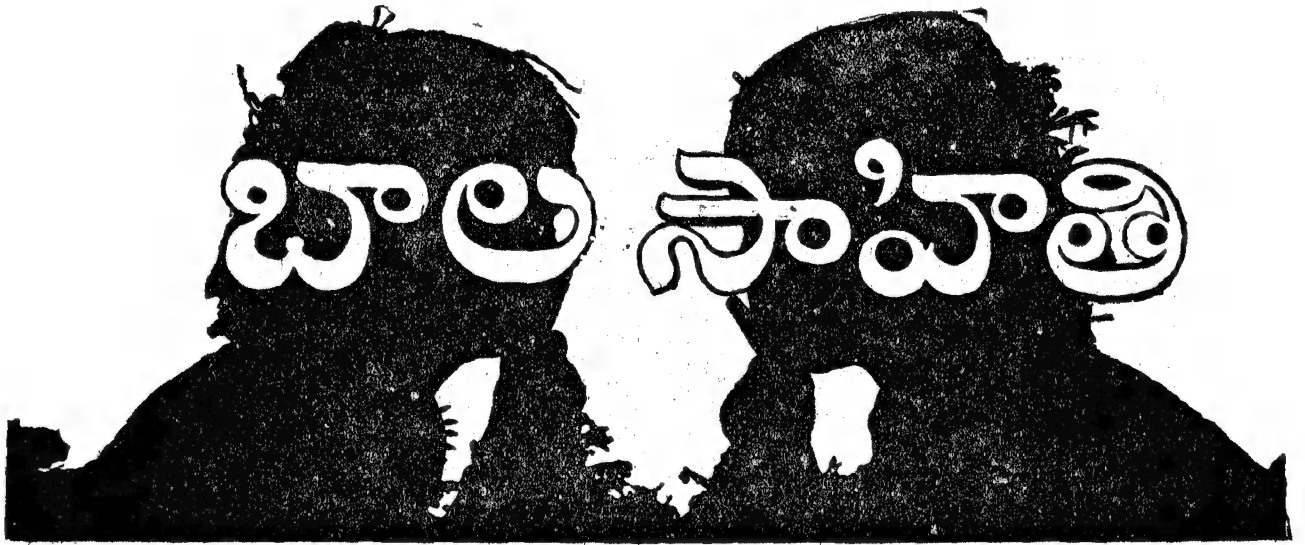
"సరే! మీ కోర్కె మన్నిస్తాను! అన్నట్లు చిరునవ్వు విసిరి బొజ్జయ్యను తొడమీద కూర్చుండి బెట్టుకొని బొజ్జ నిమరుతూ "కాపాన్ని పూర్తిగా ఉపసంహరించుకోవడం నాకీషంలేదు. కొని ఏనాడైతే నా చిటి తండ్రి విఘ్నాధిపతి అయ్యాడో ఆనాడు (అనగా భౌద్ధపద శుద్ధచక్ర) వినాయకుని తమ విభవముకొలిది పూజించిన వారు చంద్రుని చూచిననూ దోషములేదు. వారి కటి నీలాపనిందలూ రావు!" అంటూ తన కాపానికి మార్గంతరము తెలిపింది ఆదిత్యి.

చివరకు ఆదిత్యికి గూఢ స్వార్థమే! తన కుమారుని గొప్పతనం నాలుగు కాలాల పాటు నిలిచివుండాలని ఆమె ఆభిలాష! ఎలాగైతే నేమిటి? విఘ్నాధిపతి దవతలలో గొప్పవాడై కూర్చున్నాడు! ... ఏతిల్లి తన కుమారుని ఉన్నతని ఆశించుడు?...

లోకేశ్వరి తనయ్యత్వంలో అనుకోని పరిస్థితులలో పుష్టించ బడ్డాడు వినాయకుడు. ఆదిత్యికి అలాగు ముద్దుబిడ్డా వినాయకుడు. విఘ్నముల కన్నిటికీ అధిపతి వినాయకుడు. అతనిని పూజంపక చంద్రుని నూత్రే తప్పక నీలాప నిందలూ నెత్తిన పడతాయి. నీలాప నిందలవల్ల గౌరవ హాని... దానివల్ల ఆర్థహత్యవరకూ మనసు పోవడం—

వీటన్నిటి కొరణంగా వినాయకుడు భారతీయులకు పూజనీయుడయ్యాడు. రాజు లేమిటి... మహారాజు లేమిటి... కొమ్మలూ తిరిగిన మహావిష్ణువు వరకూ అందరూ ఆనాడు విఘ్నాధిపతిని పూజిస్తారు. తప్పదు!... పొందువులకున్న యిన్ని పండు గల్లో ఏది చేయకపోయినా వచ్చిన యిబ్బంది ఏమీలేదు కాని... విఘ్నేశ్వరుని భౌద్ధపద శుద్ధ చక్రం నాడు పూజించినవారికి మట్టకు చాలా అనర్గాలు ఒసగూడుతాయి! అది మట్టకు నిజం! కాబట్టి మనం భౌద్ధపద శుద్ధ చక్రం నాడు విభవంకొద్దీ వినాయకుని పూజించి తిరిద్దాం! ★

★ కుటుంబ కలహం ★

వర్ణింప తరముగాదండీ!-గొప్ప
వాడైన యాశివుని -
ఘోర గృహకలహంబు॥ వ॥

ముల్లోకముల నేలు -
ముక్కంటి దొరయింటి
కల్లోల మది మహా -
కవులకైననుగాని॥ వ॥

గణపయ్య వాహనము -
గనిసంత నోరూరి
మ్రుంగ జూచెడి అతని -
మెడలోని పాములను
వారింతువార తెవరండీ! -
అయ్యారే !! వ॥

ఆపాములను జీల్చు -
అవకాశ మెప్పుడని
కార్తికేయుని నెమలి -
కాచుకొని యుండునట॥ వ॥

గణనాయకుని మోము -
గని యేనుగని యెంచి
పార్వతమ్మను మోయు -
బులమైన సింహంబు
పెనుబొబ్బలిడ బూనునంటా! -
అబ్బబ్బ॥ వ॥

పార్వతమ్మనుజూడ -
పడదంట గంగకును
గంగమ్మ యనగానె -
కాదంట పార్వతికి॥ వ॥

కలకాల మీపోరు -
గాంచజాలక వడిగ
కడతేరగాదలచి -
కైలాసనాథుండు
కాలకూటము మ్రుంగినాడూ!
అహ్లాహ్లా॥ వ॥

[“అత్తం వాంఛతి” అను శ్లోకం ఆధారంగా]

సముద్రాల లక్ష్మయ్య

దొంగయ్యకి

అధ్యాయములు

ఒక రాజుగారి రాజ్యంలో నలుగురు ఆరితేరిన దొంగలుండేవారుట. ఆరవై నాలుగు కళ్ళలోనూ చోరకళ్ళలో వారి చే అందెవేసిన చెయ్యి. ఆ చోరశిఖామణులను నమోదించడానికి రాజభటుల మాటలించి రాజుకు కూడా ప్రాణాలుండేవి కావు. అందుచేత వాళ్ళకి పట్టపగ్గాలుండేవి కావు. నిలుచున్న పడంగా నిర్భయంగా నిలువు దోపిడి చేసేవారుట. చివరకి రాజు రాజకీయాలుకూడా మానుకుని రాత్రింబగళ్ళు వీళ్ళని పట్టుకుందుకు ఉపాయ మాలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు హతాశుడైపోయి.

ఒకసారి వాళ్ళు యిక తమరిన్ని ఢిక్కిరించి పట్టుకోగల వీరుడెవ్వరూ ఈ రాజ్యం మొత్తంమీదే లేడని స్వేచ్ఛగా దొంగతనానికి బయలుదేరివెళ్ళి యిష్టం వచ్చినట్లు దోచుకున్నారు. ఆ దొంగల ఏమరిపాటు గ్రహించి సమయంకోసరం ఎదురుచూస్తూన్న రాజభటులు పెద్ద సైన్యంతో ముట్టడించి వాళ్ళని పట్టుకుని కాళ్ళకి సంకెళ్ళేసి రాజు ముందర నిలబెట్టారు. రాజు వీళ్ళని దయ తలిస్తే లాభంలేదని వెంటనే ఉరిశిక్ష విధించేవాడు పరమ సంతోషంతో!...

రాజుగారి ఆజ్ఞప్రకారం వెంటనే ముగ్గురు ఉరితీయబడ్డారు. తర్వాత నాల్గవవారివంతు వచ్చింది. ఆ నాల్గోవాడు వాళ్ళందరిలోకి దేవాంతకుడు సరాంతకుడూను.

వాడు ఎట్లాగయినా యుక్తిపన్ని ఉరిశిక్షనుంచి విముక్తి పొందాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. అతని కొక మంచి ఉపాయం తోచింది. వెంటనే అతను తన్ని ఉరితీయచున్న తలారులదగ్గరకువెళ్లి—మీరేమోముగ్గురినీ ఉరితీసేశారు. ఈ నిమిషంలోనే నేను కూడా ఉరితీయబడతాను. కానీ నాకొక మంచివిద్య... రాజులకి....మహారాజులకి కూడా పనికివచ్చే మహత్తరమైనవిద్య

జె. వి. రత్నాపతి

వచ్చును. మీ రొకసారి నాకు రాజుగారి దర్శనమిప్పించండి. నేను రాజుగారి కావిద్య బోధించిన తర్వాత నన్ను యథాతథంగా ఉరికంబాని కెక్కించుదురుగాని. లేక పోయినట్లయితే అటువంటి రాజ్యాన్నే కాకుండా ప్రపంచాలనుకూడా జయించగల అత్యంత మహత్తరమైనవిద్య నాతోటే నశించిపోతుంది. కనుక నాప్రార్థనను రాజుగారికి విన్నవించమని ప్రార్థించాడు.

తలారివాళ్ళు రాజుగారికి సంగతి వెంటనే తెలియజేశారు. రాజు వెంటనే ఆ దొంగని విలిపించి అడిగాడు. దొంగ రాజుగారి ఎదుట నిలబడి చేతులు జోడించి—“మహాప్రభూ! నేను బంగారాన్ని పండించగల విద్యని ఎరుగుదును. బియ్యపుగింజలంత బంగారు విత్తనాలు చేయించి నాటిస్తే ఒక్క పదిహేనురోజుల

కంతా ఒక పెద్ద మహావృక్షము తయారైపోతుంది. ఆ చెట్టుకి మామిడి వండ్లంత బంగారుపండ్లు పండితయారవుతాయి—మహారాజా! ఇంక నేను యితరకంటే ఎక్కువ అధికంగా చెప్పను. తమరు నేను చెప్పినట్లు చేసినట్లయితే తమరికి నా సత్యాసత్యాల సంగతి సంపూర్ణంగా తెలియగలదు!” అని అతినమ్మకంగా కబుర్లు చెప్పాడు. దొంగ మాటలకి రాజుకి చాలా ఆశ్చర్యమేసింది. రాజు దొంగని దగ్గరకు పిలిచి—“సీమాట సమ్మవచ్చునా?” అని నిలవేసి అధికారంగా అడిగాడు. దొంగ—

“ప్రభూ! తమరు పరీక్షచేసి చూడండి. నేను నా మాటని నిలబెట్టుకుని సత్యాన్ని నిరూపించగల్గినట్లయితే నన్ను ఉరినుండి... విడుదలచెయ్యండి ... లేనిచో... అన్యధా!...” అని చెప్పాడు.

రాజు దొంగమాటలకి దోహదమిచ్చి అతన్ని పరీక్షించడానికే ప్రయత్నించాడు. వెంటనే బంగారపు ధాన్యపు గింజలను తయారుచేయించి వోరునికిచ్చాడు. బంగారు గింజల్ని చూసి దొంగ—“మహారాజా! విత్తనాలు తయారయ్యాయి. వీటిని యధావిధిగా ఎవరిచేతనైనా నాటించండి!” అన్నాడు.

“నువ్వే వెళ్ళి నాటిరా!” అని రాజుజ్ఞపించాడు.

“నేను అపవిత్రుణ్ణి...అయోగ్యుణ్ణి...స్వామీ! నాకు వీటిని నాటడానికి అధికారంలేదు. ఎందుకో తమకే తెలుసు ననుకుంటాను. నేను మ్రుచ్చును. కనుక తమకే వీటి నెందుకు నాటి

ప్రయత్నించరాదు? ఎందుకంటే ఎవరైతే ఒక్కసారి కూడా దొంగతనం చెయ్యరో వాళ్లే ఈ విత్తనాల్ని నాటాలి! అని విన్నవించాడు.

రాజు చాలాసేపు ఆలోచించి - “బాల్యంలో నేనుకూడా మాతండ్రి ధనాన్ని అపహరించాను. ఇప్పటివఱకు ఎన్నో రాజ్యాల్ని కొల్లగొట్టాను. అందుచేత నాకు కూడా ఈ విత్తనాల్ని నాటే అధికారం లేదు” అని చెప్పాడు.

“పోనీలండి, మీ రాజదర్బారులో ఏ ఒక్కరైనా సరే ఆ పనికి అర్హులైతే అవస్యం... పిలిపించండి. కనీసం రాజ్యంలో ఏ సభ్యుల గల నాగరికుడైనా సరే...” ఆ దేశించాడు.

సభలో కోలాహలం బయలుదేరింది. ఎవ్వరూ కూడా గుండెల మీద చెయ్యి వేసికొని ఆ విత్తనాల్ని నాటడానికి ముందుకు రాలేక పోయారు. అందరూ తమ తమ నేరాల్ని నిరూపించుకున్నారు.

అది మీ దొంగ పరిగబడి సవ్యతూ - “ఇక్కడి రాజు, ప్రజలు, అందరి కందరూ దొంగ తేలియినప్పుడు ఉరికంబాసి కక్కడానికి నేనే అపరాధం చేశాను?” అని అడిగాడు దొంగ మాటల కందరూ ఆశ్చర్యపోయి పగలుబడి సవ్యకున్నాడు. రాజుగారు కూడా ఆశ్చర్యారంభంతో - “సెహబాస్! నువ్వు దొంగవైరా... దొరచే! బుద్ధిమంతుడవు. కనుక నేను నిన్ను విడిచిపెట్టస్తున్నాను” అని చెప్పి అతనికి తన దర్బారులో ఉద్యోగ మిప్పించి అతని కుమారున్నానికి ఎన్నో బహుమతులిచ్చాడు.

రోజూ దర్జాఅయిన వస్త్రధారణ

— ఆయనకు బట్ట క్రంగునను బాధ లేదు!

దుస్తులు క్రంగకుండా సౌగండుగ ఉండుటకు ఆయన బట్టలు కొనేటప్పుడు ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ డ్రెసు మార్కు ఉన్న వాటినే కొంటారు. కనుక బట్ట క్రంగుతుందనే బాధ ఆయనకు లేదు. ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ లేబిలుగల బట్ట ఫ్యాక్టరీనుండి వచ్చే ముందే తగినంత క్రుంగించబడుచున్నది కనుక యొక క్రంగనే క్రుంగదని ఆయనకు తెలియును.

లేబిలుమీద ‘**SANFORIZED**’

REGD. TD. MK.

ఈ గుర్తు ఉన్నదా అని గమనించండి

అలాచేస్తే మీ దుస్తులు చాలనట్లుగా ఎన్నటికీ క్రంగవు!

రిజిస్టర్డ్ వేయబడన ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ అనే డ్రెసు మార్కునకు లభింపజేసిన క్లూయర్, పీకోడి అండ్ కంపెనీ ఇన్కార్పొరేటెడ్ (పరిమితమైన బ్యారత్ యు. ఎస్. ఎ. లో పంపాపితము) వారిచే ప్రచురింపబడినది. ఈ కంపెనీ యొక్క కచ్చితమైన ప్రమాణముంకు రిజిస్టర్డ్ క్రుంగకుండా ఉండే బట్టమీదనే ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ డ్రెసు మార్కు వేయబడు అంగీకారము యిస్తాము.

లవరముంకు: ‘సాన్ఫోరైజ్డ్’ వర్షిన్, 95, మెరీక్ డ్రైన్, బొంబాయి 2 ACP 4367

ఎవరు సమర్థులు?

పూర్వం ఒకపూళ్ళో రామశర్మ, కృష్ణశర్మ అనే యిరువురు బ్రాహ్మణులు వుండేవారు. ఇద్దరూ మిక్కిలి స్నేహితులు. శాస్త్రాలు బాగా అభ్యసించినవారే! కాని వారి దురదృష్టమేమో ఎక్కడ బ్రతుకుతెరువు కానక, చివరకు భిక్షమెత్తుకుంటూ కాలక్షేపం చేయ సాగారు.

ఉదయాన్నే యిద్దరూ భిక్షకై వెళ్లి వచ్చి వండుకొని తిని, నిద్రిం తగా వుండేవారు.

కాని వారికి ఒక్క విషయంలో మట్టకు తగువు వచ్చేది!

‘అంతా దైవయత్నమే! దేవుడి నిర్ణయానికి తిరుగులేదు. అతడు ఎలా చేయాలంటే అలా చేయ గలడు!’ అనేవాడు కృష్ణశర్మ.

దానికి అంగీకరించేవాడు కాదు రామశర్మ! ‘దేవుడనేవాడే లేదు. దైవయత్న మెక్కడిది! అంతా రాజయత్నమను! మన కళ్ళముం దున్న రాజే గొప్పవాడు. అతను తలచుకుంటే ఏదైనా చేయగలడు’ అనేవాడు.

ఇద్దరికీ యీ విషయంమీద నిత్యం గొడవ జరిగేది. అలా ఆ తగువు దిన దిన ప్రవర్ధమానమై చివరకు వాల్లిద్దరూ బద్ధశత్రువు లైనంతవరకూ పోయింది. వారు చేరే అయిపోయారు!

ఈవిధంగా రోజులు గడిచి పోయాయి. ఒకనాడు రాజవీధిలో

అటునుంచి రామశర్మ యిటునుంచి కృష్ణశర్మ వస్తూ రాజమహలువద్ద కలుసుకున్నారు.

“ఏమి రామశర్మా! ఊమమేనా! ఇంకా దేవుడులేడనే నమ్మకంలోనే వున్నావా!” అన్నాడు కృష్ణశర్మ కల్లా కపటం లేకుండా.

“ఏమిటయ్యా దేవుడంటావు! ఎక్కడున్నాడని? చూడు రోజూ కుంచానికి తక్కువగాకుండా బియ్యం విరివిగా సంభావనలూ పొందు తున్నాను. రాజమహల్ లో,

నాగేశ్వరరావుబాబ్జి

నన్నెంతో గౌరవిస్తారుచెప్పి ఇదంతా రాజయత్నం కాదంటావా! దేవుణ్ణి నమ్ముకున్నావుగదా నిత్యం ఏపాటి సంపాదిస్తావు. నీపొట్టకే చాలపు గదా బియ్యం? దైవయత్నమే వున్నట్టయితే నాలాగే వుండక పోదువా!’ అన్నాడు రామశర్మ కృష్ణశర్మను హేళనచేస్తూ.

దానికి కృష్ణశర్మ ఏమీ సమా ధానం చెప్పలేకపోయాడు. తిన్నగా భిక్షకోసం వెళ్లిపోయాడు.

వీరి సంభావన మేడవైనుంచి ఆలకిస్తున్న రాజగారు రామశర్మ ‘అంతా రాజయత్నం’ అని తనను మెచ్చుకున్నందుకు ఉప్పొంగిపోయి, అతని కేమైనా బహుమతి యిచ్చి అతని పేదరికాన్ని పోగొట్టాలని

అనుకున్నాడు. వెంటనే భటునిచేత రామశర్మను అంతఃపురానికి పిలిపించాడు. ‘ఓ హా! ఏమిఅదృష్టం! రాజాగారు పిలిచారంటే మాటలా!’ అనుకున్నాడు రామశర్మ.

రాజగారు ఒక పెద్ద గుమ్మడి కాయ తెప్పించి, దాన్ని లోన గుల్ల చేయించి అందులో రత్నాలు, బంగారపుకాసులు, విలువైన ఆభరణాలు పెట్టించి, మల్లా ఎప్పటిమాదిరి పైన మూతపెట్టేసి, రామశర్మకు బహుమానంగా యిచ్చాడు.

రామశర్మ యింటికి గుమ్మడి కాయను తీసుకు వెళ్లి ‘కోసి చూసి, అందులోని సంపదను చూసి ఒక్క సారే ఆశ్చర్యపోయి తనని యింకా గొప్పగా మెచ్చుకుంటాడని రాజు అలా చేశాడు.

“ఏమిటో మణులో, మాన్యాలో యిస్తాడనుకుంటే యింత బరువుగల గుమ్మడికాయ నెత్తిన బెట్టాడు! ఇదెవడి క్కావాలి! ఛీ పాడు!” అను కొని రామశర్మ దాన్ని తీసుకు వెళ్లి ఒక కోమటిశెట్టి కొట్లో యిచ్చేసి, వంటకు కావలసిన సరుకులు వట్టుకు చక్కాపోయాడు.

భిక్షమెత్తుకోవడం పూర్తి చేసి కృష్ణశర్మ ఇంటిముఖంపట్టాడు. ఆరోజు కృష్ణశర్మకు బియ్యం ఎక్కువగానే దొరికాయి. అతను ఆరోజు తిన్నా, యింకా మూడు రోజులకు సరిపడే బియ్యం మిగులుతాయి. కాని కృష్ణశర్మకు యిల్లంటూ

లేదు ఎప్పటికప్పుడే స్వాహా చేసే
స్తాడు అందువల్ల మిగిలిన బియ్యము
శెట్టికొట్టో యిచ్చేసి యే మై నా
వెచ్చాడు తీసుకు పో వచ్చు నని
వచ్చాడు అక్కడ రామశర్మ శెట్టి
కిచ్చిన గుమ్మడికాయమీద కృష్ణ
శర్మదృష్టి పడింది

“శెట్టిగారూ! చాన్నాళ్ళనుంచీ
గుమ్మడికాయ వండుకుంటిందామని
భ్రాంతిగా వుంది ఈ బియ్యం తీసు
కొని దాన్ని యిద్దరూ! ఊరకనే
యిచ్చినట్టు సంతోషిస్తాను”
అన్నాడు కృష్ణశర్మ

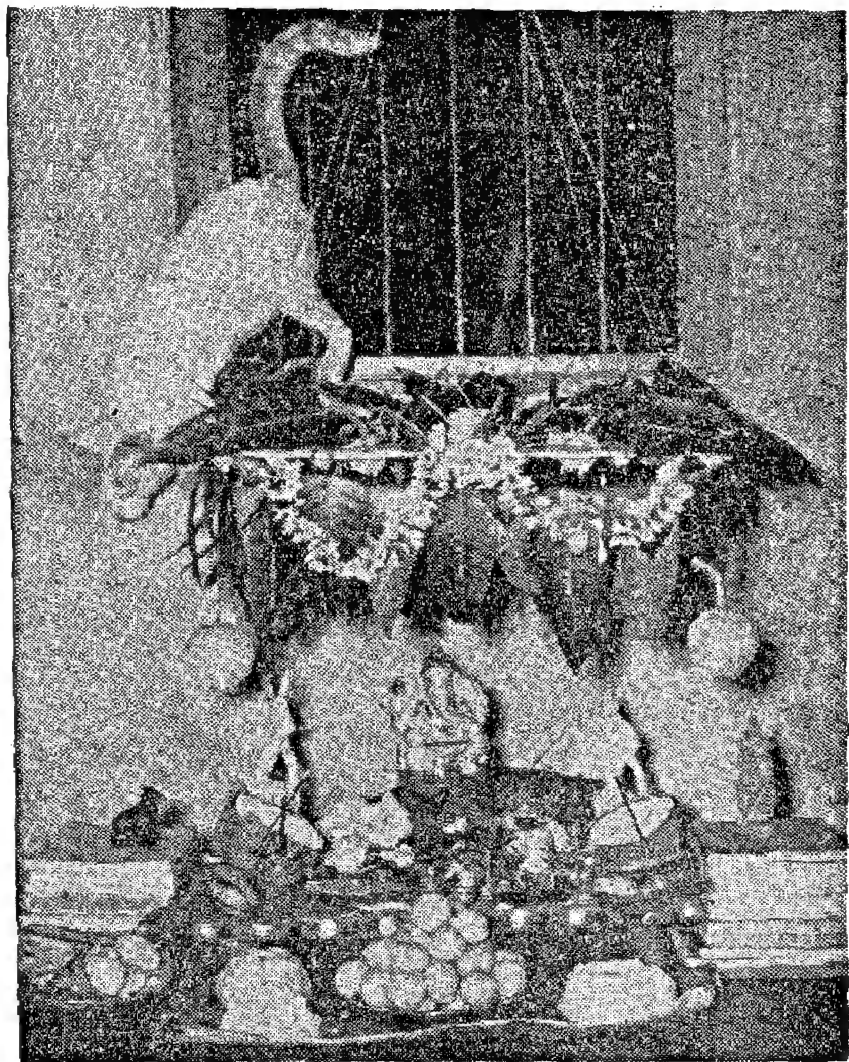
“అదేమన్నమాట! ఊరకనే
శట్టుకెళ్ళండి! దాన్ని నేను మట్టుకు
ఏంకేసుకుంటానూ! మీరు సంతో
షంగా తృప్తిగా తింటే నాకు
పుణ్యంరాదూ! తీసుకు వెళ్ళండి!”
అంటూ కావలసిన వెచ్చాలు,
గుమ్మడికాయ కృష్ణశర్మకు
యిచ్చాడు శెట్టి

కమ్మగా తిందామని గుమ్మడి
కాయ తెచ్చుకొని కోసి చూశాడు
కృష్ణశర్మ ఆశ్చర్యం! దాని నిండా
బంగారమూ, ఆధరగాలు చూసి
కృష్ణశర్మకళ్లు మిరిమిట్లు
గొలిపాయి

“ప్రభూ! ఇన్నాళ్లకు నా మీద
దయకలిగిందా! వైకుంఠవాసా! అను
కున్నాడు కృష్ణశర్మ

కృష్ణశర్మకు అకస్మాత్తుగా
అదృష్టంతిరిగిందని, బిక్కసారే పెద్ద
ధనవంతుడయిపోయాడని విని రామ
శర్మ భీషానికి వెళ్లకుండా తిన్నగా
కృష్ణశర్మవద్దకు వచ్చాడు కృష్ణ
శర్మ అప్పుడే పెద్దమేడ కొనేసి
అందులో అతి వైభవంగా వుంటే
న్నాడు రామశర్మను ఆదరంగా
లోనికి తీసుకొని వెళ్లి కూర్చో
బెట్టాడు

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

ఉండ్రాళ్లకోసమా? ఉండ్రాళ్ల
దేవుని వాహనం కోసమా?

—భోటా పసలకృష్ణకుమార్.

“రామశర్మా! ఈ అదృష్ట
మంతా దైవయత్న”మంటే నీవు
చూ ఆశ్చర్యపోతావు సుబ్బి
శెట్టి కొట్టలో యీ గుమ్మడి
కాయ వుంటే కూర వండుకుండా
మని అడిగి తెచ్చుకున్నాను. కోసి
చూస్తే అందులో అన్నీ
రత్నాలూ, బంగారపు కాసులే!
చెప్తా! ఇందులో రాజయత్న
మేమైనా వుందా! లేక దైవయత్న
మని ఒప్పుకుంటావా!” అన్నాడు
కృష్ణశర్మ

రామశర్మ తన దురదృష్టానికి
విచారించాడు! తేలుకుట్టిన దొంగ
వలె అనలు సంగతి బయటపెట్టక
“నిజమే కృష్ణశర్మా! రాజయత్నం
వల్ల ఏదీ ఫలించదు అంతా దైవ
యత్నమేనని అంగీకరిస్తున్నాను”
అన్నాడు

పాత స్నేహం మరిచిపోకుండా
ధనం వచ్చిందని గర్వపడక కృష్ణ
శర్మ రామశర్మనుకూడ తన
తోట వుండమన్నాడు యిద్దరూ
ఆ ధనం అనుభవించారు!! ★

సినిమా

‘స్థిరీయడం వరిజాడం ఇక్కడ డబ్బు నిలకడలేదు’ — ‘ఫీలిం పరిశ్రమ ఆర్థిక పరిస్థితులు’ పదిహేనానాడు పెదల గోపి జరిపి తేల్చినది ఇదీ లాంబాయిలోని వాణిజ్య క్రాస్త్ర పట్టణద్రుల సంఘం అధ్యక్షుడు ఈ గోపి జరిగింది ఫీలిం పెడరేషన్ అధ్యక్షుడు ఎం. వి. బిలిమెరియా, దర్శకనిర్మాతలు విజయభట్, బిమల్ రాయ్, నిర్మాతల సంఘాధ్యక్షుడు కె. పి. తివారీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ సంఘం అధ్యక్షుడు బి. డి. బహదూర్ మొదలగు వారంతా పాల్గొన్నారు.

“వేటి చలనచిత్ర పరిశ్రమకు ఆర్థిక పుష్టి లేదు భద్రత లేదు డబ్బు సరఫరాకు అప్పకొత్తిగ వసతులులేవు” అని వీరి ప్రశం గాలనల విశేషం అయింది.

బొంబాయి సినిమాలేఖ

“ఇందుకు కారణాలు ప్రభుత్వ నైఖరి, ప్రజాభిప్రాయం” అని బిలిమెరియా విమర్శించారు. బలవత్తిరమైన క్రమ పులతో పోరాడుతున్న పిరుడితో వేటి ఫీలిం పరిశ్రమను పోల్చి, ఈ పిరుడు ఎన్ని యుద్ధాలు చేసికా పీడిపోకుండా, ఎలాగో తనకు కరుణా డబ్బారు.

“పెట్టుబడికి అప్పు తెచ్చుకోవేవాడు ఇచ్చుకోవలసినవడియి మిన్నంటుతున్నాయి అంత చారుణమైన వడికి డబ్బు తెచ్చి ఇందులో పోయడం ఎంత ప్రమాదకరం అని పిరుండ్ వేరే చెప్పనక్కరలేదు ఫీలిం బ్యాపారానికి ఏ బ్యాంకు మద్దతు ఇవ్వదు డబ్బు ఇవాళ వస్తున్నట్లు రేపా తిరుగుతూ ఉంటుందన్న సమ్యక్తంలేదు వచ్చే మునుపల క్రొత్తలనుబట్టి వ్యవహారం వరు మ్నాంది” అని బిలిమెరియా వివరించారు.

నిర్మాతదృష్టిలో ఆర్థికపరిస్థితిని వివరిస్తూ నిజాయితీ మాట్లాడారు ఈ పరిశ్రమ ప్లాకు ఎక్స్ పేంజిలాంటిదని ఆయన అభిప్రాయ వద్దారు అమాంతం లక్షలు పురియవచ్చు, ఉత్తర క్షిణాన అదంతా మారించుకుపోవచ్చు కాగా ఈ దిశిం లో ‘చలనచిత్ర నిర్మాత’ అని పిం చుకుంటున్న ఆసాహికి నిజంగా ఉండల్సిన లక్షణాలూ, సామర్థ్యం లేవు అని ఆయన అన్నాడు. ఫలానావాడికి సినిమా తియ్యడం గురించి ఏం తెలుగు? ఎంత తెలుగు అన్న గోడవ అక్కరలేదు డబ్బు పుటించుకోవాలి. ఆ క్రితుఖ్యం అని ఆయన విమర్శించారు.

రాను పరిస్థితులు బాగువడాంటే, పరిశ్రమ గట్టిగా కౌలు నిలదొక్కుకుని ముందుకు పోగాంటే ఫీలిం బ్యాపారానికి కొన్ని సత్ప్రమాణాలు నిర్ణయించుకోవాలని, వివిధ కాలం కార్యకలాపాలను బాగా సమన్వయించి వడపాలనీ, ఆపైన విశేష మార్గలో

ఎక్కువగా మన చిత్రాలకు కౌలు షూటా దించ ప్రయత్నించాలనీ మూచించారు. దేశంలో చలనచిత్ర ప్రదర్శనకాలలు ఎక్కువగా కట్టించడం, మంచి మంచి చిత్రాలు రీయడం, జనంకూడా మంచి రేడా లేడా తెలుసుకుని మంచి చిత్రాలను ప్రోత్సహించడం చాలా అవసరమని కూడా ఆయన చెప్పారు.

ఈ పరిశ్రమకు ప్రభుత్వం ఇతోధికంగా సహాయంచేయాలని బిమల్ రాయ్ మూచించారు. ఉన్న పకంగా ఈ పరిశ్రమనుమానే భద్రత, స్థిరత్వం అన్నవి ఏకోకావాకనడటం లేదని ఆయన చెప్పారు. నటుడు

అనుపమావారి “ఎం ఎల్ ఎ” చిత్రంలో సావిత్రి.

హోలీవుడ్ తారల పెళ్ళిళ్ళూ విడాకులూ చాలాసార్లు హాళనపాలయ్యాయి దుస్తులు మారినంత త్వరగా భర్తలు మారిపోతారన్నాడు ఒక హోలీవుడ్ ప్రముఖుడు

ఒక తార కార్యదర్శి ఆవిడ తాలూకు రికార్డులు పదిలపరచడంలో కాస్త అవాగ్రహిగా ఉన్నందువల్ల, కొగితలు అంతయిపోయాయి ఒకసారి అవసరం వచ్చి ఆ తార పెళ్ళిళ్ళూ విడాకులూ చేరినాడే వేసుకోగా, పదిసార్లు పెళ్ళాడి, పన్నెండుసార్లు విడాకులిచ్చినట్లు తేలిందట

దిలీప్ కుమార్ డబ్బుదొరికి పోకుండా చలన చిత్రకళ, నటన వగైరాలగురించి పెద్ద పెద్ద మూలలతో గంభీరంగా ఉపన్యసించారు

అచైన కె పి తివారీ (బి ఎం పి పి -), బి డి బరూచా (సి ఇ ఎ బి) కె బి యాంగ్ లు ముగుయా, ఈపరిశ్రమకు చెందిన వారందరూ సక్రమ భద్రత లేదనే భావంతో, ఎవ్వరూ ఏమవుతుందో అన్న ఆందోళనతోనే అవస్థపడుతున్నారని చెప్పారు

దావాదీనా, పరిశ్రమకు ప్రతినిధులనతగ్గ ఈ పెద్దలంతా ఈ ధోరణిలో మాట్లాడి సాధించిన దేమిటి?

దేశంలో డబ్బుగలవారందరికీ, ఈ ఫిలిం పరిశ్రమతో జోక్యంవుంటే డబ్బుతినక తప్ప దన్న భావాన్ని కలిగించడమే

సాధికారంగా మీరుచెప్పిన వాదాలూ చేసిన వివరణలూ మానిన ఏపెట్టుబడిదారుకు ఇందులో డబ్బుపెట్ట మనసొప్పుతుంది? మరింతమంది దీనితోటి రావడానికి జంకి తొలిగిపోతారు గదా

తమాషా ఏమిటంటే, పరిశ్రమ కష్ట సుఖాలగురించి ఇంత అవరళంగా ఉపన్యసించిన ఈ నాయకులలో ఏ ఒక్కరూ, ఈనాడు ఇక్కడ ఉన్న లోపాలను ప్రస్తావించలేదు "స్టార్ సిస్టం" అనబడే దురాచారగురించి మూలవరసకేవా ముచ్చటించలేదు చిత్రనిర్మాణ వ్యయం తారాపథాన్ని అందుకోవడానికి ఒక ముఖ్యకారణం పెద్ద తారలకు చెల్లించవలసివస్తున్న రుసుమే అన్న సంగతి వీరందరికీ తెలుసు అనేకవిధాల ఈ తార(రా)న విధానం పరిశ్రమప్రగతికి ప్రతిబంధకం అవుతోంది ఇటీవల ఇది మరి పెరిగింది ఇక్కడ కొందరు నటీనటులు ఈనాడు వనూలుచేసే రుసుములు హోలీవుడ్ తారలరుసుమునుమించిపోతున్నాయి మళ్ళీ, హోలీవుడ్ నటుల నియమాలూ, కట్టుదిట్టాలూ ఇక్కడ లేవు అక్కడ ఇంకొక నటీనటులు ఒక్కొక్కప్పుడియోకు చెందిన కళాకారులూ గానే ఉంటున్నారని ఆ స్పటియో పేరిట వచ్చేచిత్రాలలోనే వారు ఉంటారు నిర్మా

తలు ఇప్పటికీ నటులూ వింటారు ఇక్కడ వారికి అపొటి కట్టుదిట్టాలూ లేవు నటుడికి ఇదంతా వచ్చినపుడూ, తీరికైనపుడూ నిర్మాత మాటింగ్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి ఒక్కొక్కరు అరడజను పైచిలుకు చిత్రాలలో ఉంటారు చిత్రంవచ్చినపుడు వీరికి నపుకు 'కాంప్లీట్ వరాలు' ఇస్తారు ఈ పద్ధతి దక్షిణాదివ కూడా వ్యాపించింది హానికీ, నటులకు భారీఎత్తున రుసుములు చెల్లించి, వారి కళాకళలపట్టి అన్నీ నడపడానికి అక్కడివారే ఎక్కువక దోహదం చేశారు తమ చేతులారా అయిలలోకి తెచ్చిన ఈ తార(రా)న విధానం చివరకి పరిశ్రమ శ్రేయస్సుకే హానికరంగా పరిణమించగలదని గురించడం అవసరం

(ఆంధ్ర వారపత్రిక బొంబాయి విలేఖరి)

గృహ ప్రవేశం

ప్రముఖనటుడు శ్రీ సందమూరి తారక రామారావు కోడంభాకంలో ఒక భవన నిర్మించారు. ఆగస్టు 15 క లేదీ ఉదయ 9 గృహప్రవేశ మహోత్సవం జరిగింది. శ్రీ రామారావు, ఆయనతోడ శ్రీ లక్ష్మయ్య చౌదరి, సోదరుడు శ్రీ త్రివిక్రమరావు ఫలపుష్పదులతో ఆతిథులకు స్వాగత మిచ్చారు చలనచిత్ర పరిశ్రమలోవారంతా వచ్చి, శ్రీ రామారావుకు శుభాకాంక్షలు తెలిపి, కానుకలు చదివించారు.

నఅంతరం విందుజరిగింది

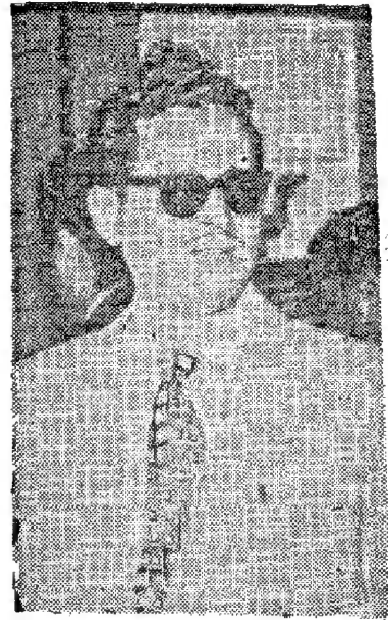
శ్రీ శక్తి ఫిలింస్ వారి "హారా బిడ్డ"లో మధుబాల

★ సినిమావార్తలు ★

విజయగోపాల్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "గంగా గారి సంవాదం" నిర్మాణం సగం వరకూ పూరి అయింది. సి హెచ్ నారాయణరావు ఇందుకూ శ్రుతి ధూమిక నిర్వహిస్తున్నాడు. గంగా కృష్ణకుమారి, గారిగా జానకి నటిస్తున్నారు. కొంత తాళావు నారదుడు. వాగయ్య, వాగభూషణం, చంద్రకేళి, సీతారాం, రమణారెడ్డి వంగర, ఆర్ వి కృష్ణారావు, పాలడుగు, సీత, సీతారామమ్మ మొదలగువారు పాల్గొంటున్నారు. రచన కరకురాం సంగీతం పెండ్యాల వాగేశ్వరరావు నృత్య దర్శకుడు వెంపటి ('నవ్వునుందరి') సత్యం, కళాదర్శకుడు హోట.

కత్తిం వి ఎస్ రెడ్డి నిర్వహిస్తున్నాయి. * * * చేతనా ఫిలింస్ వారి చిత్రం "జీవన యాత్ర" ఆగస్టు తయారైంది. కే ఎస్ ప్రకాశరావు దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడు. ఈ చిత్రంలో రమణారెడ్డి, నూరజీ, చదలవాడ కుటుంబరావు మొదలగువారు నటిస్తున్నారు. ప్రధానపాత్రలూ నిర్వహించే వారెవరో ఇంకా తెలియరాలేదు. ఈ చిత్రానికి మాలూ పాటలూ అనిసెటి సుబ్బారావు వ్రాస్తున్నారు. సంగీత దర్శకుడు రమేష్ వాయుడు. * * * వేషనల్ ఆర్ థియేటర్స్ వారి "పాండు రంగు మాహాత్మ్యం" కమలాకర కామేశ్వర రావు దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడు. తయారవుతోంది. రామా

రజనీశ్వరాలు జరుపుతున్న చిత్రం "పావనా" నిర్మాత గురుదత్

విజయగోపాల్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "గంగాగారి సంవాదం" లో గంగాభవానిగా కృష్ణకుమారి

రావు, అంజలి ది, వివి ఫరోజ్, శివరావు మొదలగు వారు నటిస్తున్నారు. రచన సముద్రాల జూరియర్. సంగీతదర్శకుడు టి వి రాజు.

* * * సరస్వతి వారి 'భలే అమ్మాయిలు' సెప్టెంబరు 15 విడుదల అవుతోంది. సావిత్రి గిరిజ, రామారావు, జగ్గయ్య, రేలంగి పాలావ్ వారు రచన సహానాటకం సంగీతం రాజేశ్వరరావు, దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్య.

* * * రాఘవయ్యగారి దర్శకత్వం వహిస్తున్న తున్న మరోచిత్రం జలరుహిణి "రాజవంశిని" రామారావు, ఆర్ వాగేశ్వరరావు, జీ వరలక్ష్మి, మొదలగువారు నటిస్తున్నారు. రచయిత మల్లాదిరామకృష్ణశాస్త్రి, సంగీత దర్శకుడు టి వి రాజు.

* * * ప్రభావారి 'ఆడపెత్తనం' ఆరు రిలీజ్ (తోడి కోడళ్ళు) సుబ్బారావు దర్శకత్వం వహించాడు. తోంది సగం పైచిలుకు పూరి అయింది. అంజలి దేవి, వాగేశ్వరరావు, రేలంగి, గుమ్మడి రమణారెడ్డి, అమ్మజీ, నూర్జీ కొంత మొదలగువారు నటిస్తున్నారు. రచన పినికెటి, శ్రీ రామమూర్తి.

* * * శ్రీ రాజరాజేశ్వరి ఫిలిం కంపెనీ వారి "కృష్ణమాయ" సగం పైచిలుకు పూరి అయింది. దిపావళి కొనుకగా విడుదల. కొవచ్చుననుకుంటున్నారు వాగేశ్వరరావు, జమున నటిస్తున్న చిత్రానికి సి ఎస్ రావు దర్శకుడు. రచన రావుల సత్యనారాయణ.

అక్క చెల్లెళ్లు

ఎడిలే పడ్డవాళ్ళపట్టు రాలాయి. పొర బడిలే పక్కవాళ్ళవి రాలాయి. అయితే చెడ్డవాళ్ళకి మాత్రమే పైనుదుపాయం జరుగుతుందనీ (పొర) పడ్డవాళ్లు నిశ్చయంలా ఉంటారనీ సినిమానీతి.

కథలలో సుధలగా చెప్పకొరగడబూన, చెల్లెల అధికారాలూ ఉన్నవాళ్ళు పొరబాటున పొరబడినా ఎంతెక్కుదో సినిమాకథలు సంభవిస్తాయో చెప్పలేము.

‘అక్క చెల్లెళ్లు’ (శివరాత్రిపిక్చర్స్) చిత్రంలో ముగ్గురు చెడ్డసినిమాకి థేజరిగింది.

ఒక ధర్మరావుగారికి బోలెడు డబ్బులు, ఇద్దరు కూతుళ్లును. అందుకని ఆయన ఆస్తిని, రెండుతో భాగించి పంచు ఇచ్చాడు. చెడ్డమాయ పడ్డ చాలామందికి కొబ్బటి, (కొనవర్ పజిల్లులో కాంచిన నేషన్ పెర్మ్యూటేషన్ సూత్రాల లెక్కల ప్రకారం) ఆమె ధర్మ సుదర్శన జూదరి. అతిగాడు భార్య వాటాడబ్బు పట్టుకుని ‘వేకాట (వి)కుల’తో జూదం ఆడి, ఓడి, పోయాడు. కాస్త అటూ ఇటుగా, ధర్మరావుగారి రెండో కూతురు సుగమ చెలి అయింది. ఒక మధు, ఆమె తోలుతున్న కొరక అడ్డపడి, అడబ్బకడూరి వారింటి అలుడుగా పడ్డాడు. (పత్రికల భూమికను చూక్కో తిరగేసి నట్లు మార్చి, ఈ పాత్రను రూపొందించారు) తక్షణం ధర్మరావుగారు కొలకర్మంచేస్తూ చెడ్డకుమార్తెను, ఆమెకుమారుడు మురళీనీ చిన్నల్లిడికి, కుమార్తె సుగమికి బిచ్చిస్తారు. పడ్డ ఇమిడేడేక బడదీదిలాగా ఇంటికి పెట్టనవహిస్తుంది. అప్పుడు, సూర్యకాంతం భద్రప్ప అనే విలన్ వేషంలో వచ్చి ఆ కుటుంబంలో కలతలు కేపుతుంది. ఆస్తికి అధికారిణి అయిన సుగమ ‘బడదీదీ’ ఖాతిరు చేయటం లేదంటూ ఆరంభించి, సుధలో అనాంకా రాన్ని మేల్కొలుపుతుంది. అక్కడితో ఆపిల్లికి లిక్కరేగి, బొబ్బలుపును ఇల్లువెల్లి గొడుతుంది— ‘ఎక్కడ ఉండాలిన్నవాళ్ళో’ అక్కడే ఉండాలంటూ పడ్డ అత్తింటికి వెళ్లిపోతోంది. అయితే సుధ భర్త, మధు తను ఉండాలిన్నవోల ఉండడు. వదిలే కొడుకు కొసం బెంగ పెట్టుకొని, రోజూ పొరుగురు వెల్లిమాసివస్తాడు. లెక్క ప్రకారం ఈ రూవాడా, సూర్యకాంతం అతడినెత్తిన అభాండాలు వేస్తారు. సుగమా ధాధర్మరావుని కింకిస్తుంది. పడ్డ అత్తింట ఉండలేక

ఇల్లు వదిలిపోతుంది; కొద్దినపటిల్లో ఆమె కొడుకు సంబంధంలో తప్పిపోతాడు. పడ్డ, నేవుడిపాదాలమీద తలమోచుకొని ఏడ్చి మతిపోగొట్టుకుని క్యారక్టర్ యాక్షన్ చేస్తూ ఉంటుంది.

కాలం నాడు ‘రాండ్స్ హార్వెస్ట్’లో కనబడ్డ ‘టెక్నిక్’కు దేశవారీ తర్జుమా ఏమిటో దరిమిలా అనేక భారతీయ చిత్రాలు మాచిన

తిరగేసిన చూక్కో

ప్రేక్షకులకు గుర్తు ఉండి ఉంటుంది. తలకి దెబ్బ తగలడంవల్ల మతిపోయిన వాళ్ళికి, మళ్ళీ తలమీద అలాటి దెబ్బ తగిలితేనే (గాడ్ థాట్ లాగా) స్మృతి కలుగు

“నేనా? మా అక్క?”

తుంది. చ్చనచిత్ర మనస్తత్వశాస్త్రవేత్తలకు ఈ జాడ్యంమీద గురి ఎక్కువ అని సిద్ధుంది. ఈ చిత్రంలో కూడా పడ్డ మళ్ళీ చిన్న కొండమించి తూలిపడడంవల్ల నే కొలుకుంటుంది. ఈ లోగా మధునూదనరావు నేపథ్యగీతాలకు తగిన నటన ప్రదర్శిస్తూ కొండలా, గుట్టలా పడి తిరగడం, సుధతన పొరపాటు తెలుసుకు తేలిగా నాలి క్కరుచుకోవడం, గారడీనాడి పాలబడి, అడేగాడిలో బాగు పడి మంచుమంచి పాటలు (చాలామంచివి) నేర్పుకున్న మురళి అందంబటే తిరగడం, వెలిబాగులవాడుగా, నివృణ్ణియోజకుడుగా కనుపించి అందర్నీ తెగవెన్వించే ఇంద్రజాతి ప్రాఫెసర్ ‘హాహా, ఇంద్రజాలం చేసినట్టే, అందర్నీ ఒక చోటికి చేర్చి, అపారాలు సరి చేయడం చకచక జరిగిపోతాయి. అంతో గుళింగా ఉంటారు.

వాళ్ళకస్తాలకు కొరకులైన దుర్మార్గులు భద్రప్పనీ, పూజారి గవరయ్యనీ, గ్రూపు ఫోటోలోకి విలవకుండా తగిన శాస్త్రీ చేస్తారు.

* * *

ఒక విధంగా, ఈ కథా, దీన్ని ముందుకు లాగిన నాలుగు ‘బోడాలా ఫూడాలు’ కొంతవరకూ అని సాగిస్తే దారికూడా పాతవే అయినా, కథనడవిన దర్శకులు సార్యభాష అమానుల్లాలు సృజనాత్మికమైన ప్రతిభను ప్రదర్శించి, ఉన్నంతలో చెప్పకొరగినంత గొప్పగా, తెరమీద కథను చిత్రించారు. సాధారణంగా కనపడే చాడస్తాలకు చోటి వ్యకుండా, అనేక ఘట్టాలను కృత్రింగా, పదునుగా చిత్రించారు. అయితే ‘ప్రేక్షకుల గ్రహణ శక్తిమీద, ఇంకొస్త గౌరవం ఉంచి, ఈ చిత్రంలోని ‘తనలో తాను’ లూ ‘తనలో తాను’ లూ కాస్తంత తగించి ఉంటే ఇది మరింత రాణించి ఉండేదనిసిస్తుంది. కథకుకూడా కాస్త పుష్టి చేకూరేది.

అక్క చెల్లెళ్లుగా శ్రీరాంజని, కృష్ణకుమారి. మధు, సుదర్శనలుగా అమర్ నాథ్, రాజనాల, ప్రొ|| హాహా గా రమణారెడ్డి, అతడి జంటగా లక్ష్మీకాంత, దుర్మార్గులుగా సూర్యకాంతం, వంగర వెంకటసుబ్బయ్య, ధర్మరావుగా పెరుమాళ్ళు, ఆయన సుమాస్తాగా సి. ఎస్. ఆర్., మురళీగా బాల నటుడు నాగేశ్వరరావు పాత్రోచితమైన నటన ప్రదర్శించారు.

ఈ చిత్రంలో విశేషకర్షణ పాటలూ, వాటికి పెండ్లాల నాగేశ్వరరావు గూర్చిన వరసలును.

27 వ పేజీలో చిత్రం వేసినవారు ఎమ్. ఆర్. నాగభూషణ్ - బెంగళూరు

'వి నాయ క చ వి తి'

వాలుగారిలో పడవలా సాఫీగా తాపీగా, సాగిపోయే 'వినాయక చవితి' (అశ్వరాజ్ పిక్చర్స్) చిత్రం ఆగస్టు 22 న ఆంధ్రలో విడుదల అయింది. అందరికీ తెలిసినదే అయినా, అందరూ ఏటేటా చెప్పి, చెప్పించుకునే కథను, దర్శకులు సముద్రాల రాఘవాచార్య (ఇజేతోలిసారి), తెరమీద కూడా రక్తిచెడకుండా చిత్రించారు. హాస్యం పేరేట పెకిలిపేటలకు ఆస్కారం ఇవ్వకుండా, కథావస్తువుకు తగ్గస్థాయిలోనే చిత్రాన్ని నడిపారు. దీనికి మాటలపాటల రచనకూడా ఆయనే చేశారు. సంగీతదర్శకుడు ఘంటసాల.

వినాయకుడు చంద్రుని శిషింఛడం నాందిగా ఆరంభించి, శ్రీకృష్ణుడు తన పై పడిన నీలాపనిదను తొలగించుకొని, సత్యభామ, జాంబవతీయుతుడై ద్వారకకు చేరుకొన్నవృత్తాంతాన్ని సమగ్రంగా చిత్రించారు. ఇందులో మనోహరుడుగా భాసించిన

కృష్ణుడు (ఎస్. టి. రామారావు) ప్రణయ ఘట్టాలలో అతి సున్నితమైన లలితమైన హాస్యాన్ని కూడా అందించాడు. కృష్ణ పాత్రకు రూపకల్పన, నిర్వహణకూడా, అటు తీవ్రని, ఇటు చిలిపితనాన్ని కూడా మేళవించి నిలుపుకొన్నాయి. సత్యభామ పాత్రనిర్వహణకూడా ప్రశంసనీయంగా ఉంది. చివర మటుకు, హఠాత్తుగా సత్యభామ 'నాగినీస్, బాణీలోపాడుతూ 'హాలెనీస్' డాన్సు చేయబోవడం చూస్తే మనసు చివుకు మంటుంది. సత్రజిత్ గా గుమ్మడి, రుక్మిణి జిగా కృష్ణకుమారి, ప్రసేనుడుగా రాజనాల, సత్యభామకోసం కృష్ణుడిపై పగబట్టిన శత్రుధన్యుడుగా ఆర్. నాగేశ్వరరావు, నారదుడుగా ఆర్. ప్రకాష్. శివ పార్వతులుగా జి. ఎస్. స్వామి (ఈ చిత్రానికి సహాయదర్శకుడు) నూర్యకళ, జాంబవతిగా సత్యజిబి, వసంతకుమారు

ఆగస్టు మొదటివారంలో మద్రాసు అన్నామలైహాల్ లో తెలుగు నాటకాలు ప్రదర్శించబడ్డాయి. "సతీసావిత్రి" లో యమధర్మరాజు గా వేమూరి రామయ్య.

పోన్నలూరి బ్రదర్స్ వారి "శోభ"లో రామారావు, రమణారెడ్డి.

బాలకృష్ణ నటించారు.

ఈ చిత్రంలో చక్కని పాటలూ పద్యాలూ శ్లోకాలూ, పద్యనిమిది ఉన్నాయి. తద్వారా సంగీతదర్శకుడు ఘంటసాల లిచ్చి తెలుగు సంగీతాన్ని వినిపించారు. ఘంటసాల మాధవ పెద్ది సత్యం, రామారావు, సుశీల, లీలరాణి, సరోజిని, వైదేహి, సత్యవతి జమునారాణి, ఆయా పాటలను క్రావ్యంగా పాడారు. సత్యభామ, చెలికత్తెల యుగళగీతి, దానికి పసుమర్తి కృష్ణమూర్తి కల్పించిన నృత్యం చాలా బాగున్నాయి. కృష్ణలీలల నృత్యాలు కూడా ఆహ్లాదకరంగా ఉన్నాయి.

ఎనాటి దైనా, ఎలాటికథైనా నీనిమాలోకి ఎక్కినప్పుడు సందేశాలివ్వడానికి సందేశహించనవసరంలేదు. అందుకని, ఇందులో సామ్యవాదాది నినాదాలను కూడా చొప్పించారు.

ఇవికాక ఖడ్గదా మల్లముపియ్యదొలు, రథాలమీద ఫోటో టెనిక్ తరుము లాటలూ, ఆఫ్రికాలో సింహాల పోట్లాటలూ అవి ఉన్నాయి.

పుణ్యం పురుషార్థమూనూ... సత్కృతలక్షేపం కావాలంటే నిక్షేపంగా వెళ్ళి మోక్షోపమ్యు.

నవకేతన్ వారి :

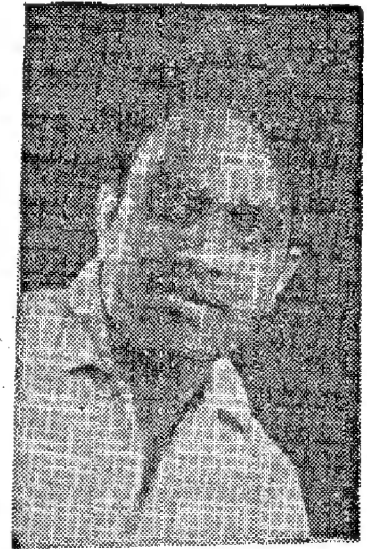
★ 'నా దో గ్యారా' ★

‘క్రమబాటు’ భేదనవన్న మామూలు నిమ
యం చాలివుడ్ వాళ్ళకి చిదంబరహస్యం
లాంటిది వాళ్ళు సాధారణంగా ఏదో
పీమాట ముందర ఆసుకుని ఆ మేరకే
చిత్రాలు తీస్తారు నవరసాలూ మిళాయింద
డం ఆసే విద్య అన్ని జేకాల వారికీ ఇంకా
తెలీదు బొంబాయి చిత్రాలలో సంగీతం
లాగే, కథ కల్పనలో కూడా ప్రాక్టర్స్
మాల సమ్మేళనం ఇప్పుడు పై స్థాయిని అందు
కొంది అంతర్జాతీయ స్థాయిలో సంబంధాలు
అత్యంత సన్నిహితం అవుతున్నాయన్న
మాట ఒకరినొకరు—ముఖ్యంగా మనము
చారిన బాగా అర్థం చేసుకుని, వాటిని మన
కథలో పదార్థంగా వాడుకుంటున్నాం

* * *

వారసులకూ వేవారసులకూ పదకొండు
అక్షర రూపాయల ఆస్తి విషయంలో సాగిన
సమరం, దేవానంద్ కొత్తచిత్రం “నా దో
గ్యారా” (నవ్ కేతన్ ఫీలింస్) లో కథా
వస్తువు ఇందులో మార్పిడి, పరిశోధన ఉన్నాయి
‘నరాలు’ తెగే ఉత్కంఠ వుంది అని
పుట్టుకున్న లెగకుండా ముందర విశ్రాంతిగా
చిత్రంలో మూడింట రెండుపాళ్ళు కథ బద్ధ
కంగా ఆవలించి పడుకుంటుంది అంతసేపూ
దేవానంద్, కల్పనా కార్తిక్ ల యుగళ
గీతాలు, ఒకటి రెండు దాన్సుల లాంటివి,
వినవచ్చు—కనవచ్చు ఇష్టాయిష్టాలను బట్టి
ఆనందించవచ్చు వీటికి సదుపాయంగా ఒక
ఫోటోజెనిక్ వాన్ ఉంటుంది

కథారంభంలో, దబ్బులేక తిప్పలు పడు

కనకదురా నాట్యమండలివారు ఇటీవల
మద్రాసులో ప్రదర్శించిన ‘కురుక్షేత్ర’
నాటకంలో దుర్యోధన పాత్ర ధరించిన
ధూరిపాళ పీఠారామశాస్త్రి

దీప్ ఆండ్ ప్రదీప్ వారి బోరిసులో నాయక నాయకులు
ప్రదీప్ కుమార్, కుభుజ్జు

కున్న మదనకు (దేవానంద్) అతని మామ
మనోహర్ లాల్ ఆస్తి సంక్రమించిన వారై
చేరుతుంది యూంసుని రైల్వే వెళ్ళొచ్చు,
లేదా మంచికారణం కొనుక్కుపోవచ్చు కాని
అతగాడు గది అది సదుపాయంగా ఉన్న
‘వాన్’ సేపుచ్చుకు ఆడుతూపాడుతూబయలు
దేరుతాడు మానగారిపోరు పెల్లిపీటలమించి
పారిపోయివచ్చిన రక్ష (కల్పనా ఆనంద్)
ఆకలితో ఇరిగడుతుంది దారిలో

ఆపైన ఇద్దరూ దారిపాడుకున్నా దూర్వయిట్లు
పాడుతూ వెళ్తుంటే ఇదివరక నాయకీ
నాయకులు పండు వెన్నెలలో ఇలాంటి
పనులు చేసేవారు ఇందులోనూ, బహుశా
ఇటువైవా ముందు టెండలో ఆసురును
రంటూ, చిడిముడిపడుతూకూడాపాడుతారు.
ఎండవేడిమికి నోరెండివా, దాహం తీర్చు
కోవడం మర్చిపోయి ఇంకో యుగళగీతం
అందుకుంటారు

పాటలు కచిన్ దేవ్ బర్మన్ కట్టినవి కాబట్టి,
పొడినవాళ్ళు రఫీ, ఆశాభాస్లేలు కాబట్టి విన
డానికి వోయిగా ఆనందికరంగా ఉన్నాయి
ఎదట కథబడేవాడు దేవానంద్ కాబట్టి,
కుసుమగాకూడా ఉన్నాయి కల్పన మతీ
చలాకీగా నటించేయ్యకుండా ఉండిఉంటే,
మరింత బాగా ఉండిఉండేది

మొత్తంమీద మూడింట రెండువంతులూ
ఇలా కులాసాగా సాగిపోతుంది ఆనక
చాలివుడ్ మాట్లు సన్నివేశాలలో కథ
అరంభమై ఆ పంథాలోనే సాగుతుంది
ఈ వారసుడి మావను మాత్యచేసి ఆస్తి కాజేసి
కూర్పున్న వేవారసురాలుగా లలితా పావర్

“నా దో గ్యారా”

జరించింది.

చివరకు మదన్ హత్య సేరంపై పరిశోధన సాగిస్తాడు. తేవారసులకు దొరకని అసలు నిలువానాను (తన పేరిట) ఉన్నది కూడా కనుక్కుంటాడు.

చివరకు ఉత్కంఠరసప్రధానమైన ఘట్టం ఉంటుంది. దర్శకుడు విజయానంద్ ఆవిడు నిమిషాలూ దీని మహాకట్టుదిట్టంగా కట్టుకు తచ్చాడు. బరితెగించిన దుష్టుడుగా జీవన్ ఆఘట్టంలో మంచి నటన ప్రదర్శించాడు. మదన్ సాహసం చూపించాడు...

విదారేశ్వరాటి హాళివుడ్ చిత్రాలూ, ఆతరవాతి దేవానంద్ చిత్రాలూ చూచినా, మలాసా కాలక్షేపానికి ఈ చిత్రం ఘరవా లేదు.

ఈ చిత్రం గత వారం మద్రాసు పోజా టాకీసులో విడుదల అయింది. ★

రామన్ ప్రొడక్షన్స్ వారి హిందీచిత్రం “ఆశా”లో వై జయంతిమాల, ఆశా.

విక్రమార్కుడి మార్కు

సింహాసనం

(12-వ పేజీ తరువాయి)

తెలుసనుకో... ఇక్కడించి వెళ్ళేదారి కావాలి.”

“వెళ్ళి తిరిగిలే వెళ్ళొచ్చు బిధిలోకి.” రాజాకి ధోరణి లాభంలేదనిపించింది.

“అయ్యో ఎడిటర్. మీరు యాంధ్రులు నేనూ ఆంధ్రుడినే. నన్ను మీరు పెక్కి తీసుకురావాలి. నవయువకులను పెక్కి తేటటం మీ బాధ్యత గదాండి. అది కుదరపోతే రామరావిలేనా, నాగేంద్రావిలేనా ఎక్కడున్నాయో చెప్పండి.” అన్నాడు గబగబ “అలాగే చెబుతాను. వాళ్ళు తెలుసా”

“ఓ. మామూలు వచ్చినపుడు మా డ్రామె టీక్కు సంఘం పెక్కిట్రీగా నేను దండ వేశానుకూడా. వాళ్ళకి బాగా తెలుసు.”

“ఇంకేం భయం. అయితే ఘడియో కళ్ళెండి తిన్నగా. ఈ వేళప్పుడు అక్కడేఉంటారు”

“సరేండి... ఈ పెట్టె, సంచీ, ఇక్కడ పెట్టి వెళ్ళానండి... కాస్త దయించి.” పత్రిక ఎడిటర్ కి జాలేసింది. మొహం కడుక్కోమని చెప్పి, కాఫీ తెప్పించి ఇచ్చి, వెళ్ళిరమ్మన్నాడు.

రాజుగోడున పడిపోతూ సంతోషించారు. ‘మొత్తంగాడికి ఏం తెలిదు. మరి డబాయిస్తే అర్థజాకి చెలం’... అంతా ట్రీక్కులుగా మాట్లాడి యాతనుచెయ్యగలిగి. అనుకున్నాడు. పొగాపాగా గేటు వచ్చింది. అలంతియా రాన చూస్తూనే జాగ్రత్తపడ్డాడు రాజు. మహమనాకార్తకే దిక్కులేనట్టుంది. వరసగా ఆగిఉన్నాయి.

మహానటులు కొవలసిన బోలుమంది, ముందస్తుగా ఈ గేటుదిగిర సర్క్యూవాడిమూలంగా ‘గేటు క్రాపింగు’ చెయ్యలేక ఇంటికొచ్చే జాదుట. సూర్యవాడికి చాలా అధికారాలుంటాయి, ఎవడేనాసరే వాడు వస్తంటే ఆగిపోవాల్సిందే. తపోతే లారీతో తోసేస్తాడు. ఇంకా మాటలే బాకుతీసి చూపిస్తాడుట.

ఇక్కడ డబాయించి లాభం లేదు ట్రీక్కులు అంతకన్నా లాభంలేదు.

అందుకని శ్రీకవారనించి ఒకపుగాకాదు తప్పించుకుంటూ గేటుకు దగ్గరకు వెళ్ళబోయాడు. గాని విదారుగజాల ఇవలీలే సర్క్యూవాడు యముడిలా నిల్చున్నాడు.

హరిసి. గేటివలల కూడానా. అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు రాజు. తక్షణం జేబులోంచి రూపాయనోటు తీసి స్టుగానుప్పిట పెట్టుకుని, వాడి దగ్గర రక్తుని ఆగిపోయి “తుం ఘుర్గా ప్రాం, మై ఆ దీర్ఘ హుం” అనేకాడు.

“జీహా” అన్నాడు సర్క్యూవోంచె ఆశ్చర్యంగా.

తక్షణం రూపాయతీసి వాడి గుప్పిట్లో పెట్టేసి గబగబా ముందరికెళ్ళిపోయి రక్తుని ఆగి, ఆర్జంటుగా వెనక్కి పరిగెట్టుకొచ్చాడు రాజు; హరిసి ఇది రైలు గేటు అనుకుంటూ.

(ఇంకావుంది)

గమనిక

ఆగస్టు, 21 వ తేదీ ఆంధ్రవార పత్రిక 49 వ పుటలో హాస్యనటుడు కౌన్లారెల్లో మృతి చెందినట్లు ఉన్నది. అది సరికాదనీ లారెల్ సజీవుడై ఉన్నాడనీ గమనించ ప్రార్థన.

జలుబులను
మరియు
చలిని
ఆపుటకు
పెప్స్
పేవించుడు

జలుబు, చలి, దగ్గు, గొంతు వాపు, ఇవన్నయింజ లేక రొమ్ము వడినెమం దిస్తూం కనిపించగానే పెప్సును పేవించుడు. పెప్సులోని శుభవకర అంతు విరోధక బాదక పాఠములు, గుండెలు, హిపరి రిక్తులలోకి రోతుగా చొచ్చి-కర్మరగా ప్రమాదకర క్రిమి లను నశింపజేయును - మంటలో గూడిన వాపును రహిత మొనర్చును - రేగిన వాపుని శుభవకర్మ వేయును దాక్తు పెప్సును శిశువను తేసి యున్నాడు. పెన్నులు, పెర్లలు కూడ పేవించవచ్చును, ఇండు ప్రమాదకర ఓడరులులేవు.

PEPS

పెప్సు గొంతు మరియు
గుండెం అంతు
నిరోధక ద్విజలు

FPY-41-TEL

పోల్ ఏజెంట్లు. చాదా ట్రికాపెసి,
86, సైన్స్ నాయక వీధి, మద్రాసు.

న్యూ డిలీలేఖ (7-వ పేజీ తొరువాయి)

తెలకు రూ. 400 జీతం. లోక సభగాని రాజ్య సభగాని సమావేశమవుతున్న రోజులలో సమావేశానికి వచ్చిఉన్న సభ్యునికి, లేక ఏదైనా కమిటీ సమావేశానికి హాజరైన సభ్యునికి రోజు రూ. 21 భత్యం. రైలుమీదవస్తే సభ్యుడు ఏకానులో ప్రయాణించేసినా ఒక ఫస్ట్ క్లాస్ టిక్కెట్టు డబ్బు, ఒక తర్డ్ క్లాస్ టిక్కెట్టు డబ్బు ముట్టుతుంది. విమానంలోవస్తే ఒకటింటాతిక టిక్కెట్టు డబ్బుముట్టుతుంది. రోడ్డు మార్గాన వస్తే మైలుకు అర్రూపాయి చొప్పున ఇస్తారు. ఇదికాక ప్రతి సభ్యుడికీ ఒక ఫ్రీ రైల్వే ప్యాస్ ఉంటుంది. దేశంలో ఎక్కడికైనా, ఎప్పుడైనా, ఏరైల్వేలో అయినా ఫస్ట్ క్లాసులో అతడు ప్రయాణం చేయవచ్చు.

4. ప్రతి సభ్యుడికీ ఇంట్లో ఒక టెలిఫోను, ఏడాదికి 1800 'కాల్స్' వరకు ఉచితంగా అనుమతిస్తారు. పార్లమెంటు సభ్యులకు న్యూఢిల్లీలో ఫర్నిచర్ తోసహా బసలిస్తారు. 675 మంది సభ్యులకీ 82 బంగళాలు, 454 బసలా, మొత్తం 588 నివాసస్థలాలున్నాయి. ఇవి చాలవసీ, ఇంకా ఎక్కువ బసలేర్పాటు చేయాలనీ గ్రాంట్లమీద చర్చ వచ్చినప్పుడు ఒత్తిడి చేయడం జరిగింది. అయితే పార్లమెంటు సభ్యులకోసం ప్రత్యేకంగా ప్రజాధనం ఖర్చుచేసి కట్టిన ఈ బసలలో సభ్యులు కొనివారుకూడా నివసించడం కలదు. రైల్వే ప్యాస్లు సభ్యులకు తప్ప మరెవరికీ చెల్లనప్పుడు బసలుమాత్రం ఇతరుల కివ్వడానికి ఎలా వీలుంది? ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్న గృహాల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వ వైఖరి అన్యాయంగా ఉంది. ఢిల్లీ రాష్ట్రం వేత ఉండి టప్పుడు ఢిల్లీ ఆరోగ్య మంత్రికి, ఇద్దరు

ఈ వ మంత్రిలకు ప్రభుత్వం ఇళ్ళు ఇప్పించింది. ఆ రాష్ట్రం అంతరించి చాలారోజులైనా ముజీ మంత్రిలు ఇంకా ఆ ఇళ్ళలోనే తిన్నవేసుకుని ఉన్నారు. రక్షణాధికారి ప్రభుత్వం ఇళ్లు స్వాధీనం చేసుకోవచ్చువట. బహుశా ఈ మంత్రిలు రక్షణాధికారిని చెప్పకుంటున్నారు గనుక వారు ప్రభుత్వ గృహాలలోనే ఉంటూఉండడం చట్టవిరుద్ధం కాకుండా పోయిందేమో. ఈ మంత్రిలు నిజంగా రక్షణాధికారినా? వీరు పంజాబునుంచి వచ్చేసిన కాందిశీకులా, లేక అంతరించిన ఢిల్లీ రాష్ట్రవ్యవస్థాధికారి లోంచి వచ్చేసిన కాందిశీకులా? ఈసంగతి ఎవరన్నా గట్టిగా కనుక్కున్నారా? ఇక పోతే రక్షణాధికారిందరికీ నిన్నుకీ కంగా ఇలా ఇళ్ళు ఏర్పాటు చేస్తున్నారా? పార్లమెంటరీ వ్యవహారాలశాఖ మంత్రి లోగడ ఆంతరంగిక కార్యదర్శిని గాఉన్న మిస్ కమలా ఆరోరా అక్షరాలా రక్షణా

'అనాసిన్' నొప్పిని జయించుటకు నాలుగు మందుల కూడిక

1. క్విన్లైన్ సల్ఫేట్
2. పినాటిన్
3. కఫిన్
4. అసిటిల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

'అనాసిన్'—గొప్ప బాధానివారణ—వైద్యాధికంగా భావ్యమైన వాడుగుమందులను గలిగియున్నది, అవి వరమం ముఖ్యమైనవి అందు సంయుక్త దర్శనం జరిపి, తం నొప్పలు, జలుబులు, జ్వరము, దంఢెబాధ, కండ వాపులనుండి రూడిగా, మరవడిమైన కీఢమముక్తిని గలిగించును. బాధానివారణకు 'అనాసిన్' కంటే అతివేగముగా పనిచేయునట్టిది మరేదీ లేదు. 'చేపించుటకు' 'అనాసిన్' కంటే అతి మరవడిత మైనట్టిది మరేదీ లేదు. జ్ఞాపకముంచు కొనుడు! 'అనాసిన్' వైద్యుని బోధనయోగము వంటిది, అది గుండెకు హానిగాని కడుపు ఉబ్బరముగాని కలిగించదు. 'అనాసిన్' రక్షణాధి జనుంతు బాధానివారణి ఎందుకనగా ప్రతివాడున్న 'అనాసిన్' ఘ కొవగంత. ఒక ప్యాకెట్ ధర 12 వయ వైనది మాత్రమే.

నాలుగు మందుల
సూత్రమైన
'అనాసిన్'
వాడుడు

జ్ఞాపకముంచు కొనుడు! 'అనాసిన్' వైద్యుని బోధనయోగము వంటిది, అది గుండెకు హానిగాని కడుపు ఉబ్బరముగాని కలిగించదు. 'అనాసిన్' రక్షణాధి జనుంతు బాధానివారణి ఎందుకనగా ప్రతివాడున్న 'అనాసిన్' ఘ కొవగంత. ఒక ప్యాకెట్ ధర 12 వయ వైనది మాత్రమే.

మృత్యు తీర్థం

రి. నే. అవిడకుడా అప్పట్లో ఒక ఇల్లు ఏర్పాటుచేశారు. ఆ తరువాత ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చినప్పుడు, అవిడ ప్రభుత్వ డ్యోగిని కాదనే నెపంతో ఆ మేజర్ బలవంతుంగా ఇల్లు ఖాళీ చేయించారు. ఇది సుఖేనా?

ఆంధ్ర ప్రతిక న్యూఢిల్లీ ప్రతినిధి శ్రీకృష్ణ జపాక, అమెరికా పర్యటన ముగించి ఇటీవలే రాజధానికి తిరిగి వచ్చారు. ఇకమీద న్యూఢిల్లీ లేఖ వారంవారం పాఠకులకు అందజేస్తాం. [—సం.]

స్వేతంత్ర మలయా

(4-వ పేజీ తరువాయి)

అత్యధిక ప్రజాబలంతో శాసనసభ స్థానాలను గెలుచుకున్నది. దీనితో మలయాన్ ప్రాంతం త్వరితగతినే ఏకీకృతమై తేలిపోయింది. టెంకు అబ్దుల్ రహమాన్ మలయాన్ ను, చైనీస్, భారతీయ ప్రజలను ఏకం చేసి వీరందరి ఐక్యమత్య బలంవలన ఎన్నికలలో గెలవగలిగారు. 1955 ఆగస్టులో ఈ యశ మలయా ఫెడరేషనుకు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు.

వివిధజాతుల జనాభా

మలయా ఫెడరేషన్ విస్తీర్ణం 50,690

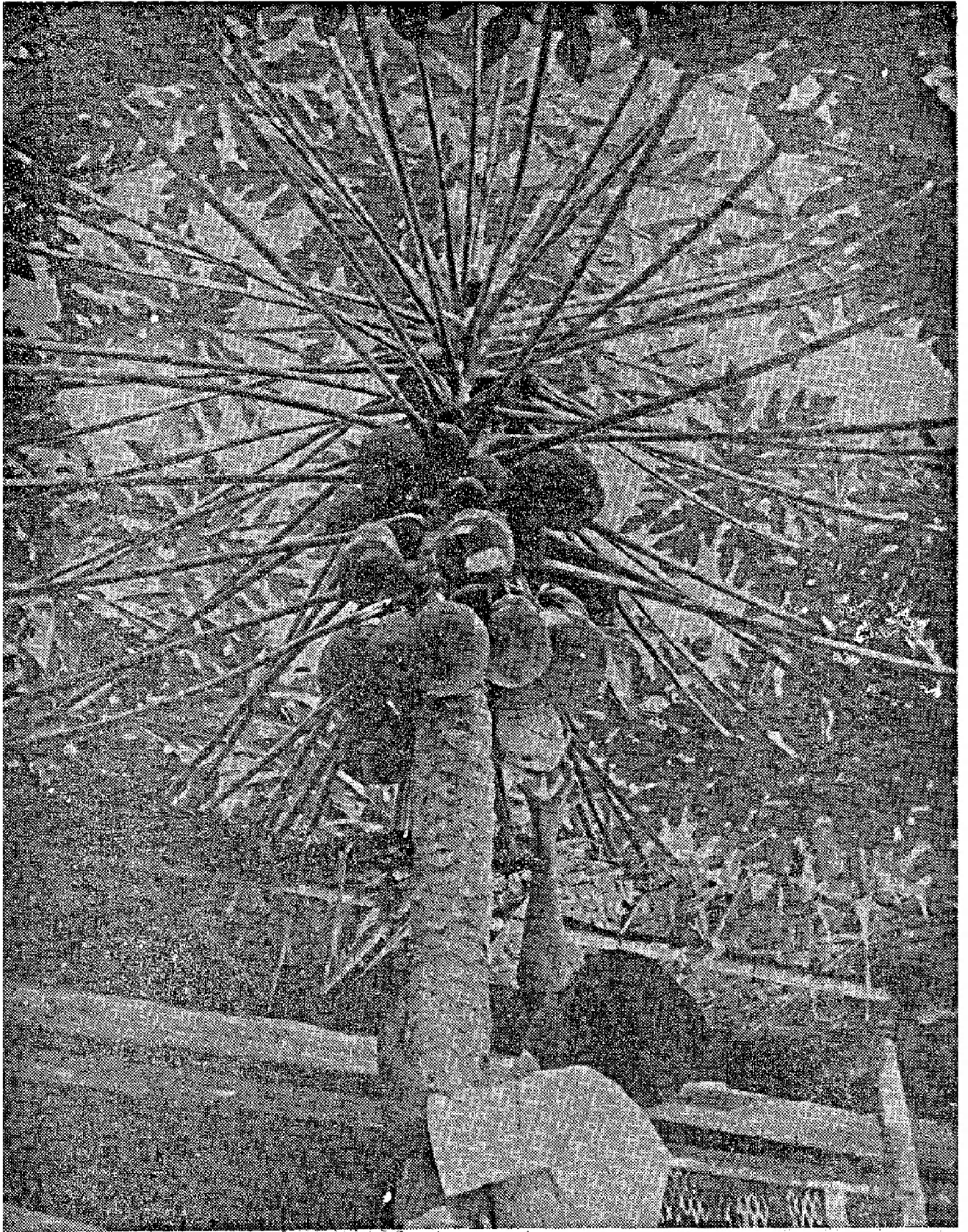
చదరపు మైళ్ళు. క్రీస్తుశకం 1 వ శతాబ్దమునే భారతీయ వ్యాపారస్థులు ఈ ద్వీప కల్పానికి వచ్చేవారు. కొందరు తీరప్రాంతాలలో స్థిరపడి పోయేవారు. 15 వ శతాబ్దం నుంచి ముస్లిములు రాసాగారు. ముస్లిములు రావడానికి ముందు మలయాలో హిందూమతమే ప్రబలంగా ఉండేది. హిందూ ఆచారాలు, భాష, సంస్కృతి మలయాన్ ను పూర్తిగా వశపరుచుకున్నాయి. కాని ముస్లిములు వచ్చిన రెండు శతాబ్దాలలో మలయా అంతా ఇస్లామ్ మతం స్వీకరించింది.

మలయా బ్రిటిష్ ఆధిపత్యానికి లోబడి పోయిన తరువాత భారత, చైనా దేశాల ప్రజలు విశేషంగా మలయాకు లన రాసాగారు. అప్పటిదాకా నూటికి 90 వంతులున్నా మలయాన్ స్వదేశీజనాభా నూటికి 84 వంతులకు దిగిపోయింది. ఇలా వలసవచ్చిన చైనీయులు, భారతీయులు మలయా ఆర్థికాభివృద్ధికి చాలా దోహదం చేశారు. కాని మతం, భాషలు, ఆచారాలు వేరవేరినట్లు, మలయాన్ స్వదేశీయులు కేవలం వ్యవసాయ వృత్తిలోనే ఉండిపోయి వైసుంచి వచ్చిన చైనీయులు పారిశ్రామికంగా, వర్తకులుగా వ్యవహరించడంవల్ల జాతిస్పర్ధలు అధికమయ్యాయి. మలయాన్ జాతీయోద్యమానికి ఈజాతి విభేదాలే ముఖ్య వరోధంగా ఉండేవి. 1955 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మొత్తం జనసంఖ్య 60,58,817. వీరిలో మలయాన్లు 29,67,283. చైనీయులు

22,86,883. భారతీయులు 7,18,810. ఇతర జాతులవారు 90,891. 1956 లెక్కల ప్రకారం మొత్తం జనసంఖ్య 62,52,000. వర్తకం, పరిశ్రమలు ఎక్కువగా చైనీయుల చేతుల్లో ఉన్నాయి. భారతీయులు ముఖ్యంగా రబ్బరుతోటల్లోను, ప్రభుత్వ కార్యాలయల్లోను, ఇతర పారిశ్రామిక సంస్థల్లోనూ పనిచేస్తున్నారు. కొందరి పెద్దపెద్ద దుకాణాలు కూడా ఉన్నాయి. భౌగోళికంగా మలయా కీలక స్థానంలో ఉన్నది. సింగపూరు వాణిజ్య మార్గాల మాధురి. మలయా ఆర్థికాభివృద్ధికి సింగపూరు మొదలైన రేవుపట్టణాలాక ముఖ్య కారణం. మలయాలో వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తి. వీటిలో ముఖ్యమైనది రబ్బరుతోటల పెంపకం. తరువాత చెప్పకొందగినది రేకుపరిశ్రమ. 11955 లో మలయా సంపాదించిన ఎగుమతి ఆదాయంలో నూటికి 85 వంతులు రబ్బరు, రేకు ఎగుమతుల మూలంగానే లభ్యమైనదంటే వీటి విలువ ఉహించవచ్చును. వీటి ఎగుమతి సుంకాల మూలంగానే ఫెడరల్ ప్రభుత్వ ఆదాయంలో నూటికి 29 వంతులు లభించింది. ఇంకా ముఖ్యమైన ఎగుమతులు కొబ్బరికాయలు, చైనాపిప్ప మొదలైనవి. రబ్బరుతోటలు, గనుల పరిశ్రమలు బ్రిటిషు కాల్యోరేషన్ అధ్వర్యాన ఉన్నాయి. సుదీర్ఘమైన సంప్రదింపుల ఫలితంగా బ్రిటిష్ మలయాకు స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చి వేయడానికి అంగీకరించింది. అయితే సింగపూర్ మాత్రం ఇంకా బ్రిటిషు అధీనంలోనే ఉంటుంది. సింగపూర్ ను మలయా ఫెడరేషన్ తో విలీనంచేయాలని సింగపూర్ ప్రజలు కోరుతున్నప్పటికీ ఇప్పటివరకూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. కొత్త రాజ్యాంగం ప్రకారం మలయా ఫెడరేషన్ కు ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన నూర్గురు సభ్యుల శాసనసభ ఉంటుంది. 38 మంది సభ్యుల ఎగువసభ కూడా ఉంటుంది, గాని దీని అధికారాలు చాలా పరిమితమైనవి. సెగ్రీగేషన్ విలాన్ సంస్థానపు సుల్తాను "టువంకు" అబ్దుల్ రహమాన్ ఫెడరేషన్ అంగీకరించుకుని ఎన్నుకోబడారు. ఈవిడొది జరిగిన కామన్వెల్త్ ప్రధానల సమావేశంలో మలయాకు కామన్వెల్త్ సభ్యత్వం ఇవ్వడానికి ఏర్పాటుగా నిశ్చయించారు. కామన్వెల్త్ దేశాల సహకారంతోనూ, దేశై కృతినూ సాధించగలిగిన ప్రధాన మంత్రి టెంకు అబ్దుల్ రహమాన్ వాయకత్వంలోనూ మలయా ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా పురోగమించి ప్రపంచ దేశాలలో సముచిత స్థానం ఆక్రమించగలదని ఆశించవచ్చును.

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు లిమిటెడ్., బ్యాటరీలు బొంబాయి-కలకత్తా-ఢిల్లీ-కాన్పూర్-మద్రాస్-నాగపూర్

అందిన ప్రానివండ్లు

భాటా పవతి కృష్ణకమాల్ - మద్రాసు

పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ ను వాడే ఆమె వెంట కనపడుటకు అతను గర్వపడతాడు

ఉద్ధరించి పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ మీ చర్మమునకు రక్షణనిచ్చి మీ ముఖముమిది చిన్నచిన్న లోపములను, కళంకములను కనపడకుండా చేయును. పొడరు అద్దకొనే ముందు దీనిని రాచుకుంటే, పొడరు గంటల తరబడి అంటుకొని ఉంటుంది!

ఉచిత పుస్తకము

Lover with Pond's అనే పాండిట్
మును గురించిన మా యింగ్లీషు పుస్తకము
కావాలని యీ ఎడ్రెసుకు వ్రాయండి: పి.సి.
బాక్స్ నెం. 1812, ది హిల్స్, మైసూరు
నెం. 30 ఏ, బొంబాయి 1

పిన్ బ్రా-పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (చరిమితమైన బాధ్యతతో యు. ఎస్. అమెరికాలో సంస్థాపితము)